

Årsredovisning 2013

Folksam ömsesidig sakförsäkring

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
-------------------------------	---

Koncernen

Resultaträkning	16
Rapport över totalresultat	16
Balansräkning	17
Rapport över förändringar i eget kapital	19
Kassaflödesanalys	20

Moderföretaget

Resultaträkning	22
Rapport över totalresultat	22
Resultatanalys	23
Balansräkning	25
Rapport över förändringar i eget kapital	27
Kassaflödesanalys	28

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	30	Not 20	Aktier och andra andelar	77	Not 40	Skulder avseende återförsäkring	97
Not 2	Upplysningar om risker	42	Not 21	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	77	Not 41	Derivat	97
Not 3	Förvärv och avyttring av rörelse	63	Not 22	Övriga lån	78	Not 42	Övriga skulder	98
Not 4	Premieinkomst	64	Not 23	Derivat	78	Not 43	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	98
Not 5	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	64	Not 24	Derivat kvittning	79	Not 44	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och tillgång	98
Not 6	Försäkringssättningar	65	Not 25	Övriga finansiella placeringstillgångar	81	Not 45	Resultat per försäkringsklass	100
Not 7	Driftkostnader	67	Not 26	Fordringar avseende direkt försäkring	81	Not 46	Ställda panter	100
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	68	Not 27	Fordringar avseende återförsäkring	81	Not 47	Eventualförpliktelser/ Ansvarförbindelser	101
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	68	Not 28	Övriga fordringar	81	Not 48	Åtagande	101
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	68	Not 29	Finansiella tillgångar och skulder	82	Not 49	Upplysningar om närstående	101
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	68	Not 30	Materiella tillgångar	89	Not 50	Medeltal anställda samt löner och ersättningar	105
Not 12	Nettovinst eller nettoförlust per kategori av finansiella instrument	69	Not 31	Förutbetalda anskaffningskostnader	92	Not 51	Viktiga uppskattningar och bedömningar	108
Not 13	Bokslutsdispositioner	71	Not 32	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	92	Not 52	Avstämning av totalavkastningstabell	109
Not 14	Skatter	71	Not 33	Eget kapital	92	Not 53	Byte av redovisningsprincip	110
Not 15	Immateriella tillgångar	72	Not 34	Ej intjänade premier och kvardröjande risker	92			
Not 16	Byggnader och mark	72	Not 35	Oreglerade skador	93			
Not 17	Aktier och andelar i koncernföretag	74	Not 36	Återbäring och rabatter	93			
Not 18	Aktier och andelar i intresseföretag	76	Not 37	Pensioner och liknande förpliktelser	94			
Not 19	Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	77	Not 38	Uppskjuten skatteskuld	97			
			Not 39	Skulder avseende direkt försäkring	97			

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619 (nedan Folksam Sak), avger härmed årsredovisning för 2013, företagets 106:e verksamhetsår.

Koncernstruktur

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget bland annat omfattar de helägda försäkringsföretagen Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ), Tre Kronor Försäkring AB och Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ) samt det delägda (51 procent) finska försäkringsbolaget Folksam Skadeförsäkring Ab. Sedan 31 januari 2013 omfattas även SalusAnsvar AB med dotterföretag.

En redovisning av samtliga dotterföretag och intresseföretag lämnas i noterna 17–18.

Folksam 2013

Folksam är kundernas företag som erbjuder försäkringar och pensionssparande som gillas av många. Visionen är att människor ska känna sig trygga i en hållbar värld. Folksam omfattar de två moderföretagen Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag. I not 49, "Upplysningar om närstående", redovisas företagen och dess relationer. Samverkan sker inom distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna.

Varumärket Folksam har stärkts och kundundersökningar visar ett ökat gillande. Samtidigt har relationerna med organisationer och samarbetspartner utvecklats, under året har avtal tecknats med flera Saco-förbund. En framgångsrik kapitalförvaltning har bidragit till en god avkastning som stärkt den finansiella ställningen i Folksam Liv och Folksam Sak med dotterföretag. Folksam står starkt inför en period av konsolidering och anpassning till Solvens 2.

Premievolymen inom traditionell försäkring har genom uthålligt starka nyckeltal och bred distribution vuxit kraftigt. KPA Pension och Folksam Liv hör till de ledande företagen inom branschen. Tillväxten inom fondförsäkring har fortsatt och erbjudandeutveckling av fondutbudet till kund är en viktig framgångsfaktor. Avtalspension för SAF-LO och KAP-KL svarar för en betydande del av premievolymen och Folksam är nu också valbara inom ITP. Inom varumärket Folksam sker en fortsatt utveckling av erbjudanden även för den individuella tjänstepensionsmarknaden.

Fokus på helkunder och distribution genom egen försäljning och samarbeten bidrar till ökande bestånd och stabil tillväxt inom skadeförsäkring. Sedan 2013 lämnar Folksam Sak återbäring vilket ytterligare bidrar till en hög kundlojalitet. Inom Folksam Sak sker en utveckling av erbjudanden till

individkunder inom personriskförsäkring och den starka positionen inom grupp-försäkring är väl etablerad inom Förenade Liv, KPA Liv samt Folksam Liv.

Folksam, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009
Premier ¹⁾	40 438	35 226	33 263	30 496	29 356
Förvalt kapital ²⁾	304 299	275 380	252 653	235 070	215 005
varav svenska aktier	47 071	37 598	33 501	39 535	30 301
varav fastigheter	19 749	18 627	15 900	14 353	12 297
Fondförsäkringstillgångar ³⁾	79 221	62 224	48 416	49 593	38 158
Antal anställda ⁴⁾	3 338	3 147	2 841	2 818	2 916

- 1) Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar och avgiftsintäkter från sparare i fondförsäkring.
- 2) Förvalt kapital motsvarar tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterbolag, samt med tillägg för förvalt kapital i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Per Q1 2012 har tillgångar i Gamla Svenska L AB (f.d. Svenska lärarfonder AB) samt Folksam Skadeförsäkring Ab tillkommit, och per Q1 2013 inkluderas SalusAnsvar. Under 2012 har överlåtelse av förvaltningsrätten av Folksam LO Fonder skett till Swedbank Robur. Under 2013 har överlåtelse av förvaltningsrätten av Svenska lärarfonder skett till DnB. Historiken är justerad för jämförbarhet.
- 3) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.
- 4) Medelantalet anställda har beräknats med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterade till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Verksamhet Folksam Sak

Folksam Sak är ett ömsesidigt företag. Att Folksam Sak är kundägt innebär att överskott som uppstår i verksamheten går tillbaka till försäkringstagarna.

Folksam Sak bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Företaget erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas kompletterat med företagsförsäkringar inom utvalda områden.

Den operativa verksamheten bedrivs inom två affärssegment, Partner och Privat, vilka stöds av koncerngemensamma funktioner.

Koncernens verksamhet bedrivs med inriktning på såväl privat- som partnermarknad under eget varumärke eller partnervarumärke.

Resultat och marknad

Premieintäkter och marknadsandelar

Premieintäkterna (efter avgiven återförsäkring) i koncernen ökade med 7 procent och uppgick till 10 974 (10 287) miljoner kronor och i moderföretaget till 8 800 (8 340) miljoner kronor. Premierna ökar inom samtliga produktområden till följd av premiejusteringar, fler tecknade försäkringar och ökad kundlojalitet med minskade annullationer. Beståndsutvecklingen är positiv inom såväl bil som boende.

Folksam Sak fortsatte att fokusera på befintliga kunder och att utveckla relationerna med sina samarbetspartners. Boendeförsäkringen är den strategiskt viktigaste produkten och utgör kärnan i hela försäkringserbjudandet.

Folksam Sak var det bolag som ökade sina marknadsandelar mest på den svenska skadeförsäkringsmarknaden under perioden 1 januari–31 december 2013, jämfört med samma period året innan. Enligt Svensk Försäkrings statistik ökade Folksam Saks marknadsandel, mätt i inbetalda premier, till 15,9 (15,4) procent. Marknadsandelen inom hushållsmarknaden, för Folksam Sakkoncernen uppgick till 20,3 (19,9) procent.

Marknadsandelar mätt i antal försäkringar uppgick för separat hemförsäkring till 48,8 (48,8) procent, inom villahemförsäkring till 28,3 (28,1) procent och inom personbilsförsäkring till 21,4 (21,6) procent.

Resultat

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 2 019 (2 031) och för moderföretaget till 2 056 (1 874) miljoner kronor. Försäkringsrörelsens resultat är på samma nivå som föregående år. Precis som under föregående bidrog kapitalavkastningen starkt till det positiva resultatet.

Totalkostnadsprocenten i koncernen och moderföretaget minskade med två procentenhet till 100 (102) procent. Skadekostnadsprocenten uppgick i koncernen och moderföretaget till 82 (83) procent.

Försäkringsersättningarna (efter avgiven återförsäkring) ökade under 2013 och uppgick för koncernen till -8 984 (-8 488) och för moderföretaget till -7 188 (-6 919) miljoner kronor. Under 2013 har reservsättningen setts över med ökade avsättningar som följd. Trafiklivräntereserverna har sjunkit till följd av en stigande diskonteringsränta.

Driftkostnadsprocenten i koncernen och moderföretaget minskade och uppgick till 18 (19) procent. Driftkostnaderna ökade under året med 25 miljoner kronor i moderföretaget. Skaderegleringskostnaderna ökade till följd av stigande volymer, projektkostnader och en förstärkning av organisationen.

Finansiell ställning

Konsolideringskapitalet i moderföretaget fortsatte att stärkas och uppgick till 13 526 (11 616) miljoner kronor. Konsolideringsgraden uppgick per årsskiftet 2013 till 149 (139) procent i moderföretaget och solvenskvoten uppgår till 8,1 (7,5).

Folksam Saks återbäringsprogram fortsätter och för 2013 har 278 miljoner kronor reserverats. Utbetalning kommer att ske under 2014 och återbäringen omfattar totalt 1 750 000 kunder.

Dotterföretag

Konsoliderade dotterföretag

Tre Kronor Försäkring AB har fortsatt att växa och har under 2013 haft en stark resultatförbättring. Premieintäkten (efter avgiven återförsäkring) ökade med 13 procent och uppgick till 802 (709) miljoner kronor. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 44 (32) miljoner kronor. Bestånden har ökat och satsningen på personförsäkringar har varit lyckosam. Tre Kronors samarbete med Swedbank och Sparbankerna och tillväxtpöjligheterna bedöms som goda.

Svenska Konsumentförsäkringar AB:s resultat uppgick till -55 (-15) miljoner kronor till följd av ökade skadekostnader och en lägre kapitalavkastning. Premieintäkterna ökade något under året. Svenska Konsumentförsäkringar AB:s bestånd överläts till Folksam Sak den 2 januari 2014 och bolaget kommer att avvecklas.

SalusAnsvar AB:s har under 2013 verkat som registrerad försäkringsförmedlare i Sverige. Bolaget har biträtt företag som driver försäkringsverksamhet och övrig finansiell verksamhet. I dotterbolaget SalusAnsvar Personförsäkring AB, som ej konsolideras i Folksam Sak bedrivs liv- och skadeförsäkringsrörelse. Produkter som erbjuds kunderna är liv-, sjukinkomst-, samt sjuk- och olycksfallsförsäkring, både som gruppörsäkring och individuell försäkring. Dessutom finns ett sparbestånd. SACO SalusAnsvar Försäkrings AB, som ej konsolideras i Folksam Sak, ägs till 49 procent av SalusAnsvar AB och till 51 procent av olika Saco-förbund. Bolaget erbjuder två typer av produkter, dels gemensamma inkomstförsäkringar som tecknas av förbund och omfattar alla yrkesverksamma medlemmar, dels individuella inkomstförsäkringar som kan tecknas av medlemmar i ett Saco-förbund.

Folksam Skadeförsäkring Ab:s, som är verksam i Finland, resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -56 (93) mkr. Det sämre resultatet beror främst på ett försämrat placeringsnetto. Till följd av höjda marknadsräntor har ränteportföljens värde minskat och avkastningen på sysselsatt kapital blev -1,3 procent (9,5 procent). Diskonteringsräntan vid beräkning av skadelivräntor har sänkts till 3,0 procent (3,5 procent) och denna förändring innebär att ersättningskostnaderna ökade med 37 mkr. Den underliggande skadekvoten har dock förbättrats jämfört med tidigare år. Premieintäkterna ökade även jämfört med tidigare år, likaså kostnaderna då man satsat på att göra varumärket Folksam känt i Finland samt investerat i webbtjänster och nya försäkringssystem.

Ej konsoliderade dotterföretag

Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ) är ett livförsäkringsaktiebolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt ömsesidiga principer. Verksamheten består av frivillig gruppliv-, gruppsjuk-, premiebefrielse-, gruppsjukvård-, gruppefterlevandeskydd-, diagnosförsäkring samt gruppolycksfallsförsäkring. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 267 (297) miljoner kronor. Premieinkomsten före återförsäkring ökade till 905 (846) miljoner kronor.

Övriga verksamhetsfrågor

Efter en upphandling av Svenska Fotbollförbundet valdes Folksam som försäkringsgivare för EM-turneringen för damer som spelades i Sverige under juli månad. Uppdraget att försäkra Dam-EM 2013 var den senaste i raden av större idrottsarrangemang i Sverige som försäkrats av Folksam, bland dessa återfinns Ishockey-VM 2012 och 2013, Handbolls-VM 2011 och U21-EM i Fotboll 2009. Folksam stärkte sin position som idrottens försäkringsbolag.

Svensk Friidrott och Folksam förlängde sitt samarbete. Avtalet sträcker sig fyra år fram, till och med 2017. Samarbetet innebär en fortsatt satsning på Folksam Grand Prix där Folksam blir titelsponsor och namnsättare till Folksam Grand Prix och Folksam Challenge samt även fortsatt sponsor till landslaget och Finnkampen. Folksam Grand Prix är friidrottens galaserie med tre högklassiga tävlingar per säsong.

Folksam och Falsterbo Horse Show har förlängt sitt samarbetsavtal. I tretton år har Falsterbo Horse Show och Folksam samarbetat kring Folksam Scandinavian Open, den i särklass mest betydelsefulla unghästtävlingen i Sverige. Ett nytt avtal på tre år har tecknats och den nya överenskommelsen mellan Folksam och Falsterbo Horse Show innebär fortsatt stabilitet åt tävlingarna.

Enligt dom i Kammarrätten den 17 april 2013, har upphandling av tjänster från SOS International A/S av svenskt försäkringsbolag ansetts vara momspliktiga tjänster och omsatta i Sverige. Enligt domen ska moms redovisas i Sverige av förvärvaren genom omvänd beskattning. Med anledning av att Högsta förvaltningsdomstolen beslutat att inte meddela prövningstillstånd avseende den överklagade Kammarrättsdomen, har den vunnit laga kraft. Folksam ömsesidig sakförsäkring har inte förvärvsbeskattat sig för samtliga sådana tjänster som avses i Kammarrättsdomen. Mot bakgrund av att Kammarrättsdomen har vunnit laga kraft, har Folksam ömsesidig sakförsäkring reserverat för tillkommande mervärdesskatt avseende ej förvärvsbeskattade förvärv avseende inkomståren 2008-2013 samt beslutat att ändra den framtida mervärdesskattehanteringen för sådana tjänster i enlighet med Kammarrättsdomen.

Folksam Hemförsäkring Stor fick högst betyg av alla, när Konsumenternas Försäkringsbyrå jämförde hemförsäkringar. Konsumenternas Försäkringsbyrå har jämfört hemförsäkringar från de flesta aktörerna i landet, i sex olika kategorier. Dessa har fått betyg mellan ett till fem (stjärnor).

Projektet Framtidens kontor fortsatte under 2013. Arbete pågår med att modernisera kontoret vid Skanstull och skapa arbetsplatser som speglar varumärket. Fokus ligger på ett flexibelt arbetsätt och bra teknislösningar och går i linje med att skapa en mer lärande organisation. Projektet beräknas pågå till och med 2015 då verksamhetens lokalkostnader minskar betydligt och större ytor frigörs för extern uthyrning.

Kapitalförvaltning

Marknadsutveckling

2013 inleddes med en svensk 5-årig statsobligationsränta på under 1 procent och en allt starkare svensk krona. Under den ekonomiska krisen i stora delar av övriga Europa hade svenska statsobligationer blivit en attraktiv placering. På 2012 års sista dag hade USA:s kongress enats om en tillfällig lösning av den låsta amerikanska budgetsituationen och undvek därmed det s.k. skattestupet. Detta tillsammans med relativt stark ekonomisk statistik både från USA och Kina samt att även Europa visade tecken på en viss ekonomisk förbättring, från ett mycket dåligt utgångsläge, resulterade i stigande räntor och en stark börsutveckling under årets inledande månader. EU-ledarna lyckades i februari enas om en långtidsbudget för 2014-2020.

Men vid slutet av februari blottades Cyperns behov av nödlån och euro-områdets sköra återhämtning ifrågasattes återigen. Detta fick till följd att såväl europeiska som svenska räntor började falla från ca 1,5 procent i slutet av februari, till 1,2 procent i slutet av april.

Världens börser, som stigit med ca 10 procent under januari och februari påverkades också och vi fick en skakigare period i mars och april, men börsen fortsatte sedan stiga till nya toppnivåer och hade vid mitten av maj stigit med ca 18 procent sedan årsskiftet.

Efter en period av svag börs från mitten av maj kom det väntade beskedet från USA:s centralbankschef i slutet av juni, att tiden var mogen för att trappa ned på delar av den penningpolitiska stimulanspolitiken och världens räntor fortsatte att peka uppåt. Börsen tolkade beskedet som att det värsta var över och en ny uppgångsfas inleddes.

I september förtydligade den amerikanska centralbanken sina avsikter. Man avsåg att trappa ner köpen av långa obligationer, men att man även fortsättningsvis vill se en låg kort ränta. Börsen mottog beskedet positivt och börsen var fortsatt stabil. Börsuppgången höll, med smärre avbrott, i sig resten av året. I Sverige präglades räntemarknaden under hösten av svag konjunkturstatistik och en envist låg inflation. De svenska långa statsobligationsräntorna föll med ca 0,5 procentenheter från september fram till slutet av november.

Vid slutet av året kom stark amerikansk tillväxtstatistik och de långa räntorna vände återigen uppåt, även i Sverige. Detta förhållande påverkades inte heller av att den svenska Riksbanken, efter

svag svensk inflations- och tillväxtstatistik, något överraskande, beslöt att sänka den svenska reporäntan.

När året summerades hade den 5-åriga svenska statsobligationsräntan stigit med ca 0,4 procent till 1,4 procent. Såväl den svenska börsen, som världens börser hade under året i genomsnitt stigit med ca 28 procent och den svenska kronan hade vid utgången av året fallit tillbaka till ungefär samma nivåer som vid början av året.

Värdeutvecklingen på fastighetsmarknaden i Sverige var under 2013 relativt god. Detta gäller framför allt avseende kommersiella fastigheter, medan värdeutvecklingen för bostadsfastigheter var något svagare.

Avkastning

Totalavkastningen 2013 på bolagets tillgångar blev 7,7 (8,2) procent, motsvarande 2 421 (2 368) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och bolagets risktolerans.

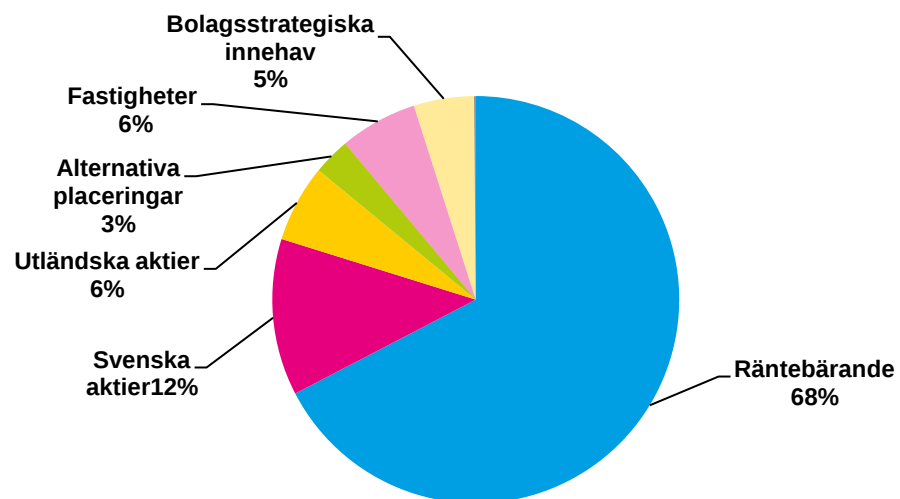
Årets goda avkastning förklaras främst av en mycket god aktieutveckling vilket givit en aktieavkastning på ca 45 procent. Till betydande del härrör denna från en mycket god avkastning på bolagets aktier i Swedbank, vilka stigit i värde med ca 42 procent. Räntebärande placeringar har sammantaget givit en avkastning på ca 0,4 procent, till stor del påverkat positivt av stigande marknadsräntor. Aktieexponeringen har ökat något i jämförelse med föregående år och var vid utgången av året ca 19 procent. Durationen i den räntebärande portföljen är i stort sett oförändrad i jämförelse med föregående år, ca 3 år. Valutaexponering har under året ökat något och var vid utgången av året ca 13 procent.

Totalavkastningstabell, moderföretaget

Mkr	Ingående marknadsvärde 2013-01-01	Utgående marknadsvärde 2013-12-31	Total- avkastning 2013 Mkr	Total- avkastning 2013 %	Total- avkastning 2012 %	Total- avkastning 2011 %	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %
Räntebärande värdepapper	22 285	22 790	89	0,4	3,6	7,6	2,2	4,1
Aktier	4 940	6 294	2 095	44,7	33,5	-1,0	33,0	55,2
Alternativa placeringar	709	995	138	18,3	7,5	2,4	-6,7	-13,3
Fastigheter	1 974	2 089	130	6,7	5,1	10,6	1,7	-4,1
Bolagsstrategiska innehav	1 159	1 622	-70	-4,2	4,2	3,7	4,6	-2,9
Säkrings instrument	-13	-42	39	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	31 054	33 748	2 421	7,7	8,2	6,9	6,7	8,1

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 52 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Placeringsstillgångarnas fördelning, Marknadsvärde

Kundnöjdhet

Hur företag hanterar kontakten med kunderna får därför stor betydelse för kundnöjdheten. Mätningar visar att de kunder som varit i kontakt med Folksam är mer nöjda än de som inte varit det. Av de kunder som varit i kontakt med Folksam, antingen genom kundservice eller i ett skadeärende är nio av tio nöjda.

Folksam gör kontinuerliga undersökningar för att mäta gillandet på marknaden och vad kunderna tycker om Folksam. Folksam Kund Index, FKl, är det mått som används för att mäta nöjdheten i hela vår kundbas. Nöjdheten bland kunderna har haft en god utveckling och överträffade målet för 2013.

Folksams mervärden

Vision som förpliktigar

Allt arbete som sker i Folksam ska vara målstyrt och styra mot visionen att "människor ska känna sig trygga i en hållbar värld". Utöver höga ambitioner att leva som vi lär med krav på exempelvis hållbar miljö, etiska placeringar och jämställdhet så finns det uttalade mål för att vi ska använda oss av vår kärnverksamhet där vi kan göra skillnad och hjälpa kunderna.

Den som har kunskap och möjlighet att påverka samhällsutvecklingen till det bättre är skyldig att göra detta. Det har Folksam gjort sedan företaget grundades för över hundra år sedan. "Ansvarsfull påverkan" är ett av styrelsernas fem strategiska fokusområden och omfattar Folksams förebyggande arbete inom trafiksäkerhetsforskning, miljö- och hållbarhetsfrågor samt ägarstyrning. Folksam har ambitionen att vara en spjutspets inom samtliga.

Världsberömd trafikforskning

Trafikskador innebär stora förluster för folkhälsan och samhällsekonomi, men framför allt för individen. Folksam har drygt 30 års erfarenhet av forskning inom trafiksäkerhetsområdet, med tonvikt på studier av verkligt inträffade trafikolyckor.

Den kunskap Folksams trafikforskning ger används för att rädda liv i trafiken. Färre trafikskador innebär även lägre kostnader för skador och därmed lägre trafikförsäkringspremier, vilket kommer Folksams kunder till godo.

Folksams trafikforskningsarbete fokuserar främst på indikatorerna som berör säkrare personbilar, cykling, mc och hastighetsefterlevnad och kostar cirka 7-8 kronor per bilförsäkring och år.

Aktivt miljöarbete

Folksam har ambitionen att ligga i framkant inom miljö- och klimatarbete och har arbetat med hållbarhetsfrågor sedan 60-talet. Miljö och klimatfrågorna är centrala för Folksam - ingen kommer att ha råd att försäkra sig i framtiden om vi inte hjälps åt att bromsa klimatförändringarna. Ett stort företag

har stora möjligheter att påverka och Folksams höga miljökrav har bidragit till en högre miljöstandard hos flera stora underleverantörer.

Både bil- och byggskadeverksamheterna är miljöcertifierade enligt ISO 14001. År 2011 fick Folksam som första försäkringsbolag Naturskyddsföreningens tuffa miljömärkning Bra Miljöval, som omfattar hela verksamheten. För att föra en aktiv dialog med våra intressenter har Folksam under 2013 arbetat med ISO 26000.

Under 2013 genomförde Folksam stora utbildningsinsatser inom miljö för alla entreprenörer inom bygg och motorverksamheten. Totalt omfattar det nära 2 000 företag över hela Sverige med tiotusentals anställda som fått ökad kunskap om miljöpåverkan.

Folksam har börjat jobba enligt substitutionsprincipen för inköpsorganisationen vilket har inneburit att alla nya upphandlingar har styrts mot mer miljövänliga alternativ.

Ansvarsfullt ägande

Våra kunder bryr sig om hur börsbolagen hanterar hållbarhetsfrågorna. På Folksam är vi övertygade om att företag som tar ansvar för miljö och mänskliga rättigheter är mer lönsamma på sikt.

Genom våra kriterier – miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption – påverkar Folksam de företag vi investerar i. Vissa företag har vi dock aktivt valt att inte placera i oavsett hur liten deras miljöpåverkan är eller hur bra arbetsmiljö de har. De uteslutande kriterierna är tobak och illegala vapen såsom exempelvis klustervapen, antipersonella minor och kärnvapen. För Folksam Sak och KPA Pension gäller ännu striktare uteslutningskriterier.

Personalinformation

Folksam har cirka 3 600 medarbetare som jobbar på flera orter och i flera olika bolag. De jobbar med allt från skadereglering och rådgivning till it, juridik och riskbedömning med mera.

I årets medarbetarundersökning slutade totalindex på 76* procent. Det är fyra procentenheter högre än förra året och det bästa totalindex som uppmätts i Folksam.

Anställnings- och arbetsvillkor

Folksam är genom medlemskapet i Arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Folksams kollektivavtal gäller för moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak med konsoliderade dotterföretag i Sverige samt de ej konsoliderade dotterföretagen KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Förenade Liv.

För tjänstemän gäller tre avtal som träffats med FTF, Handelsanställdas förbund samt ett avtal med Jusek, Civilekonomernas Riksförbund och Sveriges Ingenjörer. Det sistnämnda avtalet omfattar samtliga anställda som är medlemmar i ett fackförbund som i sin tur är medlem i Saco.

Veckoarbetstiden är 38,75 timmar för tjänstemännen. För Folksam's tjänstemän gäller kollektivavtal om tjänstepensioner, KTP-planen. Löner och allmänna anställningsvillkor för Folksam- och TM-ombud är kollektivavtalsreglerade med Handelsanställdas förbund. För tjänstemän med säljande befattningar gäller ett särskilt löneavtal som träffats med de tre tjänstemannaorganisationerna. Löner och allmänna anställningsvillkor för medarbetare i restaurangen i Skanstull är kollektivavtalsreglerade med Hotell- och Restauranganställdas förbund och medarbetare som är fastighetsskötare omfattas av kollektivavtal med fastighetsanställdas förbund. Veckoarbetstiden för arbetare är 40 timmar. Tjänstepensionen för medarbetare som omfattas av arbetaravtal omfattas av KAP som är en premiebestämd pensionsplan..

Veckoarbetstiden för arbetare är 40 timmar. Tjänstepensionen för ombuden (KAP) är kollektivavtalsreglerad mellan KFO och LO. För tjänstemän med säljande befattningar gäller ett särskilt löneavtal som träffats med de tre tjänstemannaorganisationerna.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas under not 50.

Attrahera, bemanna och introducera

För att öka kunskapen om försäkring i samhället och säkra Folksam's framtida kompetensförsörjning bedriver Folksam strategiska utbildningssamarbeten med universitet och yrkeshögskolor. Genom dessa erbjuds studenter studiebesök och praktik och Folksam är med och formar utbildningarnas kursinnehåll. Karriärroller synliggörs på en särskild karriärdel på Folksam's hemsida och intranät samt på Facebook och LinkedIn.

Under 2013 rekryterades 552 medarbetare externt. Nästan lika många bytte jobb internt. Största delen av rekryteringen har varit inom försäljning, skadereglering och it. 2013 har rutinerna och stödet i bemanningsprocessen uppdaterats, bland annat för att möta de kommande kraven i EU-direktivet Solvens 2 - särskild lämplighetsprövning av ledning och nyckelpersoner. Under året har det totala antalet anställda inom Folksam ökat. Den största anledningen är att 130 nya medarbetare i september tog plats i olika delar av verksamheten i och med förvärvet av försäkringsbolaget SalusAnsvar.

Under året har 394 nya medarbetare deltagit i någon av årets 11 introduktionsdagar. Utbildningen är obligatorisk, men det finns ett överlapp mellan åren som förklarar differensen mot antalet nyanställda.

Kompetensutveckling

Folksam ska ha kommunikativa ledare som skapar kundnytta genom att ge förutsättningar för lärande och rätt prestationer. Under 2013 har totalt 62 chefer diplomerats från något av de tre interna

ledarskapsprogrammen på olika nivåer. Ledningsgruppsutveckling har initierats som nästa steg för seniora chefer och då startar även en ny omgång av programmet Mellanche'sutveckling.

Ledarskapet utvärderas i medarbetarundersökningen som i år visar att 83* procent av medarbetarna instämmer i påståendet "Jag har som helhet ett stort förtroende för min närmaste chefs sätt att leda verksamheten."

För att skapa förutsättningar för medarbetarna att skapa resultat och utvecklas används PU-processen (prestation och utveckling). Detta arbetssätt bygger på ett tydligt ansvar i rollen, löpande återkoppling, träning i vardagen och ett coachande ledarskap. I medarbetarundersökningen uppger 92* procent av medarbetarna att de har individuella mål för sitt arbete. 82* procent uppger att de har regelbundna avstämningar med sin chef.

För att säkra kompetensen på Kundservice med fokus på kundrådgivarna har ett nytt enhetligt kompetensutvecklingsprogram tagits fram. Målsättningen är att alla Folksam's cirka 300 kundrådgivare ska ha klarat utbildningen och blivit diplomerade i slutet av 2014. Även inom skadeverksamheten har ett nytt kompetensutvecklingskoncept initierats.

**Andel medarbetare som är nöjda/har svarat instämmande på frågan (markerat betyget 4 eller 5 på en femgradig skala).*

Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljöverket har under 2012 och 2013 genomfört sex arbetsmiljöinspektioner i Folksam. Resultatet visar att Folksam har väl utarbetade processer för arbetsmiljöarbetet och Arbetsmiljöverket hade endast enstaka mindre anmärkningar som nu har åtgärdats.

Sjukfrånvaron under 2013 låg på 4,2 procent. Det är en ökning som syns både i Folksam och i övriga Sverige och beror troligen på flera faktorer. Tre influensor pågick under våren och övre luftvägsinfektion var då den övervägande sjukfrånvaroorsaken. Besvär inom kategorierna huvud/neuro, konfidentiellt och övrigt har också ökat 2013. För att vända utvecklingen görs bland annat analyser och handlingsplaner för grupper med höga sjuktal.

För 2014 planeras ett arbete med att främja framgångsfaktorer för god arbetsmiljö och hälsa samt en översyn av rehabiliteringsprocessen. Även en ny upphandling av företagshälsövård planeras för 2014.

Löner

Vid jämförelse av medellönen mellan kvinnliga och manliga medarbetare med likartade jobb är löneskillnaderna 2013 cirka 4 procent. För att få helt jämställda löner kartlägger och analyserar

Folksam eventuella osakliga löneskillnader vid lönerevisionerna varje år, istället för att endast göra en kartläggning vart tredje år som lagstiftningen kräver.

Vid föräldraledighet ger Folksam föräldraersättning som gör att medarbetaren, tillsammans med föräldrapenningen, får ut 90 procent av sin lön under 210 dagar av sin föräldraledighet.

Belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram med syfte att synliggöra och skapa samverkan kring de affärsstrategiska målen. Programmet ska stärka medarbetarnas motivation i arbetet med att skapa kundnytta. Det viktigaste målet för belöningsprogrammet 2013 var effektiv användning av Folksams resurser. Det skulle uppnås genom sänkta driftskostnader, lägre totalkostnadsprocent och effektivare administration.

I bokslutet reserveras bedömt belopp och definitivt beslut kommer att fattas av styrelsen.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att ett bolag sköts på ett för ägarna så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med Folksams bolagsstyrning – förutom att den ska överensstämma med bolagets vision och etiska principer – är att säkerställa en bra avkastning för Folksams kunder.

Bolagsstyrningen i Folksam utgår från lagstiftning, främst försäkringsrörelselagen, men också Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Folksam tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns cirka 80 interna regelverk som klassificeras som övergripande och som fastställts av stämman, styrelse eller vd.

Eftersom Folksam är kundägt finns det inte några aktieägare. På stämmorna företräds kunderna istället av fullmäktigeledamöter. På stämman 2013 beslutade stämman att, dels utvidga antalet fullmäktigeledamöter, dels bredda med fler organisationer som företräder försäkringstagarna på stämmorna, kompletterat med ett direktval.

En separat bolagsstyrningsrapport inklusive styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen upprättas och finns presenterad på folksam.se.

Styrelsens arbete

Styrelsen har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande. Härutöver utses arbetstagarrepresentanter. Information om ledamöterna framgår av bolagsstyrningsrapporten.

Under året hölls nio styrelsemöten. Ledamöterna hade därutöver kontakter via e-post samt telefon. Styrelsens utskott, Revisionsutskottet och Ersättningsutskottet, hade sex respektive fyra sammanträden under året. Utskottsledamöterna hade därutöver kontakter via e-post och telefon.

Av Folksams styrande regelverk är ett 30-tal fastställda av styrelsen. Under året har styrelsen gått igenom dessa och vid behov reviderat respektive regelverk. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Inför varje sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av verkställande direktören, vilken behandlat viktiga händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt, samt en rapport om pågående Program för anpassning till Solvens 2. I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året också behandlat bland annat följande: Kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, finansiella rapporter, kvartalsrapporter, verksamhetsplan, budget och prognosrapporter, rapport avseende Solvens 2 projektet, genomgång av dotterbolagens verksamheter och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, intressekonflikter, aktuarierapporter, compliancerapporter, riskrapporter, internrevisionsrapporter, fastställt ett återförsäkringsprogram, fastställt ett belöningsprogram samt sammanträffat med den externa revisorn. På samtliga ordinarie styrelsemöten finns även tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelsen fastställt och dels av ad hoc anmälda fördjupningsfrågor under året.

I syfte att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen under året ett tvådagarsseminarium. Teman som behandlades på 2013 års seminarium var omvärldsanalys, trender, välfärdstendens, strategiska inriktningar, utmaningar och kritiska aktiviteter, översyn finansiella mål med mera.

Årligen hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderbolagen samt i försäkringsdotterbolag. Utbildningen hölls vid två tillfällen under 2013. Styrelsen genomförde även, i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning, en styrelseutvärdering under året.

Strategiskt innehav i Swedbank

Folksam äger drygt nio procent av aktierna i Swedbank.

Folksam s ägande i Swedbank per 31 december 2013

Bolag	Antal	Andel av röster och kapital i Swedbank
Folksam Sak	23 205 173	2,0%
Folksam Liv	63 433 290	5,6%
	86 638 463	7,6%
KPA Pensionsförsäkring	13 978 928	1,3%
KPA Livförsäkring	186 894	0,0%
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	1 027 222	0,1%
Förenade Liv	2 456 739	0,2%
Folksam totalt	104 288 246	9,2%

Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten har Folksam Sak ett antal tvister. De flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka bolagets finansiella ställning. I de fall det rör större belopp görs en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Riskhantering

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsbolag. Riskerna och de beslut som tas för att hantera dem påverkar bolagets ekonomiska ställning och förmåga att nå bolagets mål.

Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut om risker skapas förutsättningar för att erbjuda kunderna försäkringslösningar som ger dem trygghet. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv.

Se vidare i not 2 för en mer detaljerad redogörelse av riskhanteringen i bolaget.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen är integrerad i verksamhetsprocesserna och utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen.

Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, följa upp och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker bolaget är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka verksamheter som berörs.

Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Bolaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder.

Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Trafikljuset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker i försäkringsbolag, används som metod för att kvantifiera försäkringsrisker och finansiella risker (marknadsrisker och kreditrisker).

Med kvalitativ värdering avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar och dels vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Denna mätmetod används främst för att värdera verksamhetsrisker.

Hantera

Hanteringen av risker sker med hjälp av regelverk, processer och kontrollaktiviteter.

Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planeras.

Följa upp

Uppföljning innefattar den dagliga/löpande bevakningen av risker och åtgärder, samt att riskerna ligger inom fastställda limiter. Nödvändiga processer och rutiner skapas för att följa upp riskarbetet.

Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker rapporteras till styrelse och vd för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen sker genom skriftliga riskrapporter.

Organisation och ansvarsfördelning

För att tydliggöra styrning av verksamheten, ansvar för regelefterlevnad, riskhantering och riskkontroller har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten i bolaget samt utlagd verksamhet. Dessa ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls. De äger och hanterar risker, det vill säga ansvarar för riskhanteringsaktiviteter, uppföljningar samt regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner som ska säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering. Styrnings- och kontrollfunktionerna stödjer och följer upp den första ansvarslinjen utifrån ramverk för intern styrning och kontroll, ansvarar för att ha en övergripande bild av risksituationen i bolaget och rapporterar denna till styrelse och vd.

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Solvens 2

Redan 2009 påbörjades anpassningen till det nya regelverket genom att Folksam Sak och Livs styrelser beslutade om ramar och principer för genomförandet. De konstaterade att de formella kraven kommer öka men att genom god styrning, riskhantering och regelefterlevnad kommer Folksam kunna leva upp till såväl interna som externa krav inom det nya ramverket.

Syftet med Folksams Solvens 2-program är att säkerställa att verksamheten uppfyller de regulatoriska kraven. Stora delar av både den operativa och legala organisationen kommer att påverkas genom nya krav på styrning, riskhantering, intern kontroll och dokumentation av exempelvis ansvar och rutiner. För att detta ska löpa smidigt pågår ett arbete inom programmet för att förbereda organisationen genom att föra upp solvensfrågor till beslut i linje och program samt genom att tillsammans med linjeorganisationen och i uppdrag och projekt implementera besluten. Så mycket som möjligt av implementeringsarbetet ska utföras i den del av organisationen, där respektive ansvar ska ligga även efter programtidens slut. Ambitionen är att alla krav enligt Solvens 2-direktivet ska fördelas på befintlig organisation i så stor utsträckning som är rimligt.

Under 2013 har uppdragen bland annat fokuserat på riskhantering, intern kontroll, lämplighetsprövning och den egna risk- och solvenskapitalprocessen.

Under 2013 har ett Rapporteringsprojekt fortsatt bedrivits med fokus på insamling, beräkning och lagring av data samt rapportering. Projektet har två delar; implementera databaser/filer som ger tillgång till nödvändig spårbar, korrekt och lättillgänglig information från försäkrings-, ekonomi- och finanssystem samt skapa effektiva rapporteringsprocesser inklusive beräkningar från grunddata i de nämnda filerna fram till färdiga rapporter. Rapporteringsprojektet har haft en något lägre intensitet under 2013 på grund av osäkerheten kring den slutgiltiga tidplanen för Solvens 2. I slutet av året stod det klart att Solvens 2 ska införas i januari 2016 och att förberedande rapportering ska ske innan dess. Som en konsekvens av detta trappas projektet åter upp under 2014.

Solvens 2 är en modernisering av hela branschen, som är bra för Folksam och våra kunder. Framgångsrika företag är de som bäst hanterar förändringar i omvärlden till sin fördel. Solvens 2 är en sådan förändring.

Femårsöversikt och nyckeltal

Koncernen, Mkr	2013	2012	2011 ¹⁾	2010	2009 ²⁾
RESULTAT					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	11 265	10 223	9 697	9 125	8 552
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	10 974	10 287	9 362	8 822	8 579
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	470	524	641	643	626
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	31	30	26	30	107
Försäkringsersättningar, netto	-8 984	-8 488	-7 983	-7 265	-6 747
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-2 010	-1 912	-1 734	-1 575	-1 608
Återbäring och rabatter, netto	-290	-232	-9	-1	6
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-38	-1
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	191	209	303	616	962
Återstående kapitalavkastning	1 981	1 825	1 457	1 074	1279
Övrigt	-153	-2	-11	23	13
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	2 019	2 032	1 749	1 713	2 254
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde	34 731	32 593	29 225	25 664	24 804
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	26 434	25 673	23 456	21 874	20 769
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	11 048	8 891	7 717	6 866	5 446
Efterställda skulder	-	-	-	-	1 475
Uppskjuten skatteskuld	3 047	2 485	2 462	2 255	1 745
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncern- och intresseföretag	154	204	179	146	216
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Totala övervärden	154	204	179	146	216
Totalt konsolideringskapital	14 250	11 580	10 358	9 267	8 882

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Koncernen, Mkr (forts.)	2013	2012	2011 ¹⁾	2010	2009 ²⁾
NYCKELTAL					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	82	83	85	82	79
Driftskostnadsprocent	18	19	19	18	19
Totalkostnadsprocent	100	102	104	100	97
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ⁽³⁾	2,9	3,1	3,5	2,2	2,7
Totalavkastning, procent	7,6	8,2	6,9	6,8	8,2
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	126	113	107	102	104

¹⁾ Omräknat med anledning av övergång till full IFRS i koncernredovisningen samt för avsättning till pensioner och liknande förpliktelser. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

²⁾ Omräknat med anledning av ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar som inte klassificerats som tjänstepensionsförsäkringar.

³⁾ Direktavkastning har omräknats för år 2009 enligt ändringsföreskrift FFFS 2009:12.

Särskilda redogörelser för tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper lämnas i anslutning till årsredovisningens noter.

Femårsöversikt och nyckeltal

Moderföretaget, Mkr	2013	2012 ¹⁾	2011 ²⁾	2010 ³⁾	2009
RESULTAT					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	9 061	8 332	8 292	7 989	7 607
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	8 800	8 340	8 068	7 789	7 704
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	427	479	608	613	595
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	30	31	25	30	75
Försäkringsersättningar, netto	-7 188	-6 919	-6 909	-6 354	-6 103
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-1 631	-1 606	-1 472	-1 322	-1 378
Återbäring och rabatter, netto	-290	-231	-9	-1	6
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-	-1
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	148	94	311	755	898
Återstående kapitalavkastning	1 914	1 781	1 079	999	1 301
Övrigt	-6	-1	-9	-3	-3
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	2 056	1 874	1 381	1 751	2 196
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	33 755	31 073	28 164	25 032	24 058
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	23 269	22 763	21 719	20 302	19 422
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	4 022	3 025	2 189	2 131	1 920
Obeskattade reserver	8 350	7 623	7 142	5 998	5 189
Efterställda skulder	-	-	-	-	975
Uppskjuten skatteskuld	999	764	562	546	315
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncern- och intresseföretag	154	202	179	146	216
Totala övervärden	154	202	179	146	216
Totalt konsolideringskapital	13 525	11 614	10 072	8 821	8 615

Moderföretaget, Mkr (forts.)	2013	2012 ¹⁾	2011 ²⁾	2010 ³⁾	2009
Kapitalbas	13 427	11 563	10 033	8 548	7 838
Erforderlig solvensmarginal	1 655	1 550	1404	1 296	1 263
Gruppbaserad kapitalbas	13 609	11 699	10 110	8 607	7 971
Gruppbaserad solvensmarginal	2 342	2 048	1 655	1 509	1 443
NYCKELTAL					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	82	83	86	82	79
Driftskostnadsprocent	18	19	18	17	18
Totalkostnadsprocent	100	102	104	99	97
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ⁴⁾	2,5	2,7	3,2	2,3	3,0
Totalavkastning, procent	7,7	8,2	6,9	6,7	8,1
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	149	139	121	110	113

- 1) Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip av materiella tillgångar och försäkringstekniska avsättningar.
- 2) Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip av utgifter för utveckling av internt genererade immateriella tillgångar i enlighet med RFR2. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.
- 3) Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip för avsättning till pensioner och liknande förpliktelser. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.
- 4) Direktavkastning har omräknats för år 2009 enligt ändringsföreskrift FFFS 2009:12.

Särskilda redogörelser för tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper, för antal anställda och löner lämnas i anslutning till årsredovisningens noter.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak utnämnde den 7 maj Jens Henriksson till ny koncernchef och vd. Han efterträdde Anders Sundström som tidigare meddelat att han avgår för att övergå till styrelsearbete. Jens Henriksson tillträdde den 1 september 2013 och kom närmast från Nasdaq OMX Stockholm där han var vd.

I maj 2013 beslutades att ett konsortium bestående av Folksam, Metso Corporation, Norrskenet AB och Peab AB investerar var för sig USD 25 miljoner och därmed totalt USD 100 miljoner i obligationer emitterade av Northland Resources AB. Folksams investering fördelar sig på Folksam ömsesidig Livförsäkring respektive Folksam ömsesidig Sakförsäkring.

Folksam Sak har en stark finansiell ställning och lämnar för andra året i rad återbäring till kunderna. Cirka 278 miljoner kronor kommer att utbetalas till kunderna.

Folksam Sak tillträdde den 31 januari som ägare till SalusAnsvar AB med dotterbolagen SalusAnsvar Personförsäkringar AB samt en ägarandel på 49 procent av SACO SalusAnsvar AB.

Integrationen av både kompetenser och försäkringsbestånd från SalusAnsvar är framgångsrik. Flera stora partnerkunder, framförallt Saco-förbund, är nu en del av Folksams erbjudande. Avtal om en utökad ägarandel om två procent har senare tecknats med Saco-förbunden avseende SACO SalusAnsvar AB.

Folksam Sak har tecknat avtal om förvärv av HSB:s fastighetsförsäkringsbestånd. Förvärvet omfattar de cirka 500 bostadsrättsföreningar som idag är försäkrade hos HSB Försäkring. Premievolymen för det övertagna beståndet uppgår till cirka 25 miljoner kronor per år.

Efter en överenskommelse med Svenska Fotbollförbundet investerade Folksam Sak i ett samägt bolag som äger 11,1 procent av Friends Arena i Solna. Överenskommelsen mellan Folksam och Svenska Fotbollförbundet omfattar bolaget som äger själva fastigheten, Friends Arena, och inte driftbolaget som hyr och ansvarar för arrangemangen.

Händelser efter balansdagen

I januari genomförde Jens Henriksson förändringar i koncernledningen i syfte att befästa Folksams position som Sveriges största försäkringsbolag. Folksam går nu in i en fas som präglas av modernisering, effektivisering och konsolidering. Det handlar om att säkerställa att verksamheten är så effektiv som möjligt och att god ordning och reda gäller.

Stefan Holm har utsetts till vd för Folksam Fondförsäkring och lämnar Folksams koncernledningen.

Elisabeth Sasse har utsetts till chef för affärsområdet Partner. Folksams partnersamarbeten har vuxit kraftigt under senare år och Folksams position hos befintliga partners ska säkras samtidigt som nya partnersamarbeten ska utvecklas.

Lars-Åke Vikberg har utsetts till chef för affärssegmentet Kollektivavtalad affär och ingår i Folksams koncernledning.

Catrina Ingelstam får en förstärkt roll som ekonomidirektör (CFO) med uppdrag att modernisera ekonomisystemen och verksamhetsplaneringen. Rapportering och kapitalberäkning i Solvens 2 är en central del i detta.

Pia Carlsson Thörnqvist får ansvar för Folksam Fastigheter och tar dessutom över ägaransvaret för Folksam Skadeförsäkring AB i Finland.

Tomas Norderheim får ansvar för Alternativa placeringar samt ett samordningsansvar för samtliga förvärv och integrationer som sker inom Folksam.

Gunnar Fröderberg får i uppdrag att ta fram en offensiv investeringsstrategi för IT med målet att sänka driftkostnaderna och modernisera infrastrukturen.

AnnKristine Wuopio-Mogestedt får i uppdrag att fullfölja det effektiviseringsarbete som påbörjats inom skadeorganisationen.

Torbjörn Eckerdal får även ansvar för Partner Finans, som förs till affärsområde Privat.

Daniel Eriksson får i uppdrag att redovisa status för arbetet med produktplaner och hur dessa ska stödja kapitalplanering, uppföljning och analys.

Harriet Pontán får även ansvar för Intern service inklusive frågor kring lokaler och arbetet med Framtidens arbetsplats.

Dessutom kommer Björn Nordin, chef för bolagsjuridik, att delta i koncernledningen som sekreterare med ansvar för att säkerställa efterlevnaden av externa och interna regelverk.

Den nya koncernledningen och affärsområdescheferna tillträdde den 20 januari.

I mars 2014 anställdes Daniel Barr som chef över bolagets anpassning till Solvens 2. Detta är ett led i att stärka Folksams Solvens 2-arbete och därmed effektivisera verksamheten och göra Folksam till ett modernt finansiellt bolag. Daniel Barr kommer närmast från en tjänst som bankstödschef för bankakuten på Riksgälden.

Framtida utveckling

Folksam Sak har efter de senaste årens goda resultat en mycket god finansiell ställning och lämnar sedan 2013, med kundägandet i fokus, återbäring till kunderna.

Under de kommande åren går Folksam Sak med den finansiella styrkan som bas in i en fas av konsolidering med fokus på effektivisering och modernisering. Förvärvet av SalusAnsvar har stärkt varumärket Folksam genom nya partnerrelationer med flera Saco-förbund och integrationsprojektet innebär de kommande åren att bolagsstrukturen renodlas. Kunderna i nuvarande Svenska Konsumentförsäkring AB samt SalusAnsvar Personförsäkring AB erbjuds sakförsäkring i Folksam Sak vilket innebär en ökad volym i moderbolaget från 2014.

Marknadsandelarna inom hushållsmarknaden fortsätter att öka och fokus ligger fortsatt på helkundserbudandet med bil- och boendeförsäkring som bas. Kundlojaliteten ökar med fler försäkringar inklusive tilläggsförsäkringar, helkundsrabatter och återbäring.

En strategiöversyn inleds under 2014 för att ytterligare stärka Folksam Sak samtidigt med ett tydligt förbättringsinitiativ för den operativa verksamheten. Skadekostnader och prissättning är fortsatt viktiga utvecklingsområden och de åtgärder som vidtagits inom villkorsöversyn, reservsättning och inköp förväntas bidra positivt till att förstärka försäkringsresultatet. Investeringsutrymmet för den operativa verksamheten utökas för att öka kundnöjdhet och tillgänglighet, mitigera verksamhetsbrister, samt effektivisera processer och IT-system vilket de närmaste åren förväntas öka driftkostnaderna för att på några års sikt förbättra resultatet.

Folksam kommer liksom branschen i övrigt att delta i förberedelsearbetet inför Solvens 2 med införandedatum 1 januari 2016. Förberedelsearbetet omfattar den egna risk- och solvenskapitalbedömningen, rapportering samt företagsstyrning. På längre sikt innebär det nya regelverket ökad trygghet för kunderna och större hänsyn till kostnaden för kapitalkrav i både kunderbudanden och investeringar.

Avkastningen för placeringsportföljen har under de senaste åren kraftigt bidragit till den nu starka balansräkningen vilket ger goda förutsättningar för Folksam Sak att klara de nya kapitalkrav som ställs på försäkringsbolagen. På längre sikt ska försäkringsresultatet förstärkas för att balansera marknadsrisken i placeringsportföljen.

Förslag till vinstdisposition

Till stämmans förfogande står:

Balanserad vinst	3 024 305 970,91
<u>Årets vinst</u>	<u>997 414 243,38</u>
	4 021 720 214,29

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen 4 021 720 214,29 kronor balanseras i ny räkning.

Beträffande bolagets verksamhet i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar för koncernen och moderföretaget jämte därtill hörande noter.

Resultaträkning

Koncernen, Mkr		2013	2012
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	Not 4	11 373	10 308
Premier för avgiven återförsäkring	Not 4	-108	-85
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-291	63
Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-	1
		10 974	10 287
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	Not 5	470	524
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)		31	30
Försäkringssättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 6		
Utbetalda försäkringssättningar			
Före avgiven återförsäkring		-8 753	-8 061
Återförsäkrares andel		67	56
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-340	-470
Återförsäkrares andel		42	-13
		-8 984	-8 488
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-290	-232
Driftskostnader	Not 7	-2 010	-1 912
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		191	209

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Koncernen, Mkr (forts.)		2013	2012
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		191	209
Kapitalavkastning, intäkter	Not 8, 12	1 748	1 437
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 9, 12	1 628	1 366
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10, 12	-277	-323
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11, 12	-648	-28
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-470	-524
Övriga intäkter		7	2
Övriga kostnader		-13	-5
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsbolag		-136	-
Andel i intresseföretags resultat		-11	-103
Resultat före skatt		2 019	2 031
Skatt på årets resultat	Not 14	-453	-63
ÅRETS RESULTAT FRÅN KVARVARANDE VERKSAMHETER		1 566	1 968
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna		1 578	1 934
Innehav utan bestämmande inflytande		-12	34

Rapport över totalresultat

Koncernen, Mkr		2013	2012
ÅRETS RESULTAT		1 566	1 968
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kan omföras till periodens resultat			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		723	-537
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	Not 14	-159	118
Poster som har omförts eller kan omföras till periodens resultat			
Omräkningsdifferenser hänförliga till utlandsverksamhet		24	-7
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		588	-426
ÅRETS TOTALRESULTAT		2 154	1 542
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna		2 157	1 508
Innehav utan bestämmande inflytande		-3	34

Balansräkning

TILLGÅNGAR

Koncernen, Mkr		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01
Immateriella tillgångar	Not 15			
Goodwill		101	36	30
Andra immateriella tillgångar		458	262	170
		559	298	200
Placeringstillgångar				
Förvaltningsfastigheter	Not 16	1 110	1 059	715
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 17	125	115	-
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 18	457	339	1 133
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	Not 19	240	232	151
		1 932	1 745	1 999
Andra finansiella placeringstillgångar				
Aktier och andelar	Not 20, 29	6 983	5 514	4 169
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 21, 29	25 028	24 552	22 440
Lån med säkerhet i fast egendom		10	10	-
Övriga lån	Not 22, 29	297	292	168
Derivat	Not 23, 29	29	30	53
Övriga finansiella placeringstillgångar	Not 25, 29	294	241	218
		32 641	30 639	27 048
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		5	5	-
Summa placeringstillgångar		34 578	32 389	29 047

Koncernen, Mkr (forts.)

		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar				
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	Not 34	4	3	-
Oreglerade skador	Not 35	174	114	69
		178	117	69
Fordringar				
Fordringar avseende direkt försäkring	Not 26	3 224	3 069	2 754
Fordringar avseende återförsäkring	Not 27	81	40	40
Aktuell skattefordran		82	88	84
Övriga fordringar	Not 28	741	899	630
		4 128	4 096	3 508
Andra tillgångar				
Likvida medel		1 782	1 382	1 272
Materiella anläggningstillgångar	Not 30	521	499	497
		2 303	1 881	1 769
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Upplupna ränte- och hyresintäkter	Not 29	342	348	392
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 31	319	341	331
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 32	77	169	134
		738	858	857
SUMMA TILLGÅNGAR		42 484	39 639	35 450

Balansräkning (forts.)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Koncernen, Mkr		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01
Eget kapital som kan hänföras till försäkringstagarna	Not 33			
Omräkningsreserv		-3	-19	-12
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		11 051	8 910	7 389
		11 048	8 891	7 377
Innehav utan bestämmande inflytande		249	252	-
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)				
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	Not 34	5 716	5 399	5 136
Oreglerade skador	Not 35	20 545	20 150	18 850
Återbäring och rabatter	Not 36	351	241	10
		26 612	25 790	23 996
Andra avsättningar				
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 37	43	658	335
Uppskjuten skatteskuld	Not 38	3 047	2 385	2 358
		3 090	3 043	2 693
Depåer från återförsäkrare		16	-	-

Koncernen, Mkr (forts.)		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01
Skulder				
Skulder avseende direkt försäkring	Not 39	45	86	159
Skulder avseende återförsäkring	Not 40	2	2	1
Skulder till kreditinstitut		-	-	4
Derivat	Not 41, 29	76	47	24
Övriga skulder	Not 42, 29	668	803	594
		791	938	782
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 43, 29	678	725	602
		678	725	602
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		42 484	39 639	35 450

Upplysning om koncernens ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden, se Not 46, Not 47 och Not 48.

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen, Mkr	EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL FÖRSÄKRINGSTAGARNA ¹⁾			TOTALT	
	Omräknings-reserv ²⁾	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat ³⁾	Eget kapital hänförlig till försäkringstagarna	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående balans 2012-01-01	-12	7 729	7 717	-	7 717
Byte av redovisningsprincip	-	-326	-326	-	-326
Justerad ingående balans 2012-01-01	-12	7 403	7 391	-	7 391
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	5	5	-	5
Förvärv av delägda dotterföretag, ej bestämmande inflytande sedan tidigare	-	-	-	218	218
Årets resultat	-	1 921	1 921	34	1 955
Årets övrigt totalresultat	-7	-419	-426	-	-426
Årets totalresultat	-7	1 502	1 495	252	1 747
Utgående balans 2012-12-31	-19	8 910	8 891	252	9 143
Årets resultat	-	1 578	1 578	-12	1 566
Årets övrigt totalresultat	16	563	579	9	588
Årets totalresultat	16	2 141	2 157	-3	2 154
Utgående balans 2013-12-31	-3	11 051	11 048	249	11 297

1) Bundet eget kapital uppgår till 6 732 mkr och fritt eget kapital till 4 316 mkr.

2) Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter.

3) Balanserade vinstmedel inkluderar Reservfond, Kapitalandelsfond, Obeskattade reserver, Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt, skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat och årets resultat.

I Not 1 Redovisningsprinciper beskrivs karaktär och syfte med reservposter under eget kapital.

Kassaflödesanalys

Koncernen, Mkr	2013	2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före skatt ¹⁾	2 019	2 014
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-483	-783
Betald skatt	16	-19
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	1 552	1 212
Förändring av övriga rörelsefordringar	17	-355
Förändring av övriga rörelseskulder	-4	1 022
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 565	1 879
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-642	-1 420
Förändring av placeringstillgångar som inte används direkt i rörelsen		
Nettoinvestering i koncernföretag, likvidpåverkan ⁴⁾	-430	-481
Nettoinvestering i intresseföretag, likvidpåverkan ⁵⁾	-92	-178
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁶⁾	40	-
Förändring av materiella och immateriella tillgångar ⁷⁾	-36	-77
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-1 160	-2 156
ÅRETS KASSAFLÖDE	405	-277

Koncernen, Mkr (forts.)	2013	2012
Likvida medel vid årets början⁸⁾	1 404	1 666
Kursdifferens i likvida medel	-2	15
Likvida medel vid årets slut⁸⁾	1 807	1 404
Årets kassaflöde	405	-277
¹⁾Betalda och erhållna räntor och utdelningar	2013	2012
Under perioden betald ränta	-53	-55
Under perioden erhållen ränta	622	895
Under perioden erhållen utdelning	310	189
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	879	1 029
²⁾Poster som inte ingår i kassaflödet	2013	2012
Nedskrivningar	-	-15
Avskrivningar	128	23
Icke utdelad resultatandel i intressebolag	11	103
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	-679	-383
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	-980	-1 338
Valutakursvinst (-)/förlust (+)	65	83
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	255	230
Förändring av avsättningar avseende försäkringsavtal	723	668
Transaktionskostnader vid förvärv	-3	15
Förändring avsättning pensioner och liknande förpliktelser	-7	-132
Förändring av premiefordran	4	-37
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-483	-783

Kassaflödesanalys (forts.)

Koncernen, Mkr	2013	2012
³⁾Förändring av placeringstillgångar		
Investering i placeringstillgångar	-16 047	-15 989
Försäljning av placeringstillgångar	15 405	14 569
Summa förändring av placeringstillgångar	-642	-1 420
⁴⁾Nettoinvestering i koncernföretag, likvidpåverkan	2013	2012
Investering i koncernföretag	-440	-481
Försäljning av koncernföretag	10	-
Summa nettoinvestering i koncernföretag, likvidpåverkan	-430	-481
⁵⁾Nettoinvestering i intresseföretag, likvidpåverkan	2013	2012
Investering i intresseföretag	-103	-178
Försäljning av intresseföretag	11	-
Summa nettoinvestering i intresseföretag, likvidpåverkan	-92	-178
⁶⁾Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	2013	2012
Investering i övriga placeringstillgångar	-1	-
Försäljning av övriga placeringstillgångar	41	-
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	40	-

Koncernen, Mkr (forts.)	2013	2012
⁷⁾Nettoinvestering i materiella och immateriella tillgångar		
Investering i materiella och immateriella tillgångar	-187	-204
Försäljning av materiella och immateriella tillgångar	151	127
Summa nettoinvestering i materiella och immateriella tillgångar	-36	-77
⁸⁾Delkomponenter som ingår i likvida medel	2013	2012
Kassa och bank tillgodohavanden	1 782	1 382
Kortfristiga placeringar jämställda med likvida medel	25	22
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	1 807	1 404

Som kortfristiga placeringar har klassificerats ej likviderade affärer avseende aktier och obligationer vilka likvidregleras i nära anslutning till affärsdagen.

Ej tillgängliga likvida medel	2013	2012
Andra legala restriktioner	89	120
Summa ej tillgängliga likvida medel	89	120

Resultaträkning

Moderföretaget, Mkr		2013	2012
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	Not 4	9 139	8 384
Premier för avgiven återförsäkring	Not 4	-78	-52
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-261	8
		8 800	8 340
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	Not 5	427	479
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)		30	31
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 6		
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring		-7 128	-6 599
Återförsäkrares andel		50	31
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-136	-354
Återförsäkrares andel		26	3
		-7 188	-6 919
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-290	-231
Driftskostnader	Not 7	-1 631	-1 606
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		148	94

Moderföretaget, Mkr (forts.)		2013	2012
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		148	94
Kapitalavkastning, intäkter	Not 8, 12	1 538	1 209
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 9, 12	1 577	1 291
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10, 12	-237	-226
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11, 12	-537	-14
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-427	-479
Övriga kostnader		-6	-1
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		2 056	1 874
Bokslutsdispositioner	Not 13	-727	-481
Resultat före skatt		1 329	1 393
Skatt på årets resultat	Not 14	-332	-217
ÅRETS RESULTAT		997	1 176

Rapport över totalresultat

Moderföretaget, Mkr		2013	2012
Årets resultat		997	1 176
Årets övrigt totalresultat		-	-
ÅRETS TOTALRESULTAT		997	1 176

Resultatanalys

Moderföretaget, Mkr	Sjuk- & olycks- fallsförsäkring	Hem och villa	Företag och Fastighet	Motorfordon	Trafik	Sjöfart, luftfart och transport
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)						
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	1 484	2 934	346	2 534	968	3
Premier för avgiven återförsäkring	-3	-22	-40	-9	-2	-
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-103	-6	-113	-22	-
Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-	-	-	-	-
	1 481	2 809	300	2 412	944	3
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	164	28	4	9	217	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	3	6	1	11	9	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)						
Utbetalda försäkringsersättningar						
Före avgiven återförsäkring	-1 352	-2 325	-217	-1 658	-989	-1
Återförsäkrarens andel	-	15	14	3	18	-
Förändring i Avsättning för oreglerade skador						
Före avgiven återförsäkring	-189	32	-74	-41	231	1
Återförsäkrarens andel	-	1	28	1	-4	-
	-1 541	-2 277	-249	-1 695	-744	-
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-54	-89	-	-81	-44	-
Driftskostnader	-237	-512	-67	-377	-313	-1
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-	-	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-184	-35	-11	279	69	2
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	-174	-33	26	-29	-99	-
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-352	-2 013	-114	-1 476	-479	-1
Oreglerade skador	-6 932	-1 400	-407	-301	-8 948	-1
Återbäring och rabatter	-90	-107	-	-92	-40	-
	-7 374	-3 520	-521	-1 869	-9 467	-2
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-	-	-	-	-
Oreglerade skador	-	4	53	1	50	-
	-	4	53	1	50	-

Resultatanalys (forts.)

Moderföretaget, Mkr	Kredit och borgen	Husdjur	Övriga grenar	Total för säkring av svenska risker	Mottagen återförsäkring	Totalt
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)						
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	-	513	216	8 998	141	9 139
Premier för avgiven återförsäkring	-	-2	-	-78	-	-78
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-16	-1	-261	-	-261
Återförsäkrarens andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-	-	-	-	-
	-	495	215	8 659	141	8 800
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	-	3	2	427	-	427
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	30	-	30
Försäkringssersättningar (efter avgiven återförsäkring)						
Utbetalda försäkringssersättningar						
Före avgiven återförsäkring	-	-395	-153	-7 090	-38	-7 128
Återförsäkrarens andel	-	-	-	50	-	50
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	-	-14	-21	-75	-61	-136
Före avgiven återförsäkring	-	-14	-21	-75	-61	-136
Återförsäkrarens andel	-	-	-	26	-	26
	-	-409	-174	-7 089	-99	-7 188
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-	-22	-	-290	-	-290
Driftskostnader	-	-90	-10	-1 607	-24	-1 631
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-	-23	33	130	18	148
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	-	-6	8	-307	2	-305
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-245	-29	-4 709	-	-4 709
Oreglerade skador	-	-97	-149	-18 235	-82	-18 317
Återbäring och rabatter	-	-22	-	-351	-	-351
	-	-364	-178	-23 295	-82	-23 377
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska Avsättningar						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-	-	-	-	-
Oreglerade skador	-	-	-	108	-	108
	-	-	-	108	-	108

Balansräkning

TILLGÅNGAR

Moderföretaget, Mkr		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01 ¹⁾
Immateriella tillgångar Not 15				
Andra immateriella tillgångar		1	-	-
		1	-	-
Placeringstillgångar				
Byggnader och mark	Not 16	1 272	1 194	1 133
Placeringar i koncern- och intresseföretag				
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 17	2 347	1 808	1 405
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag		175	175	-
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 18	266	143	47
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	Not 19	241	232	151
		3 029	2 358	1 603
Andra finansiella placeringstillgångar				
Aktier och andelar	Not 20, 29	6 701	5 304	4 003
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 21, 29	21 965	21 439	20 807
Lån med säkerhet i fast egendom		10	10	-
Övriga lån	Not 22, 29	297	292	168
Derivat	Not 23, 29	29	30	52
Övriga finansiella placeringstillgångar	Not 25, 29	294	241	218
		29 296	27 316	25 248
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		4	3	-
Summa placeringstillgångar		33 601	30 871	27 984

Moderföretaget, Mkr (forts.)		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01 ¹⁾
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				
Öreglerade skador	Not 35	108	67	63
		108	67	63
Fordringar				
Fordringar avseende direkt försäkring	Not 26	2 526	2 374	2 197
Fordringar avseende återförsäkring	Not 27	73	30	35
Aktuell skattefordran		68	84	84
Övriga fordringar	Not 28	731	872	633
		3 398	3 360	2 949
Andra tillgångar				
Materiella tillgångar	Not 30	68	67	78
Kassa och bank		1 023	1 105	1 067
		1 091	1 172	1 145
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Upplupna ränte- och hyresintäkter	Not 29	302	300	366
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 31	250	270	263
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 32	71	175	134
		623	745	763
SUMMA TILLGÅNGAR		38 822	36 215	32 904

Balansräkning (forts.)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Moderföretaget, Mkr		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01 ¹⁾
Eget kapital	Not 33			
Andra fonder				
Reservfond		-	-	-
Balanserat resultat		3 025	1 849	1 671
Årets resultat		997	1 176	178
		4 022	3 025	1 849
Obeskattade reserver				
Säkerhetsreserv		8 350	7 623	7 142
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)				
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	Not 34	4 709	4 429	4 437
Oreglerade skador	Not 35	18 317	18 160	17 806
Återbäring och rabatter	Not 36	351	241	10
		23 377	22 830	22 253
Andra avsättningar				
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 37	75	90	97
Uppskjuten skatteskuld	Not 38	999	664	458
		1 074	754	555
Depåer från återförsäkrare		16	-	
Skulder				
Skulder avseende direkt försäkring	Not 39	22	30	107
Skulder avseende återförsäkring	Not 40	6	1	1
Derivat	Not 41, 29	76	47	24
Övriga skulder	Not 42, 29	1 333	1 452	523
		1 437	1 530	655
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 43, 29	546	453	450
		546	453	450
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		38 822	36 215	32 904

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Moderföretaget, Mkr (forts.)		2013-12-31	2012-12-31	2012-01-01 ¹⁾
STÄLLDA PANTER	Not 46	32 555	30 329	28 405
ANSVARSFÖRBINDELSER	Not 47	213	214	3
ÅTAGANDEN	Not 48	241	252	76

1) Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip av materiella tillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

Rapport över förändringar i eget kapital

	BUNDET EGET KAPITAL		FRITT EGET KAPITAL		Totalt eget kapital
	Garanti kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Moderföretaget, Mkr					
Ingående balans 2012-01-01	-	-	2 011	178	2 189
Justering för ändrad redovisningsprincip			-340		-340
Vinstdisposition	-	-	178	-178	-
Årets resultat	-	-	-	1 176	1 176
Årets totalresultat	-	-	-	1 176	1 176
Utgående balans 2012-12-31	-	-	1 849	1 176	3 025
Ingående balans 2013-01-01	-	-	1 849	1 176	3 025
Vinstdisposition	-	-	1 176	-1 176	-
Årets resultat	-	-	-	997	997
Årets totalresultat	-	-	-	997	997
Utgående balans 2013-12-31	-	-	3 025	997	4 022

I Not 1 Redovisningsprinciper beskrivs karaktär och syfte med reservposter under eget kapital.

Kassaflödesanalys

Moderföretaget, Mkr	2013	2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före bokslutsdispositioner ¹⁾	2 056	1 874
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-778	-725
Betald skatt	18	-11
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	1 296	1 138
Förändring av övriga rörelsefordringar	5	-391
Förändring av övriga rörelseskulder	67	877
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 368	1 624
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-699	-816
Förändring av placeringstillgångar som inte används direkt i rörelsen		
Nettoinvestering i koncernföretag ⁴⁾	-587	-556
Nettoinvestering i intresseföretag ⁵⁾	-95	-182
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁶⁾	40	-
Förändring av materiella och immateriella tillgångar ⁷⁾	-23	-9
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-1 364	-1 563
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Aktieägartillskott, netto ⁸⁾	-74	-
Koncernbidrag, netto ⁹⁾	-	-13
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-74	-13
ÅRETS KASSAFLÖDE	-70	48
Likvida medel vid årets början¹⁰⁾	1 127	1 055
Kursdifferens i likvida medel	-9	24
Likvida medel vid årets slut¹⁰⁾	1 048	1 127
Årets kassaflöde	-70	48

Moderföretaget, Mkr (forts.)	2013	2012
¹⁾Betalda och erhållna räntor och utdelningar		
Under perioden betald ränta	-51	-50
Under perioden erhållen ränta	582	864
Under perioden erhållen utdelning	313	193
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	844	1 007
²⁾Poster som inte ingår i kassaflödet	2013	2012
Nedskrivningar	58	3
Avskrivningar	32	13
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	-650	-350
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	-1 040	-1 277
Valutakursvinst (-)/förlust (+)	66	82
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	237	213
Förändring av avsättningar avseende försäkringsavtal	506	573
Förändring avsättning pensioner och liknande förpliktelser	-19	-8
Förändring av premiefordran	32	26
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-778	-725
³⁾Förändring av placeringstillgångar	2013	2012
Investering i placeringstillgångar	-13 836	-14 631
Försäljning av placeringstillgångar	13 137	13 815
Summa förändring av placeringstillgångar	-699	-816
⁴⁾Nettoinvestering i koncernföretag	2013	2012
Investering i koncernföretag	-587	-556
Försäljning av koncernföretag	-	-
Summa nettoinvestering i koncernföretag	-587	-556
⁵⁾Nettoinvestering i intresseföretag	2013	2012
Investering i intresseföretag	-106	-182
Försäljning av intresseföretag	11	-
Summa nettoinvestering i intresseföretag	-95	-182

Kassaflödesanalys (forts.)

Moderföretaget, Mkr	2013	2012
⁶⁾Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar		
Investering i övriga placeringstillgångar	-1	-
Försäljning av övriga placeringstillgångar	41	-
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	40	-
⁷⁾Nettoinvestering i materiella och immateriella tillgångar		
Investering i materiella och immateriella tillgångar	-32	-9
Försäljning av materiella och immateriella tillgångar	9	-
Summa nettoinvestering i materiella och immateriella tillgångar	-23	-9
Aktieägartillskott, netto	2013	2012
Lämnade aktieägartillskott	-74	-
Summa aktieägartillskott, netto	-74	-
Koncernbidrag, netto	2013	2012
⁹⁾ Erhållna koncernbidrag	20	-
Lämnade koncernbidrag	-20	-13
Summa koncernbidrag, netto	-	-13
Delkomponenter som ingår i likvida medel	2013	2012
¹⁰⁾ Kassa och banktillgodohavanden	1 023	1 105
Kortfristiga placeringar jämställda med likvida medel	25	22
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	1 048	1 127

Som kortfristiga placeringar har klassificerats ej likviderade affärer avseende aktier och obligationer vilka likvidregleras i nära anslutning till affärsdagen.

Ej tillgängliga likvida medel	2013	2012
Andra legala restriktioner	89	120
Summa ej tillgängliga likvida medel	89	120

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2013 och avser räkenskapsåret 2013 för Folksam ömsesidig sakförsäkring som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm och organisationsnumret är 502006-1619. Folksam Sak bedriver skadeförsäkringsverksamhet.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Även tillämpliga delar i FFFS 2008:26 och dess ändringsföreskrifter samt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas i koncernredovisningen.

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnittet om Moderföretagets redovisningsprinciper.

Förutsättningar vid upprättande av Folksam Saks finansiella rapporter

Folksam Saks funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument och finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Även fastigheter värderas till verkligt värde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 51 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Eventuellt överskott eller underskott i avsättningen för oreglerade skador, exklusive innevarande skadeår, redovisas i sin helhet i resultaträkningen som ett avvecklingsresultat.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har, tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår i femårsöversikten eller nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 13 mars 2014. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på stämman den 10 april 2014.

Ändrade redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som företaget tillämpar från och med 1 januari 2013. Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2013 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. (Redovisning av poster i övrigt totalresultat). Ändringen innebär att poster inom "Övrigt totalresultat" har delats upp i två kategorier; dels poster som har omförs eller kan omföras till årets resultat dels poster som inte kan omföras till årets resultat. Poster som har omförs eller kan omföras är exempelvis omräkningsdifferenser och vinster/förluster på kassaflödessäkringar. Poster som inte kan omföras är omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner och omvärderingar enligt omvärderingsmetoden för immateriella och materiella tillgångar. Jämförelsesiffrorna är presenterade enligt den nya uppställningen

Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda, Ändringen innebär att för Folksam Sak att avkastning som beräknas på förvaltningstillgångar baserar sig på diskonteringsräntan som används vid beräkning av pensionsförpliktelsen. Skillnad mellan verklig och beräknad avkastning avseende förvaltningstillgångar redovisas i övrigt totalresultat. Omräkning har inte skett av år 2012 då påverkan på redovisningen bedöms som oväsentlig.

Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplýsingar. Ändringen avser nya upplýsingarskrav för kvittning av finansiella tillgångar och skulder. Upplýsingar lämnas i not 24 Upplýsingar om kvittning.

IFRS 13 Värdering till verkligt värde är en ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplýsingarskrav. Standarden ska tillämpas framåttriktat på räkenskapsår som inleds den 1

januari 2013 eller senare. Upplysningar lämnas i not 16 Byggnader och mark och i not 29 Finansiella tillgångar och skulder.

Frivilligt byte av redovisningsprincip

Under 2013 har ändringar gjorts avseende koncernens redovisningsprinciper som inte är föranledd av tillämpning av nya IFRS. I Folksam Sak har diskontering av avsättning till oreglerade skador för individuell sjuk och olycksfallsförsäkring upphört. Förändringen innebär att avsättningen för oreglerade skador värderas på ett enhetligt sätt i redovisningen. Konst klassificeras numera såsom materiell tillgång i enlighet med IAS 16. Folksam Sak redovisar detta som byte av redovisningsprincip och de redovisningsmässiga effekterna beskrivs i not 53 Byte av redovisningsprincip.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga från och med räkenskapsår 2014 och framåt planeras inte att förtidstillämpas.

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på de finansiella rapporterna. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka Folksam Saks finansiella rapporter.

IFRS 10 Koncernredovisning. Ny standard för koncernredovisning som ersätter IAS 27 och SIC 12. Standarden innehåller inga ändringar jämfört med nu gällande IAS 27 vad gäller regler för konsolidering vid förvärv och avyttring. IFRS 10 innehåller en modell som ska användas vid bedömning av om bestämmande inflytande föreligger eller inte för samtliga investeringar som ett företag har inkl det som idag kallas SPE:n och regleras i SIC 12. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning. Särskilda övergångsregler finns. Folksam Saks bedömning är att tillämpning av IFRS 10 kommer att innebära att innebära att livförsäkringsaktiebolag med vinstutdelningsförbud även fortsättningsvis inte kommer att konsolideras.

IFRS 11 Samarbetsarrangemang. Ny standard för redovisning av joint ventures och joint operations. Den nya standarden kommer i huvudsak att medföra två ändringar jämfört med IAS 31 Andelar i joint ventures. Den ena förändringen är om en investering bedöms vara en joint operation eller ett joint venture. Beroende på vilken typ av investering som föreligger finns det olika redovisningsregler. Den andra förändringen är att joint venture ska redovisas enligt kapitalandelsmetoden och klyvningsmetoden kommer inte att vara tillåten. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare. Standarden ska tillämpas retroaktivt

med särskilda övergångsregler. Folksam Saks bedömning är att standarden inte kommer att få några effekter i redovisningen.

IFRS 12 Upplysningar om andelar i andra företag. Ny standard för upplysningar för investeringar i dotterföretag, joint arrangements, intresseföretag och ej konsoliderade "structured entities". Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter. Den ändrade standarden inkluderar endast regler för juridiska enheter. I huvudsak är det inga förändringar avseende redovisning och upplysningar för separata finansiella rapporter. Redovisning och upplysning av intresseföretag och joint venture har inkluderats i IAS 27. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint venture. Den ändrade standarden överensstämmer i huvudsak med tidigare IAS 28. Ändringarna avser hur redovisning ska göras när förändringar i innehav ändras och betydande eller gemensamt bestämmande inflytande upphör eller inte. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering. Ändringen avser förtydliganden avseende reglerna för när kvittning av finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen är tillåten. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 36 Nedskrivningar. Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets. Ändringen innebär att upplysningskravet om återvinningsvärdet för samtliga kassagenererande enheter till vilka goodwill har allokaterats tas bort. Vidare samordnas upplysningskraven avseende verkligt värde minus försäljningskostnader samt nyttjandevärde. Se även kommentar under "Nya och ändrade IFRS utgivna av IASB". Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har publicerat de tre delar som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Den första delen behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar samt finansiella skulder. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa

värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39. IASB publicerade i oktober 2010 även de delar av IFRS 9 som berör klassificering och värdering av finansiella skulder. Merparten av principerna för klassificering och värdering av finansiella skulder enligt IFRS 9 överensstämmer med principerna i IAS 39 förutom när det gäller hur förändringar i verkligt värde på finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den sk "Fair Value Option" ska redovisas. För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta. IASB publicerade i november 2013 även principerna och reglerna i IFRS 9 som hanterar förutsättningarna för säkringsredovisning. Folksam Sak har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna eftersom standarden ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Livförsäkringsaktiebolag med utdelningsförbud konsolideras inte. Hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Vid rörelseförvärv där överförd ersättning överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, s.k. förvärv till lågt pris redovisas denna direkt i årets resultat.

Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet.

Villkorade köpeskillningar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. I de fall den villkorade köpeskillningen är klassificerad som egetkapitalinstrument, görs ingen omvärdering och reglering görs inom eget kapital. För övriga villkorade köpeskillningar omvärderas dessa vid varje rapporttidpunkt och förändringen redovisas i årets resultat.

I de fall förvärvet inte avser 100procent av dotterföretaget uppkommer innehav utan bestämmande inflytande. Det finns två alternativ att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa två alternativ är att redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Valet mellan de olika alternativen att redovisa innehav utan bestämmande inflytande kan göras förvärv för förvärv. Förvärvet som gjordes den 29 februari 2012 av Aktia Skadeförsäkring Ab, där innehav utan bestämmande inflytande uppgår till 49 procenthar redovisats till innehav utan bestämmande inflytandes proportionella andelar av nettotillgångarna.

Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Tidigare innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Kvarvarande innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat när avyttringar leder till att bestämmande inflytande upphör.

Dotterföretags finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

I de fall dotterbolagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper.

Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

Intresseföretag

Aktieinnehav i vilka Folksam har lägst 20 och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga eller finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. Det redovisade värdet av aktier i intresseföretag förändras med den årliga resultatandelen och motsvarande belopp redovisas i resultaträkningen under "Andel i intresseföretags resultat" i det icke-tekniska resultatet. Redovisade vinstandelar är ej att betrakta som disponibla för ägarkoncernen och därför sker en omföring till kapitalandelsfonden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretaget andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventualefterpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Folksam Saks funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som föreläggat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

Försäkringsavtal

Redovisning av verksamhet som redovisas som försäkringsverksamhet

Folksam Sak har klassificerat alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent. Samtliga avtal har klassificerats som försäkringsavtal.

Verksamhet som redovisas som försäkringsverksamhet redovisas enligt IFRS 4.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Annulationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier.

Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättning redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av

- avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
- avsättning för oreglerade skador, inklusive skaderegleringskostnader
- avsättning för ej förfallen återbäring

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier utgör värdet av bolagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar. Beräkningarna av avsättningarna har gjorts enligt vedertagen metodik innebärande att man beaktar hur stor del av premien för varje enskild försäkring som hänför sig till tiden efter redovisningsperioden.

I grenar där premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag. En sådan avsättning har gjorts inom grenarna Företag, Sjukförsäkring och Inkomstförsäkring.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för kända men oreglerade skador har gjorts till sitt kända belopp med tillägg för beräknade återstående utbetalningskostnader samt beräknade återstående skaderegleringskostnader.

Avsättning för okända skador avseende såväl utbetalningskostnader som skaderegleringskostnader har skett med hänsyn till erfarenhet av för varje tidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade försäkringsfall.

De metoder som används för person- och egendomsförsäkring är chain-ladder och Bornhuetter-Ferguson. Bägge metoder är vedertagna aktuariella metoder som är väl kontrollerade och accepterade. Chain-ladder ger bäst resultat för försäkringsgrenar med ett stabilt utbetalningsflöde, det vill säga att de kommande årens utbetalningar antas ske i samma takt som föregående års utbetalningar. För försäkringsgrenar där den historiska utvecklingen inte är tillräcklig eller instabil används Bornhuetter-Ferguson metoden. Den använder en kombination av chain-ladder och en uppskattad totalkostnad, till exempel baserad på marknadsdata eller riskpremieutveckling. Bornhuetter-Ferguson används framförallt för färsk skadeår och för försäkringsgrenar med

betydande inslag av personskador. Oavsett metod finns dock ett naturligt inslag av osäkerhet beroende på ändrade förutsättningar inom och utom bolaget över tiden, samt rent slumpmässiga svängningar.

För försäkringsgrenar där skadorna tar lång tid att slutreglera görs explicita antaganden om den framtida inflationsnivån för den aktuella grenen. För skador kopplade till prisbasbeloppets utveckling antas en skadeinflation på 2 (2) procent och för skador kopplade till löneinflationen antas en skadeinflation på 3 (3) procent.

Utöver avsättningen för kommande skadeutbetalningar görs även avsättning för återstående skaderegleringskostnader. Denna avsättning baseras på erfarenheter från tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totalt utestående mängden skador som återstår att reglera.

För skadelivräntor och sjukräntor beräknas avsättningarna med livaktuariella metoder. Detta innebär att man för skadelivräntor gör antagande om

- förväntad dödlighet; branschgemensamma antagande om förväntad dödlighet uppdelat på kön och ålder.
- kommande värdesäkring; styrs av lagen av ändring i skadeståndslivräntor.
- diskonteringsränta. Räntesatsen väljs i enlighet med gällande FFFS 2013:23.
- driftkostnadsbelastning.

För sjukförsäkring baseras beräkningen på antagande om

- sannolikheten för insjuknande/tillfrisknande.
- diskonteringsränta. Räntesatsen väljs i enlighet med gällande FFFS 2013:23.
- driftkostnadsbelastning.

Med undantag för ovanstående ersättningar diskonteras inte avsättningen för oreglerade skador. För skadelivräntor baseras diskonteringsränta på räntan för statsobligationer per balansdagen. Avsättningen för de delar som diskonteras uppgår till 5 728 (5 491) miljoner kronor före diskontering. Motsvarande belopp efter diskontering är 3 750 (4 174) miljoner kronor.

Avsättning för ej förfallen återbäring

Avsättningen för ej förfallen återbäring utgörs av den återbäring som förväntas utbetalas till försäkringstagarna på avtal som löpt till och med räkenskapsåret.

Förlustprövning

Företagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Förutbetalda anskaffningskostnader för försäkringsavtal

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknade av försäkringsavtal tas upp som en tillgång, förutbetalda anskaffningskostnader. Med försäljningskostnader avses till exempel provisioner, kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter, löner och andra kostnader för säljare som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Anskaffningskostnaden aktiveras endast för homogena grupper av individuellt tecknade avtal som bedöms generera en vinstmarginal som minst täcker anskaffningskostnaderna. Förutbetalda anskaffningskostnader periodiseras på ett sätt som motsvarar periodisering av ej intjänade premier. Avskrivningstiden uppgår till tolv månader.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastning kostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Bolaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar avseende återförsäkringsavtal varje årsbokslut/kvartal. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen i skadeförsäkring

Från kapitalförvaltningens resultat förs kapitalavkastning över till försäkringsrörelsens resultat baserat på genomsnittliga försäkringstekniska avsättningar för egen räkning efter avdrag för nettofordringar i försäkringsrörelsen. Den överförda kapitalavkastningen beräknas utifrån en räntesats som motsvarar räntan på statsobligationer med en löptid som väsentligen överensstämmer med durationen för de försäkringstekniska avsättningarna.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar (inklusive utdelningar på aktier i koncern- och intresseföretag), ränteutgifter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller

temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventualförpliktelser.

Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar i koncernredovisningen. Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av. Dessa tillgångar testas istället för nedskrivningsbehov både årligen och när det finns en indikation. Testen av nedskrivningsbehovet görs enligt IAS 36 Nedskrivningar. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag inkluderas i det redovisade värdet för andelar i intresseföretag.

Övriga immateriella tillgångar

Tillgångarna består av egenutvecklade och förvärvade programvaror samt övriga separat förvärvade immateriella tillgångar som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

De viktigaste kriterierna vid bedömning om en immateriell tillgång ska tas upp i balansräkningen är om det bedöms möjligt att färdigställa den immateriella tillgången så den kan användas och att det bedöms sannolikt att den kommer att generera ekonomiska fördelar.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar

skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioden uppgår till 2-5 år.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att generera avkastning. Rörelsefastigheter är fastigheter som innehas i syfte att brukas i den egna verksamheten. Rörelsefastigheter redovisas i koncernredovisningen under materiella tillgångar.

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Folksam Sak har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en

börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad betalkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade aktier, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserat på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t. ex. diskonterat kassaflöde, substansvärderingsmetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras med eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursätts. Värderingen uppdateras när ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar värderas med hjälp av yieldkurvor baserade på köp- och säljkurs. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehåses för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Folksam Sak har inte hänfört några skulder till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar i kategorin lånefordringar/kundfordringar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam Sak om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en

inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,

- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet.

Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Leasade tillgångar

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. För rörelsefastigheter vilka redovisas som materiell anläggningstillgång utgörs anskaffningsvärdet av det redovisade värdet vid tidpunkten för bytet från att redovisa fastigheten som förvaltningsfastighet till att redovisa fastigheten som rörelsefastighet. För konst ingående i materiella tillgångar utgörs anskaffningsvärdet av verkligt värde vid tidpunkten för att redovisa konsten i balansräkningen.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas i det tekniska resultatet.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod vilken uppgår till 5 år för maskiner och inventarier med undantag för konst som inte skrivs av.

Rörelsefastigheter

Som rörelsefastigheter redovisas fastigheter som stadigvarande används i verksamheten. Rörelsefastigheter redovisas enligt anskaffningsmetoden i IAS 16 och avskrivningar görs enligt komponentmetoden. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet i det fall investeringen anses värderingshöjande. Utgifter avseende löpande underhåll och reparationer kostnadsförs i den period den uppkommer. Rörelsefastigheterna fördelas på komponenter och skrivs av enligt komponenternas nyttjandetid. Komponenten mark har bedömts ha obegränsad nyttjandetid varför avskrivning ej görs.

Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterföretag och intresseföretag med mera

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när Folksam Sak har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksamns förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen.

Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar.

Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i årets resultat under finansnettot. Räntenettot är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar. Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet. [

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettot och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettot). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat.

När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; a, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller b, när företaget redovisar relaterade omstrukturingskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingsskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/tillgången.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Pensionering i egen regi

Folksam har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Tillgångar klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning när tillgångarna kommer att realiseras genom försäljning, snarare än genom fortsatt användande. Detta sker till exempel när:

- Folksam träffat bindande avtal om försäljning.
- Styrelsen beslutat och offentliggjort en plan för avveckling av verksamheten och därmed avyttring av tillgångar.

Vid klassificering som innehav för försäljning, redovisas anläggningstillgångar till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. En avvecklad verksamhet är en del av ett företags verksamhet som representerar en självständig rörelsegrän eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidareförsäljas. För år 2013 har inga tillgångar klassificerats som tillgångar som innehas för försäljning.

Ansvarsförbindelser (eventualförpliktelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderföretagets redovisningsprinciper

Moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 2. Moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning

Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Immateriella tillgångar

Sådana utgifter för utveckling, som enligt IAS 38 redovisas som immateriell tillgång i koncernen, kostnadsförs i moderföretaget.

Byggnader och mark

I moderföretaget redovisas såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen. Samtliga fastigheter redovisas under posten Byggnader och mark i moderföretagets balansräkning.

Dotterföretag och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag och intresseföretag. I koncernredovisningen redovisas

transaktionsutgifter hänförliga till dotterföretag direkt i resultatet när de uppkommer. Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag i första hand enligt en substansvärde metod. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

Samtliga utdelningar redovisas som intäkt.

Förvärv till lågt pris som motsvarar framtida förväntade förluster och kostnader upplöses under de förväntade perioderna då förlusterna och kostnader uppkommer. Förvärv till lågt pris som uppkommer av andra orsaker redovisas som avsättning till den del den inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar. Den del som överstiger detta värde intäktas omedelbart. Den del som inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar intäktas på ett systematiskt sätt över en period som beräknas som kvarvarande vägd genomsnittlig nyttjandeperiod för de förvärvade identifierbara tillgångarna som är avskrivningsbara. I koncernredovisningen redovisas förvärv till lågt pris direkt i resultatet.

Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Obeskattade reserver

I moderföretaget redovisas säkerhetsreserv i balansposten obeskattade reserver. För år 2013 har vid beräkning av säkerhetsreserv FFFS 2011:9 tillämpats i enlighet med övergångsreglerna i FFFS 2013:8 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv.

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Koncernbidrag redovisas enligt de redovisningsprinciper som anges i RFR 2 IAS 18 p 3 (erhållna koncernbidrag) samt RFR 2 IAS 27 p 2 (lämnade koncernbidrag). Detta innebär att koncernbidrag som företaget erhåller från dotterföretag redovisas enligt samma principer som utdelning från dotterföretag. Koncernbidrag som bolaget lämnar till dotterföretag redovisas som investering i aktier i dotterföretag.

Beskrivning av karaktär och syfte med reservposter under eget kapital

Eget kapital i obeskattade reserver

I koncernredovisningen redovisas eget kapitaldelen (78 procent) av obeskattade reserver som Eget kapital i obeskattade reserver.

Reservfond

Syftet med reservfonden var att spara en del av nettovinsten som inte gick åt för täckning av balanserad förlust. Avsättning till reservfond är inte längre erforderlig.

Kapitalandelsfond

Här redovisas belopp som härrör från att andelar i intresseföretag som tagits upp till ett högre värde än i närmast föregående balansräkning med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Balanserad förlust

Balanserade förluster i koncernen utgörs av årets resultat samt föregående års balanserade förluster efter eventuell vinstutdelning till minoritetsägare. Styrelsen lämnar förslag till utdelning. Utdelningens storlek beslutas av bolagsstämman.

Not 2 Upplysningar om risker

Upplysningar om risker

Denna not omfattar en beskrivning av Folksam Saks riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Riskerna och de beslut som tas för att hantera dem påverkar bolagets ekonomiska ställning och förmåga att nå företagets mål. Folksam har en vision att Människor ska känna sig trygga i en hållbar värld. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut om risker skapas förutsättningar för att erbjuda kunderna försäkringslösningar som ger dem trygghet. Risker som däremot innebär att Folksam inte kan efterleva lagar och förordningar ska undvikas. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. Som stöd för riskhanteringen finns interna regelverk såsom policyer och riktlinjer för exempelvis att hantera risker vid tecknande av försäkring, beräkna avsättning för åtaganden, placeringar och hantering av verksamhetsrisker. Inom Folksam Solvens 2-program har riskfunktionen inom Risk och complianceavdelningen under 2013 utvecklat arbetssätt och metoder för riskhantering som har börjat implementeras under 2013 och kommer att fortsätta att implementeras under 2014. Arbetet har bland annat varit att vidareutveckla och dokumentera arbetssätt för riskhantering och uppföljning av finansiella risker och verksamhetsrisker.

Ansvar och roller

För att tydliggöra styrning av verksamheten, ansvar för regelefterlevnad, riskhantering och riskkontroller har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Ansvarslinjer

Den första ansvarslinjen utgörs av enheter och affärsområden i Folksam samt utlagd verksamhet.

Den första ansvarslinjen:

- ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls,
- äger och hanterar risker, dvs ansvarar för riskhanteringsaktiviteter, såsom att identifiera, värdera och hantera risker, uppföljningar av riskhanteringsaktiviteterna samt
- ansvarar för regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner. Den andra ansvarslinjen stödjer, rådgör och följer upp den första ansvarslinjen utifrån intern styrning och kontroll. Med detta menas att den andra ansvarslinjen bland annat:

- etablerar och upprätthåller regelverk inklusive principer och ramverk för intern styrning och kontroll,
- ansvarar för att ha övergripande och aggregerad bild av risksituationen, inklusive internkontroll avseende styrning, riskhantering och regelefterlevnad,
- stödjer och rådgör den första ansvarslinjen i tolkning, implementering och efterlevnad av regelverk, principer och ramverk,
- granskar och följer upp den första ansvarslinjen,
- rapporterar till vd, styrelse och andra intressenter.

Den tredje ansvarslinjen inom företaget utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Ansaret för Folksam Saks riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Det är styrelsens ansvar att se till att företaget har en god intern kontroll och att företagets risker hanteras och kontrolleras på ett tillfredställande sätt. Styrelsen fastställer de interna regelverk som ska gälla för riskhantering och intern styrning och kontroll.

Revisionsutskott

Styrelsen för Folksam Sak har utsett ett revisionsutskott. Revisionsutskottet har till huvuduppgift att bistå styrelsen med att fullgöra dess skyldigheter och ansvar vad gäller att säkerställa den finansiella redovisningen och bedöma intern styrning och kontroll inklusive riskhantering för moderbolagen och dotterbolagen. Inom riskområdet har utskottet bland annat till uppgift att utvärdera:

- den interna styrningen och kontrollen
- väsentliga risker
- den interna revisionsprocessen.

Vd

Vd ansvarar för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll. Vd ansvarar också för att se till att hantering och uppföljning görs enligt dessa regler.

Affärsutskott

Affärsutskottet är ett forum för affärsfrågor och utgör en instans för förberedande av beslut av koncernchefen

Finanskommitté, Finanskommitté plus och Placeringsutskottet

Finanskommittén är vd:s forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande taktisk finansiell riskstyrning.

Finanskommittén plus är vd:s forum för frågor rörande risk och kapitalbedömning av både tillgångar och skulder i ett strategiskt perspektiv.

Placeringsutskottet är vd:s forum för placeringar i fastigheter, indirekta fastighetsplaceringar och alternativa placeringar

Riskkommittén

Riskkommitténs uppgift är att vara rådgivande inom frågor som berör riskhantering, såsom riskkategorisering och riskhanteringsprocess samt tillstyrka den aggregerade riskrapporten för företaget som tas fram av Risk och complianceavdelningen.

Risk och complianceavdelningen

Risikfunktionen inom Risk och complianceavdelningen har till uppgift att stödja vd i den övergripande riskstyrningen och ansvarar för att säkerställa en ändamålsenlig riskhantering och utföra en självständig riskkontroll. Riskfunktionen ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende en gemensam ändamålsenlig och effektiv riskhantering, i enlighet med en god intern styrning och kontroll.

Koncernchefaktuarie

Koncernchefaktuarien, och tillika ansvarig aktuarie i moderbolaget, har ansvar för aktuariella frågeställningar på koncernnivå. Koncernchefaktuarien ansvarar även för att bevaka företagets och försäkringstagarnas ekonomiska intressen.

Ansvarig aktuarie

Ansvarig aktuarie ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och de aktuariella metoder och modeller som används för värderingen. Ansvarig aktuarie arbetar fram och föreslår:

- förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- tillsammans med affärsansvariga förändringar i teckningsriktlinjer
- förändringar i reservsättningsinstruktionen

Riskhanteringsprocessen

Folksamns riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål. Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, följa upp och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker en organisation är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Företaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder. Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Med kvantitativ värdering (mätning) avses en skattning som är en numerisk beräkning eller överslagskalkyl.

Trafikljuset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också inom Folksam som en metod för att kvantifiera försäkrings-, finansiella risker och driftkostnadsrisken. Trafikljuset mäter hur företagets tillgängliga kapital påverkas i ett antal fördefinierade stressor av finansiella risker och försäkringsrisker. Minskningar av det tillgängliga kapitalet vägs samman till ett kapitalkrav som företaget måste hålla för att täcka dessa risker.

Med kvalitativ värdering avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar samt vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Denna mätmetod används främst för att värdera verksamhetsrisker.

Hantera

Vilken typ av hantering av risker är avhängigt riskens natur, men gemensamt är att det ska finnas ett regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Som en del av hantering av risker planeras och genomförs åtgärder för att styra eller begränsa risken. Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planerats utifrån den nytta den kommer att medföra för organisationen. Alternativen vid beslutet om hanteringen av risken är att antingen acceptera risken, bevaka risken eller reducera risken. Vid val av åtgärd för hantering av risk bör uppskattad kostnad för åtgärden vägas mot riskreducerande effekt, på både kort och lång sikt.

Följa upp

Följa upp innefattar den dagliga/löpande uppföljningen av riskerna och deras åtgärder, samt att riskerna till exempel ligger inom fastställda limiter. Det förutsätts att nödvändiga processer och

rutiner skapas av verksamheten för att följa upp riskarbetet. Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att se till att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet ska löpande rapporteras till styrelse och vd för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen samt uppföljning av risker och åtgärder sker genom skriftliga riskrapporter.

Väsentliga risker i Folksam Sak

Den verksamhet som Folksam bedriver innebär risker som kan innebära förluster i en försäkringsprodukt eller genom placeringen av tillgångar, dvs försäkringsrisk eller finansiella risker. Dessutom kan händelser som exempelvis avbrott inom IT utlösa oväntade förluster. Detta arbetar verksamheten inom Folksam löpande med genom att identifiera, värdera, hantera och följa upp risker i verksamheten så att förluster minimeras.

Försäkringsrisker

Målet med försäkringsverksamheten är att genom god kontroll av försäkringsriskerna och en väldiversifierad produktportfölj som svarar mot kundernas behov och långsiktigt leverera ett överskott som kommer kunderna tillgodo genom återbäring. Folksam Sak har därför ett brett utbud av försäkringsprodukter som riktar sig till stora delar av Sveriges befolkning.

Genom sitt produkterbudande exponeras Folksam Sak mot ett antal försäkringsrisker. Dessa risker uppstår med anledning av osäkerhet i skadefrekvens, skadebelopp, kostnadsutveckling och avveckling av inträffade skador.

Risker förekommer i samband med prissättning av produkter, tecknande av försäkring och vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Därutöver finns även koncentrationsrisker och katastrofrisker.

De generella styrningsverktygen för hantering av försäkringsrisker är de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas m.m. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Försäkringstekniska riktlinjer anger även gränser för bolagets ansvarighet och dessa gränser är styrande vid val av återförsäkringsprogram. Riktlinjer föreslås av ansvarig aktuarie och beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget anges vilka metoder och antaganden som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsbolag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar Folksam's långsiktiga lönsamhet.

Reservsättningarna måste vara tillräckliga och fördelningen av överskott skälig. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt.

Löpande rapportering av bland annat riskkänslighet, solvenskvot och konsolidering till styrelsen utgör en del av bolagets interna uppföljning och riskhantering. Förväntad utveckling av solvenskvot, trafikljuskvot och konsolidering prognostiseras månadsvis, både i ett normalscenario och i ett stressat scenario, och ingår i rapporteringen till styrelsen.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna förknippade med försäkringen. För att reducera teckningsrisker finns olika metoder.

För Folksam Sak, som har en stor exponering mot konsumentförsäkring, är det viktigt att löpande se över prissättningen av försäkringskontrakten. Underlag till analysen hämtas från databaser som innehåller information om historisk exponering och skaderesultat. Denna information analyseras regelbundet med olika typer av statistiska metoder. Vid behov görs förändringar i prissättningen som träder i kraft vid förnyelsen av avtalen.

Utöver prissättningen ser Folksam Sak även löpande över försäkringsvillkor och teckningsregler i syfte att diversifiera riskurvalet och få täckning för de kostnader som är förknippade med försäkringsavtalet. I samband med detta anges också limiter och andra begränsningar för att säkerställa att riskurvalet är anpassat efter den övergripande affärsplan och riktlinjer som styrelsen fastställt.

Teckningsrisken är generellt högre inom personförsäkring än inom egendomsförsäkring. Anledningen till detta är att personskador generellt sett tar längre tid att reglera och att det därmed är svårare att fånga upp nya trender. Den långa handläggningstiden innebär också att eventuella lagförändringar kan få större effekter. I stort sett samtliga försäkringskontrakt löper på ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsgivaren att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

Tecknings-, katastrof- och koncentrationsrisk hanteras genom att löpande se över prissättning, villkor, riskurvals- och teckningsregler i syfte att främja en stabil och förutsägbar kostnadsutveckling. Därtill är det viktigt att ha ett adekvat återförsäkringsprogram. Försäkringstekniska riktlinjer anger gränser för bolagets ansvarighet och dessa gränser är styrande vid val av återförsäkringsprogram.

Folksam har en reassuranskommitté med uppgift att inför varje verksamhetsår ta fram ett förslag till ett till verksamhetens karaktär och omfattning anpassat återförsäkringsprogram. Programmet fastställs sedan av styrelsen.

Syftet med återförsäkringsprogrammet är

- att ge skydd mot större skador och därigenom undanröja kraftiga svängningar i affärsresultatet mellan åren
- att täcka överskjutande risknivåer i de eventuella fall där bolagets exponering kan överskrida fastställda gränser.

Folksam har för år 2013 valt att återförsäkra sin verksamhet genom i första hand icke proportionella återförsäkringslösningar med självbehåll anpassade till förutsättningarna i respektive försäkringsklass. Denna typ av återförsäkring minskar riskexponeringen för Folksam.

Avsättningsrisk

Avsättningsrisken, dvs. risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffande skador, hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador och utbetalningsströmmar. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Eventuellt överskott eller underskott redovisas i sin helhet i resultaträkningen som ett avvecklingsresultat.

Olika typer av skador hanteras på skilda sätt och ändrade lagar, regler, rutiner eller överenskommelser kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska.

Ansvar- och personskador är relativt få och tar lång tid att reglera vilket gör att de är svåra att uppskatta och bedömningen försvåras av t ex olikheter i inflationstakt och dödlighet över tiden.

Egendomsskador däremot är betydligt fler till antalet och har betydligt kortare regleringstider, vilket gör uppskattningarna säkrare. Stora skadehändelser, som till exempel stormar, kan dock försvåra uppskattningen. Det handlar ofta om unika händelser där den historiska informationen och kunskapen inte alltid är applicerbar.

Koncentrationer inom skadeförsäkring

Folksam Sak tecknar försäkringar i hela Sverige i samtliga de stora försäkringsklasserna.

Försäkringsportföljen är tack vare det stora antalet kunder väldiversifierad, dock med en viss övervikt på grupp-försäkringar och en undervikt av företagsförsäkringar som är ett relativt nystartat område.

Försäkringarna som är knutna till grupp-försäkringsavtalen är väl spridda både åldersmässigt och geografiskt, vilket innebär att koncentrationsrisken är begränsad.

De stora försäkringsbestånden inom olycksfall och boende gör att risken vid naturskador är stor, men ett återförsäkringsprogram med ett maximalt självbehåll på 50 mkr finns och ses över årligen.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Skadeförsäkring

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som nämnts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkring. Nedanstående känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på brutto, och nettoavsättningar (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har därmed inte tagits.

Koncernen, Mkr

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		16 463		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	17 514	-1 646	-1 632
Genomsnittligt antal skador	+10%	17 514	-1 646	-1 632
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		15 956		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	16 710	-1 595	-1 575
Genomsnittligt antal skador	+10%	16 710	-1 595	-1 575
Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar netto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		16 288		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	17 385	-1 642	-1 628
Genomsnittligt antal skador	+10%	17 385	-1 642	-1 628
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		15 841		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	16 639	-1 595	-1 575
Genomsnittligt antal skador	+10%	16 639	-1 595	-1 575

Moderföretaget, Mkr

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		14 568		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	16 025	-1 457	-1 457
Genomsnittligt antal skador	+10%	16 025	-1 457	-1 457
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		13 986		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	15 385	-1 399	-1 399
Genomsnittligt antal skador	+10%	15 385	-1 399	-1 399
Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar netto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		14 460		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	15 916	-1 457	-1 457
Genomsnittligt antal skador	+10%	15 916	-1 457	-1 457
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		13 920		
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	15 312	-1 392	-1 392
Genomsnittligt antal skador	+10%	15 312	-1 392	-1 392

Skadelivräntor

Känslighetsanalysen har genomförts genom att mäta effekten på brutto, och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har därmed inte tagits. Notera att förändringar i nedanstående antaganden är icke-linjära. Känslighetsinformationen beror även av ekonomiska omständigheter såsom kostnaden för och tidsvärdet av optioner och garantier kopplade till kontrakten.

Koncernen, Mkr

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		4 085		
Ökad livslängd	-20%	4 548	-466	-463
Minskad ränta	- 1 %-enhet	4 623	-541	-530
Ökad inflation	+ 1 %-enhet	3 787	-37	-37
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		4 479		
Ökad livslängd	-20%	5 284	-804	-802
Minskad ränta	- 1 %-enhet	5 150	-671	-662
Ökad inflation	+ 1 %-enhet	4 236	-42	-42

Moderföretaget, Mkr

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		3 750	-	-
Ökad livslängd	-20%	4 201	-451	-451
Minskad ränta	- 1 %-enhet	4 249	-499	-499
Ökad inflation	+1 %-enhet	3 787	-37	-37
2012				
Försäkringstekniska avsättningar		4 174		
Ökad livslängd	-20%	4 963	-789	-789
Minskad ränta	- 1 %-enhet	4 805	-632	-632
Ökad inflation	+1 %-enhet	4 215	-41	-41

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Nedanstående tabeller visar den uppskattade totala brutto- respektive nettokostnaden för oreglerade skador, både rapporterade och IBNR, vid slutet av varje skadeår. Tabellerna visar också utbetalningar hänförliga till dessa skador.

Koncernen, Mkr	Anna tidigare år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)		5 191	5 658	6 351	6 730	7 393	8 354	39 676
Ett år senare		5 163	5 715	6 378	6 664	7 326		
Två år senare		5 206	5 628	6 344	6 648			
Tre år senare		5 152	5 556	6 310				
Fyra år senare		5 120	5 546					
Fem år senare		5 127						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2013-12-31		5 127	5 546	6 310	6 648	7 326	8 354	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar		4 321	5 040	5 576	5 685	5 952	4 390	29 364
Avsättning för oreglerade skador	7 966	807	506	734	964	1 373	3 922	16 272
Ackumulerat över/underskott		63	111	41	81	67		
D:o i % av initial skadekostnad		1,2%	2,0%	0,6%	1,2%	0,9%		
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador före diskontering	7 966	807	506	734	964	1 373	3 922	16 272
Diskonteringseffekt								
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (brutto)								16 272

Koncernen, Mkr (forts.)	Anna tidigare år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet på skadeåret (netto)		5 189	5 646	6 316	6 720	7 370	8 267	39 507
Ett år senare		5 168	5 705	6 316	6 655	7 302		
Två år senare		5 205	5 618	6 279	6 635			
Tre år senare		5 156	5 547	6 246				
Fyra år senare		5 123	5 529					
Fem år senare		5 131						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2013-12-31		5 131	5 529	6 246	6 635	7 302	8 267	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar		4 324	5 023	5 514	5 672	5 927	4 366	30 826
Avsättning för oreglerade skador	7 850	807	506	732	963	1 376	3 864	16 098
Ackumulerat över/underskott		59	117	70	85	69		
D:o i % av initial skadekostnad		1,1%	2,1%	1,1%	1,3%	0,9%		
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador före diskontering	7 850	807	506	732	963	1 376	3 864	16 098
Diskonteringseffekt								
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)								16 098

(forts.)

	Anna tidigare år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Moderföretaget, Mkr								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)		4 622	5 013	5 458	5 729	5 894	6 633	33 349
Ett år senare		4 604	5 074	5 470	5 678	5 897		
Två år senare		4 641	4 989	5 432	5 662			
Tre år senare		4 587	4 925	5 392				
Fyra år senare		4 557	4 915					
Fem år senare		4 560						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2013-12-31		4 560	4 915	5 392	5 662	5 897	6 633	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar		3 817	4 453	4 742	4 809	4 756	3 493	26 070
Avsättning för oreglerade skador	7 141	743	462	650	854	1 141	3 140	14 131
Ackumulerat över/underskott		62	98	65	67	-3	-	
D:o i % av initial skadekostnad		1,3%	2,0%	1,2%	1,2%	-0,1%		
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador före diskontering	7 141	743	462	650	854	1 141	3 140	14 131
Diskonteringseffekt								-
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (brutto)								14 131

Moderföretaget, Mkr (forts.)

	Anna tidigare år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)		4 621	5 010	5 436	5 719	5 871	6 578	33 235
Ett år senare		4 612	5 070	5 428	5 676	5 875		
Två år senare		4 648	4 985	5 391	5 656			
Tre år senare		4 599	4 921	5 357				
Fyra år senare		4 569	4 901					
Fem år senare		4 572						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2013-12-31		4 572	4 901	5 357	5 656	5 875	6 578	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar		3 829	4 439	4 708	4 803	4 731	3 480	25 990
Avsättning för oreglerade skador	7 074	743	462	649	853	1 144	3 098	14 023
Ackumulerat över/underskott		49	109	79	63	-3		
D:o i % av initial skadekostnad		1,1%	0,0%	1,5%	1,1%	-0,1%		
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador före diskontering	7 074	743	462	649	853	1 144	3 098	14 023
Diskonteringseffekt								-
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)								14 023

Finansiella risker

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att under gällande risk- och placeringsrestriktioner på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att bolaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att legala restriktioner om skuldtäckning och solvens ska uppfyllas samt att risknivån aldrig får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av bolagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för förvaltningen av bolagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är Vd:s forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande den taktiska riskstyrningen.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas bland annat tillgångarna, skulderna och deras egenskaper, såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör Folksam även miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar kapitalförvaltningen för löpande kapitalförvaltning och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa placeringar (såsom hedgefonder eller placeringar i syfte att uppnå en exponering mot råvaror och infrastruktur).

Placeringar sköts både genom internt och externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtaganden eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom Kapitalförvaltningen. Även alternativa placeringarna och placeringar i fastigheter sköts internt inom Folksam.

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Folksams kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Risk och complianceavdelningen och Kapitalförvaltningen
- Chefen för Risk och complianceavdelningen är huvudansvarig för att en självständig uppföljning av exponeringar sker på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjerna och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och Vd inom respektive bolag samt regelbunden rapportering till Vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

Hantering av finansiella risker

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Sak är sammansatt av sex delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, säkringsinstrument (derivat) och bolagsstrategiska innehav.

I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är matcha placeringsrisker i åtagandena, t.ex. en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för bolaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Typexempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank.

Inom kapitalförvaltningen finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas, och protokollförs, om eventuella åtgärder för att effektivisera förvaltningen eller ändra riskexponeringen, antingen genom förändring av det direkta innehaven eller genom begagnade av derivat såsom optioner, terminer, futures eller swappar.

Under året har handel skett med aktier, räntebärande värdepapper, valutor och derivat på dessa (valutaterminer, aktieindexterminer, aktieindexoptioner, ränteterminer och swappar).

Marknadsrisker

Till marknadsrisker räknas aktiekursrisk, ränterisk, fastighetsprisrisk, valutakursrisk och spreadrisk. Dessa risker svarar mot de förluster som kan uppstå, och osäkerheterna kring dessa, vid förändringar i motsvarande marknadsvärden. Dessa risker värderas och utvärderas även i känslighetsanalyser enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. I analyserna tas även hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Aktiekursrisk (inklusive aktierelaterade derivat) och fastighetsprisrisk

I tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent avseende svenska aktier och andelar samt en kursnedgång på 35 procent avseende utländska aktier och fastigheter. Effekten av aktieindexterminer och aktieindexoptioner har medtagits i beräkningen.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Aktier	-2 658	-2 100	-2 545	-2 022
Intresse- och dotterföretag	-299	-232	-1 120	-801
Fastigheter	-566	-534	-713	-669

Ränterisk (inklusive ränterelaterade derivat)

För Folksam Sak är det ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom avsättningsbehovet då ökar mer än vad värdet av de räntebärande placeringarna gör. Fallande marknadsräntor påverkar främst avsättningarna för pågående livränteutbetalningar. Folksam Sak anpassar sitt risktagande avseende räntebärande tillgångar så att bolagets ekonomi inte ska påverkas så mycket av ränteförändringar. Detta sker ibland annat genom innehav i räntebärande värdepapper med olika räntebindningstid och olika typer av räntederivat (säkringsinstrument).

Förändringar av räntestressarna i trafikljusmodellen innebär att marknadsräntorna sedan 2013-12-31 stressas med 1 procentenhet. Tidigare gav höga marknadsräntor stora stressar och låga marknadsräntor små. Vid dagens låga marknadsräntor ger detta, allt annat lika, kraftigare stressar än tidigare regelverk. För jämförelseåret 2012 (tidigare trafikljusmodell) antogs stressen av nominella och reala marknadsräntor minska med 0,46 respektive minska till 0,06 procentenheter.

Med koncernen avses i tabellen bolagen Folksam Sak, Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ), Tre Kronor Försäkring AB och Aktia Skadeförsäkring Ab.

Känslighetsanalys - ränterisk

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Riskparameter				
Ökning av marknadsräntan				
Värdeminskning räntebärande tillgångar	-570	-185	-529	-169
Minskning av redovisat värde på räntebärande skulder (inklusive realistiskt värderade försäkringsskulder)	711	326	691	305
Nettopåverkan årets resultat	128	95	127	101
Nettopåverkan eget kapital	128	95	127	101
Minskning av marknadsräntan				
Värdeökning räntebärande tillgångar	597	190	553	174
Ökning av redovisat värde på räntebärande skulder (inklusive realistiskt värderade försäkringsskulder)	-770	-329	-735	-306
Nettopåverkan årets resultat	-133	-91	-142	-97
Nettopåverkan eget kapital	-133	-91	-142	-97

Nedanstående tabell illustrerar hur företaget är exponerad för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år - högst 3 år	Längre än 3 år - högst 5 år	Längre än 5 år - högst 10 år	Längre än 10 år	Totalt
Räntexponering, Mkr						
Koncernen 2013						
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	3 585	9 840	6 645	3 513	1 750	25 333
Övriga lån	-	192	103	5	-	300
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	-33	23	153	93	-	236
	3 552	10 055	6 901	3 611	1 750	25 869
Skulder och avsättningar						
Avsättning för oreglerade skador som diskonteras	44	65	56	117	321	603
Skadelivräntor	247	471	436	768	2 160	4 082
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-
	291	536	492	885	2 481	4 685
Netto, tillgångar och skulder	3 261	9 519	6 409	2 726	-731	21 184
Koncernen 2012						
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	5 303	7 609	7 464	2 633	1 871	24 880
Övriga lån	-	192	103	-	-	295
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	400	-	175	-	88	663
	5 703	7 801	7 742	2 633	1 959	25 838
Skulder och avsättningar						
Avsättning för oreglerade skador som diskonteras	41	61	52	106	275	535
Skadelivräntor	243	463	434	785	2 553	4 478
	284	524	486	891	2 828	5 013
Netto, tillgångar och skulder	5 419	7 277	7 256	1 742	-869	20 825

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

(forts.)

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år - högst 3 år	Längre än 3 år - högst 5 år	Längre än 5 år - högst 10 år	Längre än 10 år	Totalt
Räntexponering, Mkr						
Moderföretaget 2013						
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	2 900	9 016	5 984	2 836	1 496	22 232
Övriga lån	-	192	103	5	-	300
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	142	23	153	93	-	411
	3 042	9 231	6 240	2 934	1 496	22 943
Skulder och avsättningar						
Skadelivräntor	225	431	399	696	1 999	3 750
Övriga skulder	795	-	-	-	-	795
	1 020	431	399	696	1 999	4 545
Netto, tillgångar och skulder	2 022	8 800	5 841	2 238	-503	18 398
Moderföretaget 2012						
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	4 826	6 611	6 718	2 210	1 354	21 719
Övriga lån	-	192	103	-	-	295
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	568	-	175	-	88	831
	5 394	6 803	6 996	2 210	1 442	22 845
Skulder och avsättningar						
Skadelivräntor	222	424	400	718	2 410	4 174
Övriga skulder	771	-	-	-	-	771
	993	424	400	718	2 410	4 945
Netto, tillgångar och skulder	4 401	6 379	6 596	1 492	-968	17 900

Den genomsnittliga durationen för försäkringsskulderna för hela beståndet i koncernen är 5,2 (5,6) år och i moderföretaget 5,3 (5,8) år per den 31 december 2013. Under 2014 beräknas 4 403 (3 989) miljoner kronor betalas ut från försäkringsavtal i försäkringsersättningar i koncernen och 3 869 (3 346) miljoner kronor i moderföretaget.

Vad avser försäkringsskulder (avsättning) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell

	2013		2012	
	Sammanlagda avsättningar, Mkr	Duration, år	Sammanlagda avsättningar, Mkr	Duration, år
Koncernen				
Försäkringsgren				
Sjuk- och olycksfallsförsäkring	7 792	5	7 548	4
Hem och villa	4 332	1	4 166	1
Företag och Fastighet	694	1	570	1
Motorfordon	2 273	1	2 075	1
Trafik	7 005	7	6 677	7
Husdjur	364	1	312	1
Övriga grenar	367	1	249	1
Skadelivräntor	4 082	12	4 479	14
Moderföretaget				
Försäkringsgren				
Sjuk- och olycksfallsförsäkring	7 374	5	7 149	5
Hem och villa	3 479	1	3 376	1
Företag och Fastighet	513	1	391	2
Motorfordon	1 870	1	1 698	1
Trafik	5 767	7	5 552	7
Husdjur	364	1	312	1
Övriga grenar	286	1	178	1
Skadelivräntor	3 750	12	4 174	14

Valutakursrisk

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Koncernen 2013							
Valutakurs exponering, Mkr	USD	GBP	EUR	CAD	AUD	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	1 285	189	504	88	64	9	346
Fastigheter	-	-	51	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	33	-	1 359	-	-	-	-
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-	271	-
Övriga tillgångar	31	-	133	-	-	176	2
Summa tillgångar	1 349	189	2 047	88	64	456	348
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-1 130	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-1 130	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	1 349	189	917	88	64	456	347
Nominellt värde valutaterminer	1 649	267	-453	88	72	-389	-219
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 998	456	464	176	136	67	128
Koncernen 2012							
Valutakurs exponering, Mkr	USD	EUR	GBP	CAD	CHF	AUD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	988	383	139	75	-	60	262
Fastigheter	-	52	-	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 364	-	-	-	-	11
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-	-	203
Övriga tillgångar	147	143	25	7	-	11	198
Summa tillgångar	1 135	1 942	164	82	-	71	674
Övriga skulder och avsättningar	-84	-1 069	-9	-17	-	-9	-31
Summa skulder och avsättningar	-84	-1 069	-9	-17	-	-9	-31
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	1 051	873	155	66	-	61	643
Nominellt värde valutaterminer	1 266	-712	105	8	-	159	-583
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 317	161	260	74	-	220	60

Moderföretaget 2013

Valutakursexponering, Mkr (forts.)	USD	GBP	EUR	CAD	AUD	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	1 284	189	470	88	64	9	346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	33	-	-	-	-	-	-
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-	271	-
Övriga tillgångar	31	-	419	-	-	176	2
Summa tillgångar	1 348	189	889	88	64	456	348
 Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	 1 348	 190	 889	 88	 64	 456	 347
Nominellt värde valutaterminer	1 649	267	-453	88	72	-389	-219
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 997	457	436	176	136	67	128

Moderföretaget 2012

Valutakursexponering, Mkr	USD	GBP	EUR	CAD	AUD	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	988	350	139	75	-	60	262
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-	-	11
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-	-	203
Övriga tillgångar	147	439	25	7	-	11	198
Summa tillgångar	1 135	789	164	82	-	71	674
 Övriga skulder och avsättningar	 -84	 -31	 -9	 -17	 -	 -9	 -31
Summa skulder och avsättningar	-84	-31	-9	-17	-	-9	-31
 Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	 1 051	 758	 155	 66	 -	 61	 643
Nominellt värde valutaterminer	1 266	-712	105	8	-	159	-583
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 317	46	260	74	-	220	60

Känslighetsanalys - valutakursrisk

En ogynnsam förändring med 10 procent av bolagets nettoexponering mot utländska valutor (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt enligt nedanstående tabell.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
USD	-300	-232	-300	-232
GBP	-46	-26	-46	-26
EUR	-46	-16	-44	-5
CAD	-18	-7	-18	-7
AUD	-14	-22	-14	-22
DKK	-7	-	-7	-
Övrigt	-13	-6	-13	-6

¹⁾ DKK ingår år 2012 i posten övrigt.

Kredit- och motpartsrisiker

Kredit- och motpartsrisiker är risken att motparter eller emittenter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker bolagets fordran. Bolaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små.

Den kreditriskexponering som bolaget är exponerat för (efter avdrag för värde av säkerheter) i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Maximal kreditriskexponering, Mkr

Koncernen 2013	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass			
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	241	52	189
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 028	-	25 028
Lån med säkerhet i fast egendom	10	10	-
Övriga lån	297	80	217
Derivat	29	-	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	294	-	294
Fordringar	741	-	741
Upplupna ränteintäkter	342	-	342
Koncernen 2012			
Tillgångsklass			
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	24 552	-	24 552
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10	-	10
Övriga lån	292	80	212
Derivat	30	-	30
Övriga finansiella placeringstillgångar	241	-	241
Fordringar	899	-	899
Upplupna ränteintäkter	348	-	348

Maximal kreditriskexponering, Mkr (forts.)

Moderföretaget 2013	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass			
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	241	52	189
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21 966	-	21 966
Lån med säkerhet i fast egendom	10	10	-
Övriga lån	297	80	217
Derivat	29	-	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	294	-	294
Fordringar	730	-	730
Upplupna ränteintäkter	302	-	302
Moderföretaget 2012			
Tillgångsklass			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21 439	-	21 439
Lån med säkerhet i fast egendom	10	-	10
Övriga lån	292	80	212
Derivat	30	-	30
Övriga finansiella placeringstillgångar	241	-	241
Fordringar	872	-	872
Upplupna ränteintäkter	300	-	300

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, Mkr							
	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Koncernen 2013							
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	17 065	5 707	2 086	191	94	221	25 364
	17 065	5 707	2 086	191	94	221	25 364
Koncernen 2012							
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	12 546	5 833	6 241	141	5	115	24 881
	12 546	5 833	6 241	141	5	115	24 881
Moderföretaget 2013							
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	15 210	5 089	1 789	-	-	144	22 232
	15 210	5 089	1 789	-	-	144	22 232
Moderföretaget 2012							
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	10 923	5 134	5 482	117	-	63	21 719
	10 923	5 134	5 482	117	-	63	21 719

Övriga finansiella tillgångar har ingen rating.

Det redovisade värdet för finansiella tillgångar som annars skulle redovisas som förfallna till betalning eller nedskrivna och vars villkor har omförhandlats, eller som är antingen förfallna till betalning eller nedskrivna uppgår per balansdagen till ett ringa belopp.

Kreditrisk i återförsäkringsfordringar och återförsäkrares andel av oreglerade skador

Folksam Saks återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Om ett bolag nedgraderas åren efter ett kontraktsår är det svårt att byta ut den återförsäkrare som blivit nedgraderad eftersom en del återförsäkringsavtal är extremt långsvansade som exempelvis svensk motoraffär. Det kan ta upp till 25-30 år innan en motorskada har blivit slutreglerad. I nedanstående tabell återges externa återförsäkrares fördelning på kreditbetyg.

Mkr	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Koncernen 2013							
Exponering	-	60	49	26	-	97	232
Koncernen 2012							
Exponering	-	29	60	2	-	58	149
Moderföretaget 2013							
Exponering	-	60	40	2	-	80	182
Moderföretaget 2012							
Exponering	-	16	35	2	-	44	97

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För ej standardiserade derivat begränsas kreditrisken genom att alla realiserade vinster säkerställs av motparterna i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Den kreditriskexponering (efter avdrag för värde av säkerheter) som bolaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen ovan (Maximal kreditexponering).

Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små

Koncentrationsrisk

Företagets största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank, bland annat ett större strategiskt aktieinnehav. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

Per 2013-12-31 hade bolaget följande stora exponeringar (för räntebärande värdepapper, aktier, derivat och övriga finansiella placeringstillgångar):

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

Mkr Koncernen 2013	Totalt	Varav säker- ställda bostads- obligationer	Mkr Koncernen 2012	Totalt	Varav säker- ställda bostads- obligationer
Swedbank	6 355	4 974	Swedbank	5 303	4 270
Svenska handelsbanken	3 280	3 282	Svenska handelsbanken	3 517	3 517
Nordea	2 973	2 905	Nordea	2 656	2 602
SEB	1 966	1 934	SEB	1 412	1 254
SBAB	504	504	SBAB	687	687
Specialfastigheter	244	-	Tyska staten	340	-
DnB	215	44	TeliaSonera	217	-
Tyska staten	207	-	Landshypotek	211	211
Aktia	115	-	Franska staten	128	-
Roxanne	112	-	SCA	117	-

Mkr Moderföretaget 2013	Totalt	Varav säker- ställda bostads- obligationer	Mkr Moderföretaget 2012	Totalt	Varav säker- ställda bostads- obligationer
Swedbank	5 517	4 684	Swedbank	4 832	3 884
Svenska handelsbanken	3 061	3 063	Svenska handelsbanken	3 175	3 176
Nordea	2 776	2 708	Nordea	2 401	2 346
SEB	1 820	1 789	SEB	1 231	1 170
SBAB	462	462	SBAB	635	635
Specialfastigheter	232	-	Landshypotek	211	211
Roxanne	112	-	TeliaSonera	206	-
Kooperativa förbundet	100	-	SCA	117	-
Akademiska hus	78	-	Roxanne	112	-
Fabege	59	-	Kooperativa förbundet	100	-

Väsentliga koncentrationer av aktierisk (forts.)

Mkr Koncernen 2013	Totalt	Mkr Koncernen 2012	Totalt
Swedbank	4 408	Swedbank	3 542
Aberdeen	254	Aberdeen	228
EQT Infrastructure	87	EQT Infrastructure	61
Apple Inc	44	Apple Inc	40
Roxanne	40	Roxanne	31
DnB	37	Albright Flagship fund	31
Forum Fastighets Kb	31	Forum Fastighets Kb	29
Albright Flagship Fund	30	Peab AB	18
Google	26	Royal Dutch Shell Plc	17
Microsoft	24	IBM	17

Mkr Moderföretaget 2013	Totalt	Mkr Moderföretaget 2012	Totalt
Swedbank	4 198	Swedbank	3 367
Aberdeen	254	Aberdeen	228
EQT Infrastructure	87	EQT Infrastructure	61
Apple Inc	44	Apple Inc	40
Roxanne	40	Roxanne	31
Albright Flagship Fund	30	Albright Flagship fund	31
Google	26	Peab AB	18
Microsoft	24	Royal Dutch Shell PLC	17
Johnson & Johnson	23	IBM	17
Wells Fargo & CO	21	Nestle	16

Likviditetsrisker

Likviditetsrisk är risken att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering. Tillgångarna placeras i huvudsak i marknadsnoterade värdepapper med god likviditet. Detta säkerställer att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets i närtid förväntade betalningsförpliktelser.

Ett sätt att mäta likviditetsrisken är som den andel av de totala placeringstillgångarna som består av likvida tillgångar såsom bankkontosaldo och innehav i noterade aktier och räntebärande värdepapper. På balansdagen utgjorde likvida värdepapper 71 (73) procent av placeringstillgångarna, varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten svarade för 17 (20) procent, motsvarande 5 866 (6 139) miljoner kronor. Uppgifterna avser moderbolaget.

För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Företagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan.

Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

Mkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Koncernen 2013					
Övriga skulder	-	553	-	-	62
Upplupna kostnader	-	-	-	-	-
	-	553	-	-	62

Mkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget 2013					
Övriga skulder	795	516	-	-	38
	795	516	-	-	38

(forts.) Mkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Koncernen 2012					
Övriga skulder	-	517	-	-	218
	-	517	-	-	218

Mkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget 2012					
Övriga skulder	767	486	-	-	199
Upplupna kostnader	4	-	-	-	-
	771	486	-	-	199

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Känslighetsanalys likviditetsrisk

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procent påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Ökning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	11	60	10	15
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	9	3	4	4
Räntekostnader för övriga skulder	-	-	-4	-4

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Minskning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-11	-61	-10	-15
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-9	-3	-4	-4
Räntekostnader för övriga skulder	-	-	4	4

Verksamhetsrisker

Verksamhetsrisker är händelser, som om de inträffar, kan ha negativ påverkan på Folksam Saks förmåga att nå sina mål både i närtid och strategiskt. Verksamhetsrisker som innebär att Folksam inte kan infria sina åtaganden till försäkringstagarna eller brister i efterlevnaden av lagar och förordningar ska undvikas. För att nå målen är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. Verksamhetsrisker ska hanteras så att företaget håller sig inom ramen för företagets risktolerans, vilket anges i interna regelverk. Genom att hantera väsentliga risker ger riskhanteringsprocessen en rimlig försäkring om att organisationens mål kan uppnås. Verksamhetsriskerna delas in i riskkategorierna operativ risk, affärsrisk, strategisk risk, ryktesrisk och compliancerisk.

Hantering av verksamhetsrisker

Hantering av verksamhetsrisk påverkar övriga riskkategorier inom Folksam (finansiell risk och försäkringsrisk), dvs. en välfungerande hantering av verksamhetsrisker påverkar riskexponering för övriga riskkategorier positivt. Förklaringen till att hantering av verksamhetsrisk tydligt påverkar andra riskkategorier är att den praktiska hanteringen av övriga riskkategorier utförs genom operativa aktiviteter.

Hantering av verksamhetsrisker är utformad för att identifiera potentiella händelser som kan påverka verksamhetens möjligheter att uppnå definierade mål. I Folksam genomförs årligen en verksamhetsplaneringsprocess som utgår från strategiska mål och där verksamhetsmål definieras. Verksamhetsmålen bryts sedan ned till mål för enheter, avdelningar och funktioner inom företaget. Inför verksamhetsplaneringen gör verksamheten en självutvärdering av risker. Självutvärderingen innebär att identifierade risker värderas, dokumenteras och åtgärder för att hantera risk beslutas.

Verksamhetsrisker identifieras av representanter för verksamheten, som också gör en kvalitativ bedömning av riskens påverkan och sannolikheten för att den inträffar. Verksamhetsansvarig för den verksamhet som påverkas är den som i normalfallet beslutar om att acceptera en risk eller föreslå åtgärder för att reducera den.

Utöver den självutvärdering av risker som den operativa verksamheten gör årligen görs särskilda riskanalyser inför utläggning av affärskritisk verksamhet (outsourcing) och vid förvärv. De identifierade verksamhetsriskerna, deras grundorsaker och påverkan analyseras av riskfunktionen, som också gör en sammanställning, värdering och uppföljning på övergripande nivå. Minst två gånger per år rapporteras en sammanställning av verksamhetsrisker till styrelsen. Om händelser inträffar trots riskreducerande åtgärder kan konsekvensen av dessa händelser begränsas med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kontinuitetsplaner är upprättade inom Folksam och övas i syfte att kunna hantera en framtida eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser.

Information om realiserade risker samlas systematiskt i Folsams incidentrapporteringssystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera dessa risker på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Not 3. Förvärv och avyttring av rörelse

Den 31 januari 2013 förvärvades 100 procent av aktierna i SalusAnsvar AB, i syfte att stärka Folsams position på den svenska försäkringsmarknaden. SalusAnsvar AB äger i sin tur 100 procent av SalusAnsvar Personförsäkringar AB, som erbjuder grupp- och individuella försäkringar inom Liv och Skadeförsäkring. Bolaget äger även 49 procent av SACO SalusAnsvar Försäkrings AB som tillhandahåller inkomstförsäkringar via Saco-förbunden. SalusAnsvar AB bedriver försäkringsförmedlingsverksamhet på agenturbasis. De främsta kunderna är Svenska Konsumentförsäkringar AB och SalusAnsvar Personförsäkringar AB.

Den 31 december 2013 förvärvades 17 procent av aktierna i Cooperante AB. Cooperante AB äger och förvaltar 11 procent av fastigheten Friends Arena i Solna.

Den 31 Januari förvärvades 100 procent av aktierna i SalusAnsvar AB. Köpeskillingen uppgick till 502 MSEK.

Effekter av förvärv 2013 Förvärvade nettotillgångar och goodwill:

Koncernen, Mkr	2013
Immateriella tillgångar	323
Omsättningstillgångar	215
Andra tillgångar	58
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20
Andra avsättningar	-66
Skulder	-23
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-24
Netto identifierbara tillgångar och skulder	502
Innehav utan bestämmande inflytande	-
Ej konsoliderade bolag	18
Koncerngoodwill	82
Kostnader i samband med förvärv	1
Överförd ersättning	603

Överförd ersättning

Koncernen, Mkr	
Likvida medel	602
Aktier	-
Villkorad köpeskillning	-
Kostnader i samband med förvärv/avyttring	1
Totalt överförd ersättning	603

Not 3. Förvärv och avyttring av rörelse (forts.)

Goodwill

I goodwillvärdet ingår positiv framtida avkastning samt synergieffekter. Ingen del av goodwillen förväntas vara skattemässigt avdragsgill.

Förvärvsrelaterade utgifter

Förvärvsrelaterade utgifter uppgår till 11 mkr och avser arvoden till konsulter i samband med due diligence. Dessa utgifter har för dotterföretag kostnadsförts och för intresseföretag aktiverats i koncernredovisningen i samband med förvärv.

Effekter av avyttringar 2013

Likvidationen av det vilande Holländska dotterbolaget Skanstull Invest B.V. slutfördes under året. I december såldes aktierna i SalusAnsvar Holding AB till bokfört värde i syfte att skynda på likvideringen av bolaget.

Effekten på enskilda tillgångar och skulder i koncernen av avyttringen, Mkr

2013

Andra tillgångar	10
Skulder	-
Netto identifierbara tillgångar och skulder	10

Erhållen köpeskilling, Mkr

Likvida medel	10
Totalt erhållen ersättning	10

Not 4. Premieinkomst

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Direkt försäkring i Sverige	10 604	9 895	8 998	8 351
Direkt försäkring övriga EES	640	384	-	-
Premier för mottagen återförsäkring ¹⁾	128	29	141	33
Premier för avgiven återförsäkring	-108	-85	-78	-52
	11 264	10 223	9 061	8 332
1) Varav mottagen återförsäkring från koncernföretag	-	-	13	5

Not 5. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Kapitalunderlaget utgörs av ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna för året. Kalkylräntesatsen som har använts motsvarar räntenivån på statsobligationer med en löptid som refererar till de försäkringstekniska avsättningarnas genomsnittliga löptid (drygt 2 respektive 7 år). Hänsyn har tagits till de försäkringstekniska avsättningar som gjorts respektive år. Använd kalkylräntesats varierar mellan 1,0 procent och 2,4 procent beroende på produkt.

Not 6. Försäkringsersättningar

Koncernen, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Skadekostnader hänförliga till årets verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-4 383	24	-4 359	-3 971	13	-3 958
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-3 901	63	-3 838	-3 419	10	-3 409
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-9	-	-9	-	-	28
Driftskostnader för skadereglering	-881	-	-881	-770	-	-770
Summa skadekostnader hänförliga till årets verksamhet	-9 174	87	-9 087	-8 160	23	-8 137
Skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-3 245	44	-3 202	-3 085	42	-3 043
Förändring i avsättning för oreglerade skador	3 163	-21	3 141	3 230	-24	3 206
Utbetalda skadelivräntor	-245	-	-245	-233	-	-233
Förändring i avsättning för skadelivräntor	408	-	408	-283	2	-281
Summa skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet	80	22	104	-371	20	-351
Summa försäkringsersättningar	-9 094	109	-8 984	-8 531	43	-8 488
Totalt utbetalda försäkringsersättningar						
Utbetalda skadeersättningar	-7 628	68	-7 561	-7 056	56	-7 000
Utbetalda skadelivräntor	-245	-	-245	-233	-	-233
Driftskostnader för skadereglering	-881	-	-881	-771	-	-771
Utbetalda försäkringsersättningar	-8 753	68	-8 686	-8 060	56	-8 004
Förändring i avsättning för oreglerade skador						
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-277	42	-235	36	-15	-21
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-462	-	-462	-235	-	-235
Förändring i avsättning för skadelivräntor	408	-	408	-272	2	-270
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-9	-	-9	-	-	-
	-341	42	-299	-471	-13	-484
Summa försäkringsersättningar	-9 094	109	-8 984	-8 531	-43	-8 488

Not 6. Försäkringsersättningar (forts.)

Moderföretaget, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Skadekostnader hänförliga till årets verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-3 493	13	-3 480	-3 205	13	-3 192
Förändring i avsättningar för oreglerade skador	-3 140	42	-3 098	-2 733	9	-2 724
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-1	-	-1	2	-	2
Driftskostnader för skadereglering	-733	-	-733	-633	-	-633
Summa skadekostnader hänförliga till årets verksamhet	-7 367	55	-7 312	-6 569	22	-6 547
Skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-2 680	37	-2 643	-2 547	18	-2 529
Förändring i avsättning för oreglerade skador	2 581	-16	2 565	2 650	-6	2 644
Utbetalda skadelivräntor	-222	-	-222	-214	-	-214
Förändringar i avsättning för skadelivräntor	424	-	424	-273	-	-273
Summa skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet	103	21	124	-384	12	-372
Summa försäkringsersättningar	-7 264	76	-7 188	-6 953	34	-6 919
Totalt utbetalda försäkringsersättningar	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Utbetalda skadeersättningar	-6 173	50	-6 123	-5 752	31	-5 721
Utbetalda skadelivräntor	-222	-	-222	-214	-	-214
Driftskostnader för skadereglering	-733	-	-733	-633	-	-633
Utbetalda försäkringsersättningar	-7 128	50	-7 078	-6 599	31	-6 568
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-264	26	-238	24	3	27
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-295	-	-295	-107	-	-107
Förändring i avsättning för skadelivräntor	424	-	424	-273	-	-273
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-1	-	-1	2	-	2
	-136	26	-110	-354	3	-351
Summa försäkringsersättningar	-7 264	76	-7 188	-6 953	34	-6 919

Not 7. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Specifikation av resultatposten driftskostnader				
Anskaffningskostnader ¹⁾	-854	-958	-638	-649
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	-21	10	-20	7
Administrationskostnader ²⁾	-1 138	-964	-976	-964
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	3	-	3	-
	-2 010	-1 912	-1 631	-1 606
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-887	-772	-733	-633
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-31	-33	-27	-29
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-5	-4	-4	-4
	-923	-809	-764	-666
Summa driftskostnader	-2 933	-2 721	-2 395	-2 272
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	-165	-269	-53	-45
²⁾ Varav erlagda provisioner till koncernföretag i mottagen återförsäkring	-	-	-	-

Mkr (forts.)	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Direkta och indirekta personalkostnader	-1 930	-1 953	-1 791	-1 817
Lokalkostnader	-162	-148	-138	-127
Avskrivningar	-223	-151	-32	-19
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	3	-	3	-
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-621	-469	-437	-309
	-2 933	-2 721	-2 395	-2 272

Operationella leasingavtal (leasetagare)

Operationell leasing där företaget är leasetagare avser i huvudsak kostnader för lokaler, bilar och PC-utrustning.

Totala framtida minimileaseavgifter	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Förfallotidpunkter				
<1 år	-216	-170	-214	-169
1–5 år	-242	-170	-241	-170
>5 år	-13	-21	-13	-21
Summa	-471	-361	-468	-360
Totala leasingavgifter under perioden				
varav minimileaseavgifter	-190	-173	-188	-171
varav variabla avgifter	-165	-158	-163	-156
	-25	-15	-25	-15
Arvode och kostnadsersättningar till revisorer				
KPMG				
Revisionsuppdrag	-8	-8	-6	-6
Revisionsverksamhet utöver uppdraget	-1	-1	-1	-1
Övriga tjänster	-4	-9	-4	-9
	-13	-18	-11	-16

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Hyresintäkter från byggnader och mark	93	86	77	78
Erhållna utdelningar	312	197	313	193
varav övriga erhållna utdelningar	312	197	313	193
Ränteintäkter m. m.				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	520	624	449	552
Koncernföretag	-	-	6	3
Övriga ränteintäkter	122	144	35	38
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen	42	135	41	41
Återförda nedskrivningar				
Övriga placeringstillgångar	-	15	-	-
Realisationsvinst, netto				
Byggnader och mark	1	-	-	-
Aktier och andelar	452	-1	448	-
Räntebärande värdepapper	225	372	187	345
Övriga placeringstillgångar	23	-	23	-
	1 748	1 437	1 538	1 209

Operationella leasingavtal (leasegivare)

Operationell leasing där företaget är leasegivare avser intäkter för lokaler.

Totala framtida minimileaseavgifter	Koncernen		Moderföretaget	
Förfallotidpunkt	2013	2012	2013	2012
<1 år	216	101	95	86
1–5 år	242	187	145	143
>5 år	13	39	-	32
Summa	471	327	240	261
Totala leasingavgifter under perioden	190	126	124	121
varav minimileaseavgifter	165	112	112	108
varav variabla avgifter	25	14	12	13

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Byggnader och mark	38	33	33	46
Aktier och andelar	1 519	1 235	1 475	1 221
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	74	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	71	24	69	24
	1 628	1 366	1 577	1 291

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Driftskostnader för byggnader och mark	-43	-50	-42	-49
Kapitalförvaltningskostnader	-34	-35	-27	-29
Räntekostnader m. m.				
Koncernföretag	-	-	-8	-6
Övriga räntekostnader	-135	-155	-36	-50
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen	-1	-152	-	-56
Av- och nedskrivningar				
Aktier och andelar	-	-	-58	-3
Valutakursförlust, netto	-65	-83	-66	-82
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	-	-	-	-7
	-277	-323	-237	-226

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Byggnader och mark	-8	-	-	-
Aktier & andelar	-	-6	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-640	-22	-537	-14
	-648	-28	-537	-14

Not 12. Nettovinst eller nettoförlust per kategori av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Koncernen 2013	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar, Mkr				
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	21	21
Aktier och andelar	2 160	-	-	2 160
Övriga lån	-	-	18	18
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	34	-	-	34
Derivat, netto	-	112	-	112
Övriga finansiella placeringstillgångar	99	-	-	99
Övriga fordringar	-	-	-	-
Summa	2 293	112	39	2 444
Finansiella skulder, Mkr		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		-	-	-
Derivat, netto		-	-	-
Övriga skulder		-	-11	-11
Summa		-	-11	-11
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Koncernen 2012	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar, Mkr				
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncern- och intresseföretag	-	-	11	11
Aktier och andelar	1312	-	-	1312
Övriga lån	-	-	13	13
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	921	-	-	921
Derivat, netto	-	95	-	95
Övriga finansiella placeringstillgångar	30	-	6	36
Övriga fordringar	-	-	46	46
Summa	2 263	95	76	2 434
Finansiella skulder, Mkr		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder		-	-13	-13
Summa		-	-13	-13

Not 12. Nettovinst eller nettoförlust per kategori av finansiella instrument (forts.)

Moderföretaget 2013 Finansiella tillgångar, Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	6	6
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	21	21
Aktier och andelar	2 107	-	-	2 107
Övriga lån	-	-	17	17
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	31	-	-	31
Derivat, netto	-	112	-	112
Övriga finansiella placeringstillgångar	99	-	-	99
Övriga fordringar	-	-	-1	-1
Summa	2 237	112	43	2 392
Finansiella skulder, Mkr				Summa
		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	
Övriga skulder			-11	-11
Summa			-11	-11

Moderföretaget 2012 Finansiella tillgångar, Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	3	3
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	11	11
Aktier och andelar	1 291	-	-	1 291
Övriga lån	-	-	13	13
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	764	-	-	764
Derivat, netto	-	89	-	89
Övriga finansiella placeringstillgångar	30	-	6	36
Övriga fordringar	-	-	45	45
Summa	2 085	89	78	2 252
Finansiella skulder, Mkr				Summa
		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	
Derivat, netto				
Övriga skulder			-13	-13
Summa			-13	-13

Not 13. Bokslutsdispositioner

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Förändring av säkerhetsreserv	-	-	-727	-481

Not 14. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-5	-12	3	-15
Uppskjutna skattekostnader/skatteintäkter	-448	-51	-335	-202
	-453	-63	-332	-217
Specifikation av aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-5	-12	3	-15
	-5	-12	3	-15
Specifikation av uppskjutna skattekostnader/skatteintäkter				
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-468	-352	-335	-351
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt avseende förändring i skattesats eller införda skatter	20	149	-	149
Uppskjuten skatteintäkt under året aktiverat underskottsavdrag	-	-	-	-
Uppskjuten skattekostnad till följd av tidigare aktiverat skattevärde i underskottsavdrag	-	-	-	-
	-448	-203	-335	-202

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	2 019	2 014	1 329	1 392
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	-444	-511	-292	-365
Andra inte avdragsgilla kostnader/inte skattepliktiga intäkter	-36	-	-45	17
Skatteeffekt till följd av utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	-	-7	-	-7
Skatteeffekt till följd av ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	3	11	-	-
Lämnade koncernbidrag	-	-	2	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	23	446	3	138
Effekt av andra skattesatser för utländska dotterföretag	1	-2	-	-
	-453	-63	-332	-217

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat

Koncernen, Mkr	2013		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	723	-159	564
Koncernen, Mkr	2012		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-537	118	-419

Not 14. Skatter (forts.)

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Not 15. Immateriella tillgångar

Koncernen, Mkr	Goodwill		Mjukvaror och övriga immateriella tillgångar	
	2013	2012	2013	2012
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	36	30	790	555
Kursdifferenser	-	-	2	-
Rörelseförvärv	65	6	291	42
Övriga investeringar	-	-	191	193
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-60	-
Utgående balans	101	36	1 214	790
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	-	-	-528	-385
Kursdifferenser	-	-	-1	-
Rörelseförvärv	-	-	-33	-12
Årets avskrivningar	-	-	-238	-131
Försäljningar och utrangeringar	-	-	44	-
Utgående balans			-756	-528
Redovisade värden	101	36	458	262
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen				
Driftskostnader	-	-	-138	-131

Under året förvärvades SalusAnsvar AB. Förvärvet resulterade i goodwill på 65 miljoner kronor, samt övriga immateriella tillgångar på 232 miljoner kronor. Goodwill på 30 miljoner kronor avser Tre Kronor Försäkring AB, och Folksam Finland Ab med 6 miljoner. Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov. Förutom goodwill finns inga immateriella tillgångar med obegränsad livslängd. Förvärvade verksamheter integreras med övriga verksamheter efter förvärv. Därför genomförs provningar av nedskrivningsbehov på lägsta möjliga kassagenererande enhet. De kassagenererande enheternas återvinningsvärde baseras på nyttjandevärde. Dessa värden bygger på uppskattade framtida kassaflöden baserade på affärsplaner, budgetar och prognoser som har godkänts av företagsledningen för de närmaste tre åren. Kassaflöden bortom treårsperioden extrapoleras med hjälp av en uppskattad tillväxttakt per år. Som diskonteringsränta tillämpas ledningens krav på avkastning.

Not 16. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	1059	715	1 194	1 133
Förvärv via bolag	-	248	-	-
Förvärv av dotterföretag	-	50	-	-
Investeringar	17	13	45	15
Orealiserade värdeförändringar	342	33	33	46
Valutakursdifferenser	2			
Redovisat värde vid årets utgång	1 110	1 059	1 272	1 194
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter				
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång			282	280
Investeringar			28	2
Anskaffningsvärde vid årets utgång	-	-	310	282
Redovisat värde vid årets utgång	-	-	460	436
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	834	556	566	553
Förvärv via bolag	-	248	-	-
Förvärv av dotterföretag	-	20	-	-
Investeringar	17	13	16	13
Avyttringar	-	-3	-	-
Valutakursdifferenser	1			
Anskaffningsvärde vid årets utgång	852	834	582	566
Redovisat värde vid årets utgång	1 110	1 059	812	758

Not 16. Byggnader och mark (forts.)

Bedömt marknadsvärde Geografisk marknad

Koncernen, Mkr	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts- överskott ²⁾	Direkt- avkastning ³⁾	Marknads- värde	Marknads- värde ⁴⁾	Avkastnings- krav ⁵⁾
Stockholm med närförort						
Kontors – och affärsfastighet	39	29	5,5%	519	36 660	5,7-5,8 %
Övriga Sverige						
Kontors – och affärsfastighet	46	27	5,0%	538	14 478	5,3-7,0 %
Finland						
Flerbostadshus	1	1	1,8%	30	27 807	N/A
Kontors – och affärsfastighet	1	1	4,2%	20	25 505	6,5%
	88	57	4,1%	1 107	20 815	5,3-7,0 %
Moderföretaget, Mkr						
Stockholm och Göteborg med närförort						
Kontors – och affärsfastighet	61	42	5,7%	734	29 517	5,6-5,8%
Övriga Sverige						
Kontors – och affärsfastighet	46	27	5,0%	538	14 478	5,3 - 7,0 %
	107	69	5,4%	1 272	20 507	5,3 - 7,0 %

1) Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

2) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

3) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde

4) Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl. garage)

5) Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav

Värderingsantaganden i genomsnitt

Inflationsantagande	1,9%
Kalkylränta restvärde	7,8%
Direktavkastning restvärde	5,8%
Långsiktig vakansgrad	4,1%
Drifts & Underhållskostnader År 1	488 kr/kvm
Investeringar År 1	84 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1909 kr/kvm

Utländska värderingsantaganden i genomsnitt

Inflationsantagande	2,0%
Kalkylränta restvärde	8,5%
Direktavkastning restvärde	6,5%
Långsiktig vakansgrad	2,0%
Drifts & Underhållskostnader År 1	86 Euro/kvm
Investeringar År 1	0 Euro/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	853 Euro/kvm

Not 16. Byggnader och mark (forts.)

Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 2 i värderingshierarkin.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Påverkan på periodens resultat				
Hysesintäkter brutto	124	99	103	104
Internhyror	-26	-28	-26	-26
Hysesintäkter	98	71	77	78
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-48	-45	-42	-49
inte genererat hyresintäkter under perioden	-	-	-	-
	51	26	35	29
Taxeringsvärden				
Taxeringsvärden byggnader (i Sverige)	381	341	453	507
Taxeringsvärden mark (i Sverige)	111	111	159	182
Taxeringsvärden byggnader (i Finland)	3	-	-	-
Taxeringsvärden mark (i Finland)	-	-	-	-
	495	452	612	689

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med utgående hyra som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 15 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. Rörelsefastighet redovisas i koncernen som materiell anläggningstillgång i not 30. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats. Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av Svenskt Fastighetsindex och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av ASPECT. För bolaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar. 31 procent av den uthyrningsbara ytan (koncernen) används i Folksam verksamhet.

Not 17. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretaget, Mkr	Organisations-nummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012
Folksam Sak Fastighets AB	556236-2342	5 200	100	788	788
Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ)	516401-6700	200 000	100	300	300
Tre Kronor Försäkring AB	516406-0369	25 000	100	360	286
Folksam Skadeförsäkring Ab	FO 2190954-7	2 040	51	242	242
Katsan AB	556894-1842	1 000	100	81	75
Folksam Hälsa AB i likvidation	556237-1285	100 000	100	7	2
SalusAnsvar AB	556494-4154	21 403 568	100	455	-
Skanstull Invest B.V.	KVK33224114	402	100	-	-
Folksam Insurance & Risk Management AB i likvidation	556443-4032	10 000	100	-	-
Folksam Spar AB (publ)	556055-3470	50 000	100	-	-
CU Försäkringar AB i likvidation	556034-6792	1 000	100	-	-
Folksam Inköp AB i likvidation	556454-1182	2 000	100	-	-
Bokfört värde				2 232	1 693
Verkligt värde				2 384	1 894

Samtliga aktier är onoterade.

Mkr	Eget kapital 2013	Resultat 2013	Organisations-nummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012
Koncernen (ej konsoliderade livförsäkringsföretag)							
Förenade Liv Gruppförsäkring AB (publ)	1 385	196	516401-6569	15 000	100	115	115
SalusAnsvar Personförsäkringar AB	244	26	516401-8573	10 000	100	10	-
Bokfört värde						125	115
Verkligt värde						125	115

Ovanstående livförsäkringsföretag konsolideras ej på grund av utdelningsförbud. Hela överskottet i det ej konsoliderade livförsäkringsföretaget tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Not 17. Aktier och andelar i koncernföretag (forts.)

Moderföretaget, Mkr	2013	2012
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	2 114	1 709
Förvärv	513	432
Försäljning	-	-27
Förändringar till följd av under året lämnade koncernbidrag och aktieägartillskott	85	-
Utgående balans	2 712	2 114
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-306	-304
Under året återförda nedskrivningar	-	-
Årets nedskrivningar	-58	-2
Utgående balans	-364	-306
Redovisat värde 31 december	2 348	1 808

Nedskrivning av aktier och andelar i koncernföretag är hänförligt till SalusAnsvar AB.

(forts.)

Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %	
		2013	2012
Folksam Sak Fastighets AB	Stockholm	100	100
Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ)	Stockholm	100	100
Tre Kronor Försäkring AB	Stockholm	100	100
Folksam Skadeförsäkring Ab	Helsingfors	51	51
Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ)	Stockholm	100	100
Katsan AB	Stockholm	100	100
Folksam Hälsa AB i likvidation	Stockholm	100	100
Folksam Hälsa Förläggningen AB i likvidation	Krokom	100	100
Katsan KB	Stockholm	100	100
SalusAnsvar AB	Stockholm	100	-
SalusAnsvar Personförsäkringar AB	Stockholm	100	-

Not 18. Aktier och andelar i intresseföretag

Koncernen, Mkr	Organisations-nummer	Säte	Antal	Kapital andel i %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 209	22	15	12
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	525	25	33	27
FIH Erhvervsbank A/S	CVR 17029312	Köpenhamn	-	5	170	172
Kulltorp Holding AB	556767-4147	Stockholm	200	20	6	6
Rosengård Invest AB	556756-0528	Malmö	5625	25	10	11
Kalix Finans AB	556757-6755	Kalix	429	30,02	4	4
Indecap AB	556622-4480	Stockholm	334	20,04	93	97
Sicklaön Bygg Invest AB	556911-5479	Solna	125	12,5	7	10
SACO SalusAnsvar Försäkrings AB	516401-6726	Stockholm	4080	49	4	-
Power Wind Partners AB	556756-2128	Stockholm	120	4	14	-
Cooperante AB	556950-1686	Solna	17	17	101	-
Bokfört värde					457	339

Moderföretaget, Mkr	Organisations-nummer	Säte	Antal	Kapital andel i %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 209	22	6	6
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	275	25	33	27
Kulltorp Holding AB	556767-4147	Stockholm	200	20	6	6
Rosengård Invest AB	556756-0528	Malmö	5625	25	10	10
Kalix Finans AB	556757-6755	Kalix	429	30,02	4	4
Indecap AB	556622-4480	Stockholm	334	20,04	79	79
Sicklaön Bygg Invest AB	556911-5479	Solna	125	12,5	10	10
Power Wind Partners AB	556756-2128	Stockholm	120	4	16	-
Cooperante AB	556950-1686	Solna	17	17	101	-
Bokfört värde					266	143

Under året har innehavet i Power Wind Partners AB omklassificerats från tillgångslaget aktier till andelar i intressebolag.

Röstandel i respektive företag motsvaras av kapitalandel förutom i Folksam Cruise Holding AB där avtal reglerar röstandel.

Samtliga aktier är onoterade.

Not 18. Aktier och andelar i intresseföretag (forts.)

	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	339	1 133	143	47
Förvärv	119	110	123	96
Avyttring	-	-790	-	-
Andel i intresseföretagets resultat	-4	-103	-	-
Omräkningsdifferens	9	-11	-	-
Utgående balans	462	339	266	143
Redovisat värde	462	339	266	143
Verkligt värde	462	339	269	146
Sammanlagda belopp för intressebolag				
Summa tillgångar	35 841	59 761	35 841	1 129
Summa skulder	28 245	53 187	28 245	881
Summa eget kapital	7 596	6 574	247	247
Intäkter	251	897	418	251
Årets resultat	4	-1 782	4	16

Not 19. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag

För specifikation av räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag hänvisas till not 49 Upplysningar om närstående.

Not 20. Aktier och andra andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Bokfört värde	6 983	5 514	6 701	5 304
Anskaffningsvärde	3 325	3 341	3 152	3 164
Verkligt värde	6 983	5 514	6 701	5 304
varav:				
Noterade aktier	6 534	5 105	6 286	4 930
Onoterade aktier	449	409	414	374

Not 21. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Upplupet anskaffningsvärde				
Statsskuldväxlar	165	1 200	-	1 079
Svenska staten	6 141	4 973	5 898	4 747
Svenska kommuner	3 007	3 495	2 827	3 240
Svenska bostadsinstitut	11 252	10 406	10 528	9 501
Övriga svenska emittenter	2 395	2 023	2 148	1 772
Utländska stater	763	853	325	358
Övriga utländska emittenter	793	668	44	11
	24 516	23 618	21 770	20 708
varav:				
Noterade	24 516	23 594	21 770	20 683
Onoterade	-	25	-	25
Tidsbundna förlagsbevis	-	13	-	13
Eviga förlagsbevis	-	11	-	11
Verkligt värde				
Statsskuldväxlar	165	1 200	-	1 079
Svenska staten	6 107	5 297	5 866	5 060
Svenska kommuner	3 014	3 510	2 834	3 253
Svenska bostadsinstitut	11 459	10 773	10 725	9 841
Övriga svenska emittenter	2 422	2 070	2 172	1 811
Utländska stater	811	957	336	384
Övriga utländska emittenter	1050	745	33	11
	25 028	24 552	21 966	21 439
varav:				
Noterade	25 028	24 528	21 966	21 415
Onoterade	-	24	-	24
Tidsbundna förlagsbevis	-	13	-	13
Eviga förlagsbevis	-	11	-	11
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	2 127	2 542	1 958	2 261
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	92	9	89	9

Moderföretaget

Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 21 770 (20 708) miljoner kronor.

Not 22. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Upplupet anskaffningsvärde	297	292	297	292
Verkligt värde	297	292	297	292
Bokfört värde	297	292	297	292

Not 23. Derivat

Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Verkligt värde, Mkr				
Ränteterminer	-	5	-	5
Valutaterminer	29	25	29	25
	29	30	29	30
Anskaffningsvärde, Mkr				
Ränteterminer	-	-	-	-
Valutaterminer	-	-	-	-
	-	-	-	-

Not 23. Derivat (forts.)

Koncernen, Mkr			
Nominellt belopp / återstående kontraktssenlig löptid på derivat med positiva värden eller värde noll 2013	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Aktieoptioner	-	-	-
Ränteterminer	-	796	-
Valutaterminer	28	-	-
Övriga	-	-	2

2012			
	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Ränteterminer	6 273	-	-
Valutaterminer	26	-	-

Moderföretaget, Mkr			
Nominellt belopp / återstående kontraktssenlig löptid på derivat med positiva värden eller värde noll 2013	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Aktieoptioner	-	-	-
Ränteterminer	-	796	-
Valutaterminer	28	-	-
Övriga	-	-	2

2012			
	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Ränteterminer	6 273	-	-
Valutaterminer	26	-	-

Not 24. Upplysningar om kvittning

Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal

		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
		Bruttobelopp redovisade finansiella tillgångar	Bruttobelopp av finansiella skulder som kvittats i balansräkningen	Nettobelopp av finansiella tillgångar i balansräkningen	Finansiella instrument	Erhållen kontant säkerhet	Nettobelopp
Mkr							
Koncern 2013							
Balanspost	Tillgångar						
Derivat	Derivat (OTC)	29	-	29	-29	-	-
Omvända repor, inlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-
	Skulder						
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-29	-27	15
Repor, utlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-

Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal

		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
		Bruttobelopp redovisade finansiella tillgångar	Bruttobelopp av finansiella skulder som kvittats i balansräkningen	Nettobelopp av finansiella tillgångar i balansräkningen	Finansiella instrument	Erhållen kontant säkerhet	Nettobelopp
Mkr							
Koncern 2012							
Balanspost	Tillgångar						
Derivat	Derivat (OTC)	25	-	25	-22	-	3
Omvända repor, inlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-
	Skulder						
Derivat	Derivat (OTC)	48	-	48	-22	-25	1
Repor, utlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-

Not 24. Upplysningar om kvittning (forts.)

Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal

		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
		Bruttobelopp redovisade finansiella tillgångar	Bruttobelopp av finansiella skulder som kvittats i balansräkningen	Nettobelopp av finansiella tillgångar i balansräkningen	Finansiella instrument	Erhållen kontant säkerhet	Nettobelopp
Mkr Moderbolaget 2013							
Balanspost	Tillgångar						
Derivat	Derivat (OTC)	29	-	29	-29	-	-
Omvända repor, inlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-
	Skulder						
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-29	-27	15
Repor, utlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-

Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal

		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
		Bruttobelopp redovisade finansiella tillgångar	Bruttobelopp av finansiella skulder som kvittats i balansräkningen	Nettobelopp av finansiella tillgångar i balansräkningen	Finansiella instrument	Erhållen kontant säkerhet	Nettobelopp
Mkr Moderbolaget 2012							
Balanspost	Tillgångar						
Derivat	Derivat (OTC)	25	-	25	-22	-	3
Omvända repor, inlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-
	Skulder						
Derivat	Derivat (OTC)	48	-	48	-22	-25	1
Repor, utlåning av värdepapper och liknande arrangemang		-	-	-	-	-	-

Not 25. Övriga finansiella placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Bokfört värde	294	241	294	241
Verkligt värde	294	241	294	241
Anskaffningsvärde	115	115	115	115

Not 26. Fordringar avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Försäkringstagare	3 098	2 950	2 427	2 276
Försäkringsföretag	125	119	99	98
	3 224	3 069	2 526	2 374

Not 27. Fordringar avseende återförsäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Övrigt	81	40	73	30
	81	40	73	30

Not 28. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Fordringar på koncernföretag	-	-	42	12
Fordringar på närstående företag	576	545	566	545
Övriga fordringar	165	354	122	315
	741	899	730	872

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Koncernen 2013						
Finansiella tillgångar, Mkr						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	240	240	240	240
Aktier och andelar	6 983	-	-	6 983	6 983	3 325
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 028	-	-	25 028	25 028	24 516
Lån med säkerhet i fast egendom	10	-	10	10	10	10
Övriga lån	297	-	297	297	297	297
Övriga finansiella placeringstillgångar	294	-	-	294	294	115
Derivat	29	29	-	29	29	-
Fordringar	-	-	2 523	2 523	2 523	2 523
Upplupna intäkter	-	-	342	342	342	342
Summa	32 641	29	3 412	35 746	35 746	31 368

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Koncernen 2013					
Finansiella skulder, Mkr					
Derivat	-	76	-	76	76
Övriga skulder	-	-	668	668	668
Upplupna kostnader	-	-	-	-	-
Summa	-	76	668	744	744

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Koncernen 2012						
Finansiella tillgångar, Mkr						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	-	-	232	232	232	232
Aktier och andelar	5 514	-	-	5 514	5 514	3 341
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24 552	-	-	24 552	24 552	23 619
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	10	10	10
Övriga lån	-	-	292	292	292	292
Övriga finansiella placeringstillgångar	241	-	-	241	241	115
Derivat	-	30	-	30	30	-
Fordringar	-	-	2 284	2 284	2 284	2 284
Upplupna intäkter	-	-	348	348	348	348
Summa	30 307	30	3 166	33 503	33 503	30 241

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Koncernen 2012					
Finansiella skulder, Mkr					
Derivat	-	47	-	47	47
Övriga skulder	-	-	755	755	710
Summa	-	47	755	802	757

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Moderföretaget 2013						
Finansiella tillgångar, Mkr						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	175	175	175	175
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	241	241	241	241
Aktier och andelar	6 701	-	-	6 701	6 701	3 152
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21 966	-	-	21 966	21 966	20 771
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	10	10	10
Övriga lån	-	-	297	297	297	297
Övriga finansiella placeringstillgångar	294	-	-	294	294	114
Derivat	-	29	-	29	29	-
Fordringar	-	-	1 754	1 754	1 754	1 754
Upplupna intäkter	-	-	373	373	373	373
Summa	28 961	29	2 850	31 840	31 840	26 887

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Moderföretaget 2013					
Finansiella skulder, Mkr					
Derivat	-	76	-	76	76
Övriga skulder	-	-	1 293	1 293	1 293
Summa	-	76	1 293	1 369	1 369

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Moderföretaget 2012						
Finansiella tillgångar, Mkr						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	175	175	175	175
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intressebolag	-	-	232	232	232	232
Aktier och andelar	5 304	-	-	5 304	5 304	3 164
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21 439	-	-	21 439	21 439	20 708
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	10	10	10
Övriga lån	-	-	292	292	292	292
Övriga finansiella placeringstillgångar	241	-	-	241	241	115
Derivat	-	30	-	30	30	-
Fordringar	-	-	1 977	1 977	1 977	1 977
Upplupna intäkter	-	-	300	300	300	300
Summa	26 984	30	2 986	30 000	30 000	26 973

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Moderföretaget 2012					
Finansiella skulder, Mkr					
Derivat	-	47	-	47	47
Övriga skulder	-	-	1 408	1 408	1 408
Summa	-	47	1 408	1 455	1 455

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1 och 2 har skett under året.

Koncernen 2013	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar, Mkr				
Aktier och andelar	6 534	33	416	6 983
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22 315	2713	-	25 028
Derivat	-	29	-	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	294	294
Summa	28 848	2 775	710	32 333
Skulder, Mkr				
Derivat	5	71	-	76
Summa	5	71	-	76
Koncernen 2012	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar, Mkr				
Aktier och andelar	5 105	38	370	5 513
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21 468	3 060	25	24 553
Derivat	30	-	-	30
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	241	241
Summa	26 603	3 098	636	30 337
Skulder, Mkr				
Derivat	43	4	-	47
Summa	43	4	-	47

Moderföretaget 2013	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar, Mkr				
Aktier och andelar	6 286	33	382	6 701
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19 318	2 648	-	21 966
Derivat	-	29	-	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	294	294
Summa	25 604	2 710	676	28 990
Skulder, Mkr				
Derivat	5	71	-	76
Summa	5	71	-	76
Moderföretaget 2012	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar, Mkr				
Aktier och andelar	4 930	38	336	5 304
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	18 450	2 964	25	21 439
Derivat	30	-	-	30
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	241	241
Summa	23 410	3 002	602	27 014
Skulder, Mkr				
Derivat	43	4	-	47
Summa	43	4	-	47

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr Koncernen 2013	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings- tillgångar	Totalt
Ingående balans 2013-01-01	369	25	242	636
Totalt redovisade vinster och förluster				
redovisat i årets resultat ¹⁾	52	-	93	145
redovisat i övrigt totalresultat	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	14	-	-	14
Försäljningslikvid försäljning	-19	-25	-41	-85
Förflyttning ut från nivå 3	-	-	-	-
Förflyttning in till nivå 3	-	-	-	-
Utgående balans 2013-12-31	416	-	294	710
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2013-12-31 ¹⁾	51	-	52	103

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Mkr Koncernen 2012	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings- tillgångar	Totalt
Ingående balans 2012-01-01	192	24	218	434
Totalt redovisade vinster och förluster				
redovisat i årets resultat ¹⁾	3	-	24	27
Anskaffningsvärde förvärv	259	1	-	260
Försäljningslikvid försäljning	-85	-	-	-85
Utgående balans 2012-12-31	369	25	242	636
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2012-12-31 ¹⁾	4	-	24	28

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Mkr Moderföretaget 2013	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings- tillgångar	Totalt
Ingående balans 2013-01-01	336	24	242	602
Totalt redovisade vinster och förluster				
redovisat i årets resultat ¹⁾	51	1	92	144
Anskaffningsvärde förvärv	14	-	-	14
Försäljningslikvid försäljning	-19	-25	-41	-85
Utgående balans 2013-12-31	382	-	293	675
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2013-12-31 ¹⁾	51	-	52	103

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Mkr Moderföretaget 2012	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings- tillgångar	Totalt
Ingående balans 2012-01-01	150	24	218	392
Totalt redovisade vinster och förluster				
redovisat i årets resultat ¹⁾	5	-1	24	28
Anskaffningsvärde förvärv	259	1	-	260
Försäljningslikvid försäljning	-78	-	-	-78
Utgående balans 2012-12-31	336	24	242	602
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2012-12-31 ¹⁾	15	-	-	15

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

I tabellen nedan presenteras en sammanställning av vilken effekt som förändringar i observerbara antaganden skulle få på redovisat resultat.

	2013		2012	
	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Känslighetsanalys Koncernen, Mkr				
Aktier och andelar	38	-38	37	-37
Obligationer	-	-	2	-2
Övriga finansiella placeringstillgångar	3	-3	-	-
Summa	42	-42	39	-39
	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Moderföretaget, Mkr				
Aktier och andelar	38	-38	34	-34
Obligationer	-	-	2	-2
Summa	38	-38	36	-36

För flertalet av innehaven i nivå 3 finns det en betydande osäkerhet i värderingen då den bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. Flertalet innehav värderas av ansvarig förvaltare eller av extern part utsedd av extern förvaltare där underlag till värderingen inte är tillgänglig. Folksam Sak har valt att visa vilken effekt en 10procent förändring i marknadsvärdet skulle få på resultatet till följd av en kurs-/prisförändring.

Aktier och andelar

Värdering av fond i fondinnehav sker av extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Folksam Sak saknar därför tillräcklig information för att kunna redovisa effekten av ändrade antaganden. För fastighetsfonder finns en osäkerhet i värderingen p.g.a. värdet av de underliggande fastigheterna. Även för dessa innehav saknas information för att kunna göra en adekvat beräkning av effekten av ändrade antaganden.

Övriga finansiella placeringstillgångar

Den största delen av innehav i placeringsaktier värdebestäms genom substansvärdering. Då detta värde baseras på faktiska data och inte utifrån egna bedömningar eller antaganden bedöms det bokförda värdet vara en god approximation av det verkliga värdet. För resterande del av övriga finansiella placeringstillgångar görs bedömningen att effekten av förändringar i antaganden inte är väsentlig.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Sak har innehav i obligationer, valutaterminer, swappar, samt aktiefonder vilka hänförs till värderingskategori 2.

Obligationer utan officiell handel värderas med hjälp av yieldkurva baserad på Stibor respektive swapräntor samt en för respektive underliggande värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Aktieoptioner värderas genom pris på underliggande tillgång, implicit volatilitet, riskfri ränta samt förväntade utdelningar

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor .

Aktiefonder avser främst innehav i riskkapitalbolag där värderingen av de underliggande innehaven till väsentlig del sker med hjälp av observerbar indata.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Onoterade aktier består främst av riskkapitalbolag och fond i fond där indata inte är observerbar på en marknad. Innehaven värderas av respektive fond och görs enligt IPEVs principer vilket innebär att ett flertal värderingsmetoder kan användas såsom, diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, eller multipelvärdering. Värderingsunderlag erhålls från respektive fond. För fond i fond fastställs verkligt värde genom värdering att de underliggande tillgångarna i respektive fond. Värderingen görs av extern part utsedd av fondförvaltaren.

För övriga finansiella placeringstillgångar används uteslutande indata som inte är observerbar på en marknad. För organisatoriska innehav sker substansvärdering med utgångspunkt från tillgängliga finansiella rapporter, för icke organisatoriska innehav sker värdering av extern part utsedd av Folksam Sak.

Not 30. Materiella anläggningstillgångar

Mkr Koncernen 2013	Konst	Byggnader och mark	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	27	458	78	323	14	900
Förvärvat via rörelseförvärv	15	2	-	3	-	20
Övriga förvärv	-	26	15	-2	2	42
Avyttringar och utrangeringar	-	-2	-30	-277	-9	-318
Utgående balans	42	484	63	48	7	644
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-31	-61	-300	-10	-402
Förvärvat via rörelseförvärv	-	-	-1	1	3	3
Årets avskrivningar	-	-8	-7	-6	-	-21
Avyttringar och utrangeringar	-	-	30	259	8	296
Utgående balans	-	-39	-39	-46	1	-123
Ackumulerade nedskrivningar						
Redovisat värde 1 januari	27	427	17	24	4	499
Redovisat värde 31 december	42	445	24	2	8	521
Mkr Koncernen 2012	Konst	Byggnader och mark	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	27	456	69	327	14	894
Förvärvat via rörelseförvärv	-	-	3	-	-	3
Övriga förvärv	-	2	6	5	1	14
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-9	-1	-
Utgående balans	27	458	78	323	14	900
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-23	-52	-294	-12	-381
Förvärvat via rörelseförvärv	-	-	-2	1	3	2
Årets avskrivningar	-	-8	-7	-15	-1	-31
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	8	-	8
Utgående balans	-	-31	-61	-300	-10	-402
Ackumulerade nedskrivningar						
Redovisat värde 1 januari	27	418	17	33	2	498
Redovisat värde 31 december	27	427	17	24	4	499

Not 30. Materiella anläggningstillgångar (forts.)

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på rörelsefastigheter.

Byggnad

Utvändig mark	35 år
Grund	100 år
Stomme	100 år
Yttertak	35 år
Fasad	30 år
Stomkomplettering	60 år
Ytskikt	15 år

Installationer

Hiss	55 år
El	45 år
Luft	45 år
Rör	60 år

Mkr					
Moderföretaget 2013	Konst	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	27	72	320	10	429
Förvärv	15	16	-	-	31
Avyttringar och utrangeringar	-	-30	-276	-8	-314
Utgående balans	42	58	44	2	146
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans		-56	-297	-9	-362
Årets avskrivningar		-7	-5	-	-12
Avyttringar och utrangeringar	-	30	259	7	296
Utgående balans	-	-33	-43	-2	-78
Redovisat värde 1 januari	27	16	23	1	67
Redovisat värde 31 december	42	25	1	-	68
Mkr					
Moderföretaget 2012	Konst	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	27	66	325	11	429
Förvärv		6	3	-	9
Avyttringar och utrangeringar Förvärv	-	-	-8	-1	-9
Utgående balans	27	72	320	10	429
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans		-50	-292	-9	-351
Årets avskrivningar		-6	-13	-1	-20
Avyttringar och utrangeringar	-	-	8	1	9
Utgående balans	-	-56	-297	-9	-362
Redovisat värde 1 januari	27	16	33	2	78
Redovisat värde 31 december	27	16	23	1	67

Not 31. Förutbetalda anskaffningskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Ingående balans	341	331	270	263
Årets aktivering	319	341	250	270
Årets avskrivning	-341	-331	-270	-263
Utgående balans	319	341	250	270

Not 32. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Förutbetalda kostnader	56	96	53	102
Upplupna intäkter	21	73	19	73
	77	169	71	175

Not 33. Eget kapital

För specifikation av Eget kapital hänvisas till Rapport över eget kapital för koncernen respektive moderföretaget.

Not 34. Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Koncernen, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	5 380	-3	5 377	5 444	-2	5 442
Premieinkomst	11 373	-108	11 265	10 309	-90	10 219
Intjänade premier under perioden	-11 045	107	-10 938	-10 373	89	-10 284
Utgående balans	5 708	-4	5 704	5 380	-3	5 377

Koncernen, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans	19	-	19	16	-	16
Förändring av avsättning	-11	-	-11	3	-	3
Utgående balans	8	-	8	19	-	19

Moderföretaget, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	4 421	-	4 421	4 426	-	4 426
Premieinkomst	9 139	-78	9 061	8 384	-52	8 332
Intjänade premier under perioden	-8 857	78	-8 779	-8 389	52	-8 337
Utgående balans	4 703	-	4 703	4 421	-	4 421

Moderföretaget	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans	8	-	8	11	-	11
Förändring av avsättning	-2	-	-2	-3	-	-3
Utgående balans	6	-	6	8	-	8

Not 35. Oreglerade skador

Koncernen, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättningar för oreglerade skador						
IB Rapporterade skador	11 050	-114	10 936	10 815	-127	10 688
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	9 100	-	9 100	8 865	-	8 865
Beståndsoverlåtelse	22	-16	6	-	-	-
Ingående balans	20 172	-130	20 042	19 680	-127	19 553
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-305	-27	-332	124	16	140
Andra förändringar	678	-17	661	346	-3	343
Utgående balans	20 545	-174	20 371	20 150	-114	20 036
UB Rapporterade skador	10 968	-174	10 794	11 050	-114	10 936
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	9 577	-	9 577	9 100	-	9 100

Koncernen, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättningar						
Avsättning för inträffade rapporterade skador	6 694	-174	6 520	6 384	-114	6 270
Avsättning för inträffade ännu ej rapporterade skador	9 577	-	9 577	9 100	-	9 100
Avsättning för skadelivräntor	3 767	-	3 767	4 195	-	4 195
Avsättning för skaderegleringskostnader	507	-	507	471	-	471
	20 545	-174	20 371	20 150	-114	20 036

Not 35. Oreglerade skador (forts.)

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Moderföretaget, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättningar för oreglerade skador						
IB Rapporterade skador	10 039	-67	9 972	9 792	-63	9 729
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	8 121	-	8 121	8 014	-	8 014
Beståndsoverlåtelse	22	-16	6	-	-	-
Ingående balans	18 182	-83	18 099	17 806	-63	17 743
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-305	-21	-326	101	12	113
Andra förändringar	440	-4	436	253	-16	237
Utgående balans	18 317	-108	18 209	18 160	-67	18 093
UB Rapporterade skador	9 902	-108	9 794	10 039	-67	9 972
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	8 415	-	8 415	8 121	-	8 121

Moderföretaget, Mkr	2013			2012		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Avsättningar						
Avsättning för inträffade rapporterade skador	5 715	-108	5 607	5 433	-67	5 366
Avsättning för inträffade ännu ej rapporterade skador	8 415	-	8 415	8 121	-	8 121
Avsättning för skadelivräntor	3 750	-	3 750	4 174	-	4 174
Avsättning för skaderegleringskostnader	437	-	437	432	-	432
	18 317	-108	18 209	18 160	-67	18 093

Not 36. Återbäring och rabatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Ingående balans	241	10	241	10
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-179	-	-179	-
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	289	231	289	231
Utgående balans	351	241	351	241

Not 37. Pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen, Mkr	2013	2012
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	3 047	3 659
Nuvärde av helt eller delvis ofonderade pensionsförpliktelser	90	108
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	3 137	3 767
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	3 094	3 109
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i rapporten över finansiell ställning	43	-658
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i rapport över finansiell ställning		
Avsättningar till pensioner	43	-658
Nettobeloppet i rapporten över finansiell ställning	43	-658
Översikt förmånsbestämda planer		
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	3 659	3 192
Utbetalda ersättningar	-141	-146
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	83	74
Räntekostnad	96	103
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	-411	419
Erfarenhetsbaserade justeringar	-58	72
Justering mellan koncerner	-181	-56
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	3 047	3 659
Förändring av nuvärdet för ofonderade pensionsförpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	108	115
Kostnader för tjänstgöring innevarande år	3	4
Räntekostnad	3	4
Aktuariella vinster och förluster	-24	-
Erfarenhetsbaserade justeringar	-	-
Övriga förändringar	-	-15
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	90	108

Koncernen, Mkr (forts.)	2013	2012
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	3 109	2 972
Avgifter från arbetsgivaren	84	172
Utbetalda ersättningar	-141	-146
Ränteintäkt redovisad i resultatet	83	101
Reduceringar och regleringar	-	3
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	113	59
Justering mellan koncerner	-154	-53
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	3 094	3 109
Förvaltningstillgångarna består av följande		
Egetkapitalinstrument	1 855	995
Skuldinstrument	276	1 834
Fastigheter	963	280
	3 094	3 109
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	86	75
Netto ränteintäkt/räntekostnad	16	6
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) i årets resultat	102	81
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	86	75
Finansiella intäkter	-83	-101
Finansiella kostnader	99	107
	102	81
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	196	160

Not 37. Pensioner och liknande förpliktelser (forts.)

Koncernen, Mkr	2013	2012
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-469	419
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	-113	-59
Netto redovisat i övrigt totalresultat	-582	360
 Aktuariella vinster (-) och förluster (+) redovisade i övrigt totalresultat		
Akkumulerat per den 1 januari	194	-166
Redovisat under perioden	-582	360
Akkumulerat per den 31 december	-388	194
 Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
Diskonteringsränta	3,88%	2,86%
Beräknad avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångar	3,88%	2,86%
Framtida löneökning	3,37%	3,31%
Framtida ökning av pensioner (Inflation)	3,37%	1,81%
Inkomstbasbeloppet	1,87%	3,31%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	-	-

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelser.

Beräknad avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångar

Beräknad avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångar är fastställd utifrån antagandet att avkastningen på obligationer beräknas ha en likartad avkastning som en 10 årig statsobligation samt att aktieavkastningen kommer att ha samma ränta med tillägg för en riskpremie.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Känslighetsanalys	Ökning	Minskning
Koncernen		
Diskonteringsränta 1procent förändring	2 626	3 581

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv och Folksam Sak koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19.

Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnader och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam Sak- koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak- koncernerna. Detta ger en effekt att UB värdet från året innan inte kommer att stämma överens med IB värdet för det aktuella året vilket ger upphov till en fordran/skuld mellan Folksam Liv och Folksam Sak koncernerna. Denna effekt behandlas som en justering mellan koncernerna i koncernredovisningen som förändras när den procentuella fördelningen av lönesummor i företagen inom koncernerna ändras.

Not 37. Pensioner och liknande förpliktelser (forts)

Moderföretaget, Mkr	2013	2012	2011	2010
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	90	97	97	115
Kostnader för tjänstgöring innevarande år	3	3	3	4
Räntekostnad	3	3	4	4
Aktuariella vinster och förluster	-21	-	4	-21
Övriga förändringar	-	-13	-11	-5
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	75	90	97	97
Antaganden				
Diskonteringsränta	3,65%	2,86%	3,42%	5,00%
Framtida löneökning	3,25%	3,31%	3,14%	3,50%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,25%	3,31%	3,14%	3,50%
Framtida ökning av pensioner (Inflation)	1,75%	1,81%	1,64%	2,00%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Ytterligare information om Folksam Saks pensionsåtaganden lämnas i not 50 Medeltal anställda samt löner och ersättningar.

Not 38. Uppskjuten skatteskuld

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder				
Andra immateriella tillgångar	36	49	-	-
Byggnader och mark	247	161	167	156
Aktier och andelar	798	479	781	471
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47	209	43	161
Derivat	8	-1	-11	-1
Övriga finansiella placeringstillgångar	39	1	39	1
Obeskattade reserver	1 988	1 781	-	-
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-111	-189	-16	-20
Försäkringstekniska avsättningar		-100	-	-100
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-5	-5	-4	-4
Underskottsavdrag	-	-	-	-
Övriga uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	3 047	2 385	999	664

Årets förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader har i moderföretaget redovisats över resultaträkningen. I koncernen har årets förändring av uppskjuten skatt redovisats med -33 (- 51) miljoner kronor över resultaträkningen och -159 (118) miljoner kronor över övrigt totalresultat.

Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till 0 (50) miljoner kronor i koncernen, och i moderföretaget 0 (27) miljoner kronor.

Not 39. Skulder avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Försäkringstagare	17	56	2	-
Försäkringsföretag	28	30	20	30
	45	86	22	30

Not 40. Skulder avseende återförsäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Skulder till koncernföretag	-	-	6	1
Övrigt	2	2	-	-
	2	2	6	1

Not 41. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Derivatinstrument med negativa värden				
Verkligt värde				
Valutaterminer	71	38	71	38
Ränteterminer	5	6	5	6
Ränteswappar	-	3	-	3
	76	47	76	47
Anskaffningsvärde				
Ränteterminer	-	-	-	-
Ränteswappar	-	-	-	-
	-	-	-	-

Not 41. Derivat (forts.)

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Nominellt belopp / återstående kontraktssenlig löptid på derivat med negativa värden eller värde noll 2012	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Koncernen, 2013			
Ränteterminer	548	-	-
Valutaterminer	70	-	-
Ränteswappar	-	-	-

Koncernen, 2012	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Ränteterminer	6 475	-	-
Valutaterminer	37	-	-

Nominellt belopp / återstående kontraktssenlig löptid på derivat med negativa värden eller värde noll 2012	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Moderföretaget, 2013			
Ränteterminer	548	-	-
Valutaterminer	70	-	-
Ränteswappar	-	-	-

Moderföretaget, 2012	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
Ränteterminer	6 475	-	-
Valutaterminer	37	-	-

Not 42. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Skulder till koncernföretag	-	-	821	771
Skulder till närstående företag	51	41	3	25
Övrigt	617	763	509	656
	668	804	1 333	1 452

Not 43. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Upplupna kostnader	517	573	475	377
Förutbetalda intäkter	161	152	71	76
	678	725	546	453

Not 44. Förväntade återvinnings tidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen 2013	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar, Mkr			
Immateriella tillgångar	196	363	559
Byggnader och mark	-	1 110	1 110
Aktier och andelar i koncernföretag	-	125	125
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	-	-	-
Aktier och andelar i intresseföretag	-	457	457
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	-	240	240
Aktier och andelar	6 983	-	6 983
Obligationer och räntebärande värdepapper	3 426	21 602	25 028
Lån med säkerhet i fast egendom	-	10	10
Övriga lån	-	297	297
Derivat	-	29	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	294	294
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	5	-	5
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	4	4
Oreglerade skador	42	132	174
Fordringar avseende direkt försäkring	3 224	-	3 224
Fordringar avseende återförsäkring	76	5	81
Aktuell skattefordran	82	-	82
Övriga fordringar	741	-	741
Pensioner och liknande förpliktelser	-	-	-
Likvida medel	1 782	-	1 782
Materiella anläggningstillgångar	14	507	521
Uppskjuten skattefordran	-	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-
Upplupna ränte- och hyresintäkter	319	-	319
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	-
Förutbetalda anskaffningskostnader	342	-	342
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	77	-	77
	17 307	25 176	42 483

Koncernen 2013 (forts.)	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Skulder och avsättningar, Mkr			
Efterställda skulder	-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	-	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	5 716	-	5 716
Oreglerade skador	4 623	15 922	20 545
Återbäring och rabatter	351	-	351
Andra avsättningar	-	-	-
Pensioner och liknande förpliktelser	17	26	43
Uppskjuten skatteskuld	-	3 047	3 047
Depåer från återförsäkrare	16	-	16
Skulder avseende direkt försäkring	45	-	45
Skulder avseende återförsäkring	2	-	2
Skulder till kreditinstitut	-	-	-
Derivat	76	-	76
Övriga skulder	668	-	668
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	678	-	678
	12 192	18 995	31 187

Moderföretaget 2013	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar, Mkr			
Immateriella tillgångar	-	1	1
Byggnader och mark	-	1 272	1 272
Aktier och andelar i koncernföretag	-	2 347	2 347
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	-	175	175
Aktier och andelar i intresseföretag	-	266	266
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	-	241	241
Aktier och andelar	6 701	-	6 701
Obligationer och räntebärande värdepapper	2 899	19 066	21 965
Lån med säkerhet i fast egendom	-	10	10
Övriga lån	-	297	297
Derivat	-	29	29
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	294	294
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	4	-	4

Not 44. Förväntade återvinnings tidpunkter för tillgångar och skulder (forts.)

Moderföretaget 2013 (forts.)	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar, Mkr (forts.)			
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	81	108
Fordringar avseende direkt försäkring	2 526	-	2 526
Fordringar avseende återförsäkring	67	6	73
Aktuell skattefordran	68	-	68
Övriga fordringar	731	-	731
Materiella tillgångar	14	54	68
Kassa och bank	1 023	-	1 023
Upplupna ränte- och hyresintäkter	302	-	302
Förutbetalda anskaffningskostnader	250	-	250
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	71	-	71
	14 683	24 139	38 822
Moderföretaget 2013	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Skulder och avsättningar, Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	4 709	-	4 709
Oreglerade skador	3 864	14 453	18 317
Återbäring och rabatter	351	-	351
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	15	60	75
Uppskjuten skatteskuld	-	999	999
Depåer från återförsäkrare	16	-	16
Skulder avseende direkt försäkring	22	-	22
Skulder avseende återförsäkring	6	-	6
Derivat	76	-	76
Övriga skulder	1 333	-	1 333
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	546	-	546
	10 938	15 512	26 450

Not 45. Resultat per försäkringsklass

Mkr Moderföretaget, 2013	Motorförsäkring			Sjöfart, luftfart och trans- port	Brand & annan skada på egendom	Allmän ansva- righet
	Olycks- fall och sjukdom	Ansvar mot 3:e man	Övriga klasser			
Premieinkomst, brutto	1 776	967	2 534	3	2 558	174
Premieintäkt, brutto	1 766	945	2 421	3	2 473	168
Försäkringsersättningar, brutto	-1 772	-758	-1 698	-1	-2 033	-126
Driftskostnader, brutto	-290	-313	-378	-1	-451	-33
Resultat av avgiven återförsäkring	-3	11	-5	-	3	-1
	Kredit och borgen	Rätts- skydd	Övriga försäk- rings- klasser	Direkt försäk- ring	Mottagen återför- säkring	Totalt
Premieinkomst, brutto	-	210	776	8 998	141	9 139
Premieintäkt, brutto	-	204	757	8 737	141	8 878
Försäkringsersättningar, brutto	-	-166	-611	-7 165	-99	-7 264
Driftskostnader, brutto	-	-37	-107	-1 610	-24	-1 634
Resultat av avgiven återförsäkring	-	1	-5	1	-	1
Mkr Moderföretaget, 2012	Motorförsäkring			Sjöfart, luftfart och trans- port	Brand & annan skada på egendom	Allmän ansva- righet
	Olycks- fall och sjukdom	Ansvar mot 3:e man	Övriga klasser			
Premieinkomst, brutto	1 644	923	2 329	3	2 427	158
Premieintäkt, brutto	1 691	935	2 285	3	2 395	160
Försäkringsersättningar, brutto	-1 448	-1 106	-1 488	-	-2 042	-120
Driftskostnader, brutto	-276	-286	-391	-1	-465	-33
Resultat av avgiven återförsäkring	-4	18	-3	-	-21	-5
	Kredit och borgen	Rätts- skydd	Övriga försäk- rings- klasser	Direkt försäk- ring	Mottagen återför- säkring	Totalt
Premieinkomst, brutto	-	198	669	8 351	33	8 384
Premieintäkt, brutto	-	202	688	8 359	33	8 392
Försäkringsersättningar, brutto	5	-161	-558	-6 918	-34	-6 952
Driftskostnader, brutto	-1	-37	-116	-1 606	-	-1 606
Resultat av avgiven återförsäkring	-	-2	-1	-18	-	-18

Not 46. Ställda panter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Tillgångar som omfattas av försäkringstagarnas förmånsrätt				
Byggnader och mark (inkl. indirekt ägda)	1 113	1 062	1 062	1 010
Aktier och andelar i koncernföretag	521	534	521	534
Aktier och andelar	6 473	4 917	6 229	4 883
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24 767	23 071	21 900	21 114
Övriga lån	80	80	80	80
Övriga finansiella fodringar	35	36	-	-
Fordringar avseende direkt försäkring	2 837	2 565	2 229	1 996
Kassa och Bank	377	100	-	18
Upplupna räntor och hyresintäkter	406	305	266	279
	36 607	32 670	32 287	29 914
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier i intresseföretag	114	-	114	-
Obligationer och räntebärande värdepapper	68	349	65	313
Kassa och bank	89	103	89	102
	271	452	268	415
Övriga ställda panter och säkerheter				
Säkerheter ställda till förmån för dotterföretag	1	3	-	-
Totalt ställda panter	36 879	33 125	32 555	30 329

Not 47. Eventualförpliktelser/ Ansvarsförbindelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Borgensförbindelser till förmån för intresseföretag	211	211	211	211
Garantier	2	2	2	2
Kapitalvärde av pensionsåtaganden som ej upptagits bland skulder eller täcks av försäkring	-	1	-	1
	213	214	213	214

Not 48. Åtagande

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Redovisade åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	95	162	93	160
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalt lån till intresseföretag	148	93	148	92
	243	255	241	252

Not 49. Upplysningar om närstående

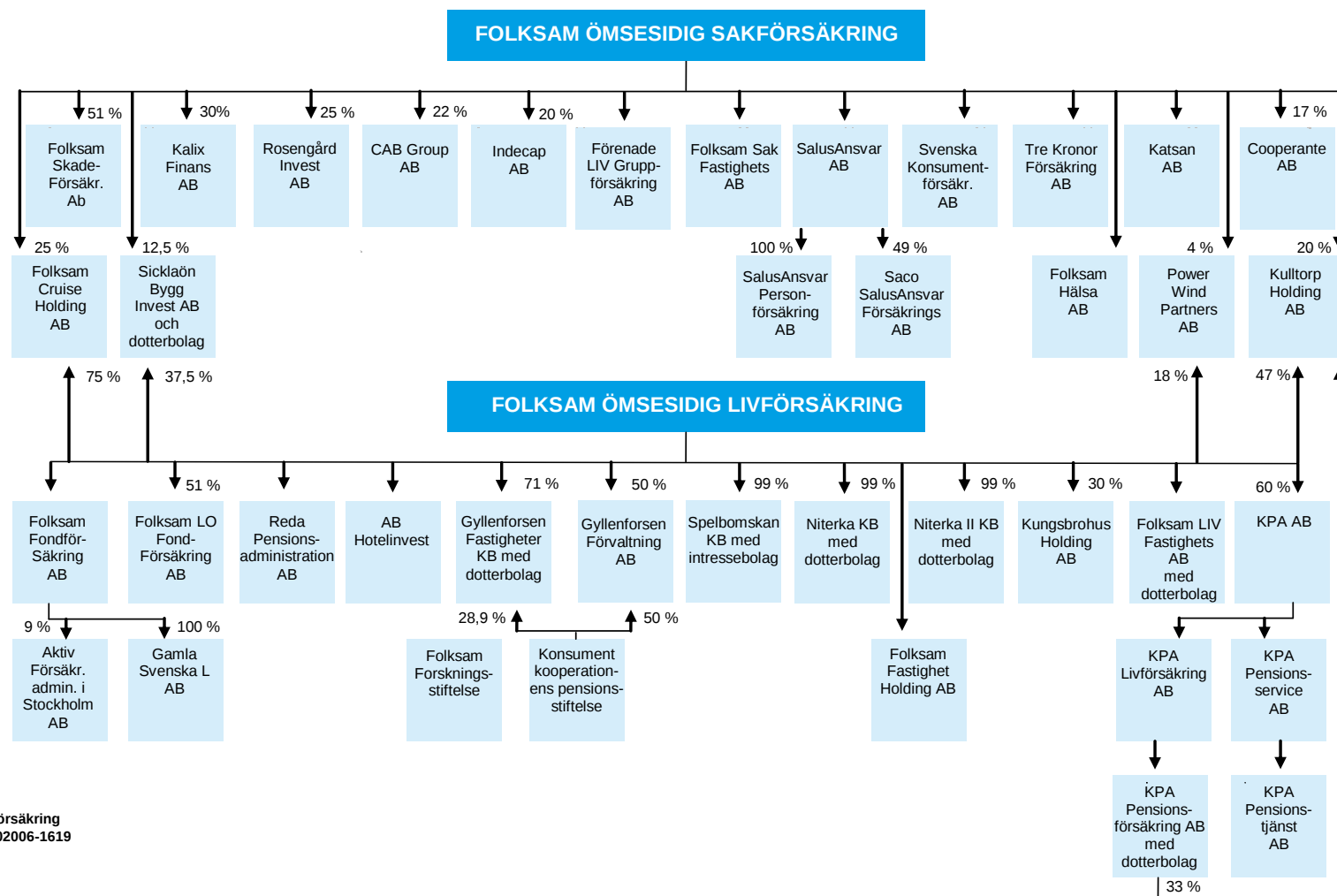
Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan Folksam Sak och närstående bolag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga bolag i Folksam definieras som närstående på grund av gemensam ledning.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och

organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i Not 50.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i bolag i Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Not 49. Upplysningar om närstående (forts.)

Bolagen i Folksam

Folksam består av två koncerner, Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar de helägda dotterföretagen, Folksam Sak Fastighets AB, Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ), Tre Kronor Försäkring AB, SalusAnsvar AB, Katsan AB och Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ). Vidare innehar Folksam Sak 51 procent i Folksam Skadeförsäkring AB, 22 procent i det delägda CAB Group AB, 25 procent i Folksam Cruise Holding AB, 20 procent i Kulltorp Holding AB, 25 procent i Rosengård Invest AB, 30,02 procent i Kalix Finans AB, 20 procent i Indecap AB, 12,5 procent i Sicklaön Bygg Invest AB, 4 procent i Power Wind Partners AB och 17 procent i Cooperante AB.

Dotterföretag under avveckling

Folksam Hälsa AB i likvidation.

Folksam Hälsa Förläggningen AB i likvidation.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsboks slutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan bolagen beslutas av styrelsen.

Självkostnadsprincipen

Den övergripande utgångspunkten är att åstadkomma en korrekt kostnadsfördelning per bolag och produkt med tillämpning av självkostnadsprincipen. Varje bolag och produkt ska bära de kostnader som är hänförliga till bolaget och produkten. Inga internvinster eller korssubventioner ska uppstå.

Driftskostnader fördelas så långt möjligt efter faktiskt nyttjande på bolag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. I Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställda i alla bolag. Följaktligen tillhör kostnaderna det bolag som arbetet utförs åt.

Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett bolag. De anställdas kostnader belastar initialt det kostnadsställe och bolag de tillhör. Dessa kostnader fördelas sedan på de bolag för vilka de arbetat. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som beslutats av styrelsen operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enheter/bolag där interndebitering förekommer. Överenskommelserna dokumenteras, och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Inventering av ledande befattningshavares närståendetransaktioner

En inventering har gjorts avseende ledande befattningshavares eventuella närståendetransaktioner på belopp över 10 000 kronor. Denna inventering avser inte ersättningar som ledande befattningshavare/nyckelpersoner har erhållit i sin egenskap av ledande befattningshavare, det vill säga löner, pensioner, styrelsearvode mm, vilka specificeras i årsredovisningens personalnot under ersättning till ledande befattningshavare.

Not 49. Uppllysningar om närstående (forts.)

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett med närstående, Mkr

Närståendetransaktioner	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2013	2012	2013	2012
Folksam ömsesidig livförsäkring				
Försäkringsrörelsen	14	66	286	317
Kapitalförvaltning	-	-	63	73
IT	69	15	321	294
Administrativt stöd	118	138	222	274
Pensionsavsättningar	-	-	43	50
Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ)				
Försäkringsrörelsen	1	-	61	50
Kapitalförvaltning	-	-	1	2
IT	-	-	19	20
Administrativt stöd	-	-	15	21
Pensionsavsättningar	-	-	3	7
Folksam Fondförsäkringaktiebolag (publ)				
Försäkringsrörelsen	-	-	96	101
IT	-	-	4	-
Administrativt stöd	-	-	29	39
Pensionsavsättningar	-	-	4	5
Tre Kronor Försäkring AB				
Försäkringsrörelsen	1	7	57	59
Kapitalförvaltning	-	-	1	1
IT	-	1	16	15
Administrativt stöd	-	6	16	24
Pensionsavsättningar	-	-	-	5
KPA AB				
Försäkringsrörelsen	3	4	5	5
IT	-	38	108	162
Administrativt stöd	-	2	59	60
Pensionsavsättningar	-	-	15	19
Folksam LO Fondförsäkringaktiebolag (publ)				
Försäkringsrörelsen	-	-	14	21
IT	-	-	3	1
Administrativt stöd	-	-	13	22
Pensionsavsättningar	-	-	1	2

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Närståendetransaktioner (forts.)	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2013	2012	2013	2012
Förenade Liv Gruppförsäkring AB (publ)				
Försäkringsrörelsen	8	5	9	7
IT	-	-	12	7
Administrativt stöd	2	3	20	28
Pensionsavsättningar	2	-	12	12
Folksam Inköp AB i likvidation				
Folksam LO Fond AB (publ)				
Administrativt stöd	-	-	-	3
Pensionsavsättningar	-	-	-	3
Reda Pensionsadministration AB				
IT	-	-	5	9
Administrativt stöd	-	-	2	4
Gamla Svenska L AB				
IT	-	-	1	4
Administrativt stöd	-	1	2	-
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)				
IT	-	-	1	1
Pensionsavsättningar	-	-	3	4
KPA Pensionsservice AB				
Pensionsavsättningar	-	-	3	4
KPA Livförsäkring AB (publ)				
Pensionsavsättningar	-	-	1	1
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse				
Pensionsavsättningar	-	-	1	1
Totalt	218	286	1 547	1 737

Posten försäkringsrörelsen består framför allt av kostnader för den gemensamma marknadsorganisationen. Här ingår bland annat distribution, skadehantering, kundservice och försäkringsadministration. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för redovisning, revision och marknadsföring.

Not 49. Upplýsingar om närstående (forts.)

Utgående balanser vid årets slut, Mkr	Fordringar		Skulder	
	2013	2012	2013	2012
Folksam ömsesidig livförsäkring	546	420	-	25
KPA AB	9	35	-	-
Folksam Sak Fastighets AB	-	-	795	767
Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ)	2	8	-	-
Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ)	-	7	1	-
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	1	3	-	-
KPA Pensionservice AB	1	2	-	-
Folksam LO Fond AB (publ)	-	2	-	-
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	9	49	-	-
Folksam LO Fondförsäkrings AB (publ)	-	26	2	-
Folksam Hälsa AB i likvidation	-	-	5	-
Tre Kronor Försäkring AB	13	-	-	4
Katsan AB	-	-	6	-
Folksam Skadeförsäkring Ab	10	5	-	-
SalusAnsvar AB	17	-	-	-

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan bolag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Sak-koncernen uppgick internräntan 2013 från konsoliderade koncernföretag till 0 (0) miljoner kronor i intäkt och 8 (6) miljoner kronor i kostnad.

Lån

Folksam Sak har lånefordringar på koncernföretag med 175 (175) miljoner kronor och på intresseföretag med 241 (232) miljoner kronor. Ränteintäkter från lån till koncernföretag uppgick för år 2013 till 6 (2) miljoner kronor och från intresseföretag till 15 (11) miljoner kronor

Koncernbidrag och Aktieägartillskott

Folksam Sak har lämnat koncernbidrag till Folksam Hälsa AB med 5 (0) miljoner kronor och till Katsan AB med 6 (75) miljoner kronor. Aktieägartillskott har lämnats till Tre Kronor Försäkring AB med 74 (0) miljoner kronor.

Återförsäkring

Folksam Sak har mottagit intern återförsäkring genom att Tre Kronor Försäkring AB, Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ), Folksam Skadeförsäkring Ab, SalusAnsvar Personförsäkring AB och Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ) har återförsäkrat sig hos Folksam Sak med en premievolyt uppgående till 134 (24) miljoner kronor år 2013.

Avtal om ansvarsfördelning av borgensförbindelse

Avtal har upprättas mellan Folksam Sak och Folksam Liv gällande fördelning av ansvar för borgensförbindelse till förmån för intresseföretag, uppgående till totalt 211 miljoner kronor.

Not 50. Medeltal anställda samt löner och ersättningar

	Moderföretag		Dotterföretag	
	2013	2012	2013	2012
Medeltal anställda i Sverige¹⁾				
Tjänstemän	2 032	2 046	20	233
varav män	48%	48%	62%	45%
 Ombud ²⁾	155	266		

1) Medelantalet anställda har beräknats med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterade till en årsarbetstid på 1 930 (1 922) timmar.

2) Totalt antal i Folksam.

Ombud är anställda som mot rörlig ersättning säljer företagets produkter.

	Moderföretag		Dotterföretag	
	2013	2012	2013	2012
Löner, ersättningar och övriga förmåner, Mkr				
Anställda i Sverige				
Styrelse	2,5	2,4		
Verkställande direktör	3,0	2,6		
Vice verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	10,5	13,1		
Styrelse och VD dotterföretag			4,1	4,3
Tjänstemän	1 064,2	1 023,6	92,2	5,3
 Ombud	71,9	43,3	224,5	219,5
Total	1 152,1	1 085,0	320,8	229,1
 Sociala kostnader	614,2	645,7	25,4	20,4
varav pensionskostnader	204,4	258,7	22,0	23,3
varav pensionskostnader verkställande direktören	0,4	1,8	1,3	1,7

	2013		2012	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Fördelning kvinnor och män i företagsledningen, Antal				
Moderföretaget				
Verkställande direktör		1	-	1
Andra ledande befattningshavare	5	5	5	6
Styrelse	6	6	7	5

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner till ledande befattningshavare och

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

styrelse, moderföretaget.

Styrelsearvode, tkr	2013	2012
Styrelsens ordförande		
Karl-Petter Thorwaldsson	50	-
Wanja Lundby-Wedin	193	204
Övriga styrelseledamöter		
Ulf Andersson	190	178
Mette Fjellkner	104	109
Birgit Förell	52	55
Björn Hartvigsson	52	96
Sten-Åke Karlsson	140	184
Anders Lago	22	-
Göran Lindblå	211	206
Leif Linde	161	161
Martin Linder	146	55
Magnus Ling	44	-
Carina Malmer	126	126
Karin Mattson Weijber	137	120
Anita Modin	44	-
Ella Niia	131	103
Hans-Olof Nilsson	52	84
Leif Nordmark	-	46
Annelie Nordström	82	103
Bengt Olsson	-	154
Annika Strandhäll	140	126
Personalrepresentanter, 6(5) stycken	420	340
Summa styrelsearvode	2 499	2 450
 Koncernchef och verkställande direktör	2013	2012
Jens Henriksson ¹⁾		
Grundlön	882	-
Övriga förmåner	1	-
Pensionskostnad	381	-
Summa	1 264	-

Not 50. Medeltal anställda samt löner och ersättningar (forts.)

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner till ledande befattningshavare och styrelse, moderföretaget (forts.)

Avgående koncernchef och verkställande direktör	2013	2012
Anders Sundström ¹⁾		
Grundlön	2 161	2 612
Övriga förmåner	69	99
Pensionskostnad	-	914
Övrig ersättning	-	-
Summa	2 230	3 625
Ledande befattningshavare	2013	2012
Andra ledande befattningshavare 10 (10) stycken ²⁾		
Grundlön	10 469	10 132
Övriga förmåner ³⁾	301	277
Pensionskostnad	2 794	2 620
Övrig ersättning ⁴⁾	-	72
Summa	13 565	13 101

- 1) Ersättningar och förmåner för koncernchef, vd, vice vd, stf koncernchef och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv, ovan redovisas den del som avser Folksam Sak. Den totala ersättningen till dessa personer utgörs av summan av ersättningar och förmåner redovisade i respektive bolags årsredovisning.
- 2) Med andra ledande befattningshavare avses de 10 (10) personer vilka tillsammans med verkställande direktören och vice verkställande direktören utgör koncernledningen. Vice verkställande direktören ingår i koncernledningen och redovisas under andra ledande befattningshavare
- 3) Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil.
- 4) Övrig ersättning avser ersättning för kommitté och utskottsarbete samt för styrelsearvoden i dotterbolag.

Styrelsen har ett fast årsarvode enligt nedan i tkr

Styrelseordförande	155
Vice ordförande	95
Övriga exklusive vd	69
Sammanträdesarvode	6

Särskilt om personalrepresentanter

Ordinarie ledamot	69
Sammanträdesarvode	6

Arvoden till ledamöter i revisionsutskottet

Årsarvode	42
Sammanträdesarvode	6

Arvoden till ledamöter i ersättningsutskottet

Årsarvode	33
Sammanträdesarvode	6

Ersättningar till verkställande direktör, vice verkställande direktör, ledande befattningshavare och styrelse

Valberedningen ger bolagsstämman rekommendationer gällande ersättning till styrelsen. Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personalrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Folksams styrelser har fastställt Folksams ersättningspolicy. Principer för ersättning till verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och pension. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksams ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för verkställande direktör, vice verkställande direktör och ledande befattningshavare. Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktör och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Not 50. Medeltal anställda samt löner och ersättningar (forts.)

Pension

Folksam har den 1 september 2013 bytt verkställande direktör. För den avgångne verkställande direktören gällde 62 års pensionsålder. Pensionsåldern för den nuvarande verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen.

För vice verkställande direktören är pensionsåldern 62 år. För de andra ledande befattningshavarna är pensionsåldern 65 år. Den vice verkställande direktören övergick den 1 maj 2005 till en premiebaserad pensionsplan. De andra ledande befattningshavare har anställts med en premiebaserad pensionsplan. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för sju av de ledande befattningshavarna motsvarande 25 procent och för två av de ledande befattningshavarna motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytt rätt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för verkställande direktör med 12 månadslöner. För den avgångne verkställande direktören var uppsägningstiden 12 månader från företagets sida och från verkställande direktörens sida gällde en uppsägningstid om sex månader.

För nuvarande verkställande direktören gäller uppsägningstiden sex månader från företagets sida och från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid om sex månader. Uppsägningstiden för ledande befattningshavare är 12 månader från företagets sida och från vice verkställande direktörens och andra ledande befattningshavares sida gäller en uppsägningstid på sex månader. För vice verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår avgångsvederlag med 12 månadslöner.

Belöningsprogram

Ett belöningsprogram som omfattar samtliga anställda medarbetare inom Folksam (exklusive ledande befattningshavare, medarbetare med särskild ställning som kan påverka Folksams risknivå i enlighet med den beslutade Ersättningspolicyn) har gällt under 2013. Belöningsprogrammet utformades med utgångspunkt från ett behov av effektiv resursförbrukning och en förflyttning av varumärket. Belöningsprogrammet fokuserades därför på två delområden: driftskostnader samt varumärkesförflyttning. Dessa två delområden fördelades sedan på totalt sex delmål varav två är nedbrutna på enheter och dotterföretag och övriga är övergripande

Folksam mål. Ett maximalt utfall från belöningsprogrammet för 2013 uppgår till 20 000kr per medarbetare. Utbetalning ur belöningsprogrammet ska föregås av styrelsebeslut.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2 5 kap) kommer att finnas tillgänglig på Folksams webbplats www.folksam.se i samband med bolagsstämman den 10 april 2014.

Pensionsåtaganden

Folksams pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP, för tjänstemän av den 1 juli 2011.

Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension.

Den som är född 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är född 1 juli 1978 till och med 30 juni 1983 omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Dock hade denna grupp möjlighet vid införandet av den nya planen 2011 rätt att välja att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionen. Den som är född 1 juli 1983 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd.

Pensionsplanerna för förmånsbestämda pensioner är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för förmånsbestämd pension för samtliga anställda inom Folksam. Folksam Sak har givit Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Not 50. Medeltal anställda samt löner och ersättningar (forts.)

Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse, Mkr	2013	2012
Verkligt värde på särskilt avskiljbara tillgångar	3 682	3 511
Pensionsåtagande tryggade i Pensionsstiftelsen	-3 242	-3 094
Övervärde (inkl buffertkapital)	440	417
Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	2013	2012
Räntebärande värdepapper	2 209	2071
Aktier	1 142	1124
Fastigheter	331	316
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	3 682	3 511
Kostnader för pensioner pensionering i egen regi	2013	2012
Avsättning till Pensionsstiftelsen	166	206
Utbetalade pensioner	170	167
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	-170	-167
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	40	50
Avgår avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-236	-198
Nettokostnad för pensioner i egen regi	-30	58

Not 51. Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Ej konsoliderade företag

Livförsäkringsaktiebolag med utdelningsförbud konsolideras inte. Hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Försäkrings- respektive investeringsavtal

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. Folksam Sak har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av Folksam Saks redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper). Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka Folksam Sak är förpliktigt att erlagga väsentliga ytterligare förmåner överstigande den summa som skulle erlagts om inte den försäkrade händelsen inträffar.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Folksam Saks redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper.

Finansiella tillgångar och skulder som Folksam Sak initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfylls.

Viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar

Försäkringstekniska avsättningar

Folksam Saks redovisningsprinciper för försäkringskontrakt beskrivs i not 1. Även metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 1. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2.

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

För värderingen av finansiella tillgångar och skulder för vilka det inte finns något direkt observerbart marknadspris används värderingstekniker som beskrivs under redovisningsprinciper i not 1. För finansiella instrument med begränsad likviditet avspeglar inte alltid det observerade marknadspriset faktiskt genomförda transaktioner. För sådana instrument kan därför vissa ytterligare bedömningar krävas beroende på osäkerheten i marknadssituationen. Se även upplysningar i not 29.

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter

Värdering av fastigheter sker med hjälp av värderingstekniker som innebär att antaganden med olika parametrar exempelvis diskonteringsränta och vakansgrad används. För närmare beskrivning av värderingsprinciperna se not 1 Redovisningsprinciper samt not 16 Byggnader och mark.

Not 51. Viktiga uppskattningar och bedömningar (forts.)

Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensioner och ej tryggade pensionsförpliktelser beskrivs i not 1. Till grund för värdering av pensionsförpliktelserna ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 37.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. En redogörelse av dessa återfinns i not 15. Som förstås av beskrivningen i noten skulle ändringar under 2011 av förutsättningarna för dessa antaganden och uppskattningar kunna ha en väsentlig effekt på värdet på goodwill.

Not 52. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2013-01-01	Utgående marknads- värde 2013-12-31	Total avkastning 2013
Räntebärande				
Obligationer	21	21 439	21 965	
Upplupen ränta	29	280	269	
Räntederivat	23, 41	-1	-5	
Övriga lån		183	180	
Övriga fordringar		26	38	
Omklassificering till säkringsinstrument		-10	-	
Omklassificering till alternativa placeringar		-13	-95	
Likvida medel		357	401	
Räntebärande innan värderingsskillnader		22 261	22 753	89
Prisskillnader		24	32	-5
Värderingsprinciper terminer		-	5	5
Räntebärande enligt TAT		22 285	22 790	89

Mkr (forts.)	Not	Ingående marknads- värde 2013-01-01	Utgående marknads- värde 2013-12-31	Total avkastning 2013
Aktier				
Aktier och andelar	20	5 304	6 701	
Likvida medel		9	4	
Omklassificering till fastigheter		-259	-294	
Omklassificering till alternativa placeringar		-115	-120	
Aktier innan värderingsskillnader		4 939	6 291	2 093
Skillnad värderingskurs bid/traded		1	3	2
Aktier enligt TAT		4 940	6 294	2 095
Alternativa placeringar				
Omklassificering från aktier		115	120	-
Omklassificering från räntebärande		13	95	
Övriga finansiella placeringstillgångar	25	241	294	
Aktier och andelar i intresseföretag	18	128	256	
Lån till intresseföretag		149	159	
Upplupen ränta på lån till intresseföretag		23	28	
Inteckningslån		10	10	
Likvida medel		27	29	-
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		706	991	137
Värderingsskillnader		3	4	1
Alternativa placeringar enligt TAT		709	995	138

Not 52. Avstämning av totalavkastningstabell (forts.)

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2013-01-01	Utgående marknads- värde 2013-12-31	Total avkastning 2013
Fastigheter				
Byggnader och mark	16	1 194	1 272	
Fastighetslån	22	112	112	
Tillkommer dotterbolag som förvaltar indirekt ägda fastighet	17	75	81	
Tillkommer intressebolag som förvaltar fastigheter		10	10	
Lån till intresseföretag		262	262	
Bankmedel fastighet		58	35	
Rörelseskuld fastighet		-52	-7	
Omklassificering från aktier		259	294	
Likvida medel		53	30	-
Fastigheter innan värderingsskillnader		1 971	2 089	107
Värderingsskillnader		-	-	26
Marknadsvärdering av indirekt ägda fastigheter		3	-	-3
Fastigheter enligt TAT		1 974	2 089	130
Säkringsinstrument				
Valutaterminer	23, 41	-23	-42	-
Omklassificering från räntebärande		10	-	-
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader		-13	-42	25
Värderingsskillnader		-	-	14
Säkringsinstrument enligt TAT		-13	-42	39
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier och andelar koncernföretag till bokfört värde	17, 18	1 808	2 347	-
Avgår innehav i dotterbolag som förvaltar fastigheter		-75	-81	
Skulder till koncernföretag		-772	-795	-
Bolagsstrategiska innehav innan värderingsskillnader		961	1 471	-23
Uppdaterade marknadsvärden		198	151	-47
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT		1 159	1 622	-70
Summa		31 054	33 748	2 421

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Not 53. Byte av redovisningsprinciper

Mkr	Enligt tidigare principer	Effekter av ändrade re- dovisnings- principer	Enligt nuvarande principer
Moderföretaget 2012			
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	8 340	-	8 340
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	479	-	479
Övriga tekniska intäkter	31	-	31
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-6 937	18	-6 919
Återbäring och rabatter	-231	-	-231
Driftskostnader ^{a)}	-1 606	-	-1 606
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	76	18	94
Icke teknisk redovisning			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	76	18	94
Kapitalavkastning intäkter	1 209	-	1 209
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	1 291	-	1 291
Kapitalavkastning kostnader	-226	-	-226
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-14	-	-14
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	-479	-	-479
Övriga kostnader	-1	-	-1
Bokslutsdispositioner	-481	-	-481
Skatt på årets resultat ^{b)}	-213	-4	-217
Årets resultat	1 162	14	1 176

- a) Omräkning har gjorts för ändrad värderingsprincip vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar för individuell sjuk- och olycksfallsförsäkring
- b) Effekt i uppskjuten skatt av förändrad värdering av försäkringstekniska avsättningar.

Not 53. Byte av redovisningsprinciper (forts.)

	Enligt tidigare redovisnings- principer 2012-01-01	Effekter av ändrade redovisnings- principer	Enligt nuvarande redovisnings- principer 2012-01-01	Enligt tidigare redovisnings- principer 2012-12-31	Effekter av ändrade redovisnings- principer	Enligt nuvarande redovisnings- principer 2012-12-31
Moderföretaget						
Tillgångar, Mkr						
Placeringstillgångar	2 736	-	2 736	3 552	-	3 552
Andra finansiella placeringstillgångar	25 248	-	25 248	27 316	-	27 316
Depåer	-	-	-	3	-	3
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	63	-	63	67	-	67
Fordringar	2 949	-	2 949	3 360	-	3 360
Andra tillgångar ^{a)}	1 118	27	1 145	1 145	27	1 172
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	763	-	763	745	-	745
Summa tillgångar	32 877	27	32 904	36 188	27	36 215
Skulder, avsättningar och eget kapital, Mkr						
Eget kapital ^{c)}	2 189	-340	1 849	3 351	-326	3 025
Obeskattade reserver	7 142	-	7 142	7 623	-	7 623
Försäkringstekniska avsättningar ^{b)}	21 782	471	22 253	22 377	453	22 830
Andra avsättningar ^{c)}	659	-104	555	854	-100	754
Skulder	655	-	655	1 530	-	1 530
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	450	-	450	453	-	453
Summa eget kapital, avsättningar	32 877	27	32 904	36 188	27	36 215

a) Omräkning har gjorts för ändrad redovisningsprincip av konst som nu redovisas bland materiella tillgångar i balansräkningen.

b) Omräkning har gjorts för ändrad värderingsprincip vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar för individuell sjuk- och olycksfallsförsäkring

c) Effekt i uppskjuten skatt och eget kapital av förändrad värdering av materiella tillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

Styrelsens och verkställande direktörens underskrift

Stockholm den 13 mars 2014

Karl-Petter Thorwaldsson
Styrelsens ordförande

Ann-Louise Andersson

Ulf Andersson

Mikael A Carlsson

Metta Fjelkner

Kerstin Kujala

Anders Lago

Göran Lindblå

Leif Linde

Magnus Ling

Carina Malmer

Karin Matsson Weijber

Anita Modin

Ella Niia

Annika Strandhäll

Jens Henriksson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats
Den 14 mars 2014

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

Årsredovisning 2013
Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Folksam ömsesidig sakförsäkring, org. nr 502006-1585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam ömsesidig sakförsäkring för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och balansräkningen för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Folksam ömsesidig sakförsäkring för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 14 mars 2014

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor